

Kölcsey Ferenc

Baptista Általános Iskola, Gimnázium,
Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

OM: 203384

Pedagógiai program /
Szakmai Program

Hatályos: 2023. szeptember 1.

Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium
4254 Nyíradony, Jókai u. 2.
Tel/Fax. 52/203-099, 52/203-024
Email: kolcsey.nyiradony@baptistaoktatas.hu

Az intézmény adatai:

A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Székhelye: Nyíradony, Jókai u.2.

Telephelye: Nyíradony, Temesvári út 18.

Intézmény típusa: többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény (általános iskola, gimnázium, technikum, szakképző iskola, kollégium)

Munkarendje: nappali rendszerű, nappali, esti (felnőttoktatás)

Évfolyamok száma iskolatípusonként

általános iskolai nevelés-oktatás: 8 évfolyam

gimnáziumi nevelés-oktatás: 4 évfolyam

technikumi szakmai oktatás: 5 évfolyam

szakképző iskolai szakmai oktatás: 3 évfolyam

felnőttoktatás (gimnáziumi) nevelés-oktatás: 4 évfolyam

Az intézménybe felvehető maximális tanuló létszám:

Nappali tagozaton: 650 fő

Intézmény OM azonosítója: 203384

Alapító szerve:

Nyíradony Város Önkormányzata

4254 Nyíradony Árpád tér 1.

Intézmény fenntartója és működtetője:

Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy

1111 Budapest, Budafoki u. 34/B.

Preambulum

“...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, a tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhivatása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság – „*A bölcs tanítás az élet forrása*” (Pb.13:14.) – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista iskola keresztyén értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszereket alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn óvodát, általános iskolát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, ösztönösségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.

A baptista iskola: „Több, mint iskola.” Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, valamint a roma tanulók felzárkóztatásáért, továbbá a tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen,

mint egy iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

Küldetésnyilatkozat

Ön a Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Pedagógiai Programját / Szakmai Programját olvassa.

A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban folyó oktató-nevelő munka arra irányul, hogy olyan általános műveltséget adjon, amely motivál, amelyhez magyarságtudat és erkölcsi értékrend társul. Programunk egyik sarokköve, hogy minden diákunknak segítsünk feltárni és kibontakoztatni egyéni tehetségét, megfogalmazni egyéni életcélját. Olyan fiatalokat szeretnénk "útjukra bocsátani", akik eligazodnak társadalmi környezetükben, képesek alakítani azt, akik meg tanulják kezelni és megoldani a konfliktusokat. Önálló, egészséges önbecsüléssel és fejlett felelősségtudattal rendelkező fiatalokat szeretnénk nevelni, akiknek meghatározó élményt jelent a "Kölcsey" közösségi élete, hagyományai.

A gimnáziumi és technikumi tantestület munkájának eredményeként iskolánk tanulói olyan érettségi bizonyítvány birtokába jutnak, amely megfelel az európai kívánalmaknak, útlevel a felsőfokú továbbtanuláshoz.

Tudatosítani kívánjuk, hogy eredményt csak munkával, olykor lemondással lehet elérni.

A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium intézményének nemcsak jövője van, hanem gazdag múltja és eredményes munkát tükröző jelene is.

Valljuk: a régi és az új értékek harmóniája jelentheti a megújuló iskolát. Ennek az iskolának lesz a feladata, hogy a korábban hatékonynak bizonyult dolgokat tovább vigye, és az elavultak helyére közös erővel új célokat és megfelelő megvalósítási formákat találjon.

Tesszük ezt valamennyien, akik ezt a pályát választottuk hivatásként, és mindannyian, akik életünket az iskola, a gyerekek szolgálatába állítottuk.

Helyzetelemzés

A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium két iskolaegységből áll. Mindkettő a közelmúltban volt felújítva, így megfelelő környezetben tanulhatnak a gyerekek. Az iskolák épülete rendelkezik: 13+10 tanteremmel, 2 fejlesztő teremmel, 5 irodával, 1 tornateremmel, 1 műfüves pályával. A megfelelő taneszközök rendelkezésre állnak, és a fejlesztő eszközöket is biztosítjuk. 11 interaktív táblával felszerelt teremben tanulhatnak gyerekeink, és a két informatikai terem internettel ellátott számítógépekkel van berendezve.

Az intézmény rendszeres kapcsolatot ápol a családsegítővel, a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnőkkel, a kisebbségi önkormányzattal, valamint számos települési civil szervezettel. Mindezek alapján az intézmény civil kapcsolatai pozitívnak minősíthetők.

A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium ezen intézkedéseiről az intézmény Esélyegyenlőségi tervéből tájékozódhat részletesebben.

A tartalmi szabályozás dokumentumai

Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. Rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről (kifutó képzések)
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben (Szkr.)
- 150/2012. (VII.6) kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
- A szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványa a szakmák Képzési és Kimeneti Követelményei (KKK) <https://www.kormany.hu/hu/dok?type=415#!DocumentBrowse>
- A szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványa a szakmák Programkövetelményei (PTT) <https://www.kormany.hu/hu/dok?type=416#!DocumentBrowse>
- Heti óraterv minta a szakképző intézmény oktatási programjának elkészítéséhez https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/heti_oraterv_minta_1pdf-1589389074614.pdf
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei
- A kollégiumi nevelés országos alapprogramja

Tartalomjegyzék

I. NEVELÉSI PROGRAM	11
1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	11
1.1. Pedagógiai alapelvek és értékek	11
1.2. Pedagógiai célok.....	15
1.2.1. Általános iskolai képzés szakaszainak céljai	15
1.2.2. A középfokú képzés célja	16
1.3. Pedagógiai feladatok.....	17
1.3.1. Általános iskolában.....	17
1.3.2. A középfokú oktatásban folyó nevelő-oktató munkánk feladata:	19
1.3.3. Iskolafokok közötti átmenet.....	19
1.4. Eszköz és eljárás rendszer	20
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	22
2.1. Nevelési tartalmak	23
2.1.1. A tanulók erkölcsi nevelése terén	23
2.1.2. A tanulók értelmi nevelése terén.....	23
2.1.3. A tanulók érzelmi nevelése terén	23
2.1.4. A tanulók esztétikai nevelése terén	24
2.1.5. A tanulók nemzeti nevelése terén	24
2.1.6. A tanulók állampolgári nevelése.....	24
2.1.7. A tanulók munkára nevelése terén.....	24
2.1.8. A tanulók egészséges életmódra nevelése	24
2.1.9. A tanulók környezeti nevelése	24
2.1.10. A tanulók közösségi nevelése	25
2.1.11. Multikulturális nevelés	25
3. Az teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	25
3.1. Célok, elvek.....	26
3.2. Megelőző, prevenciósv tevékenység	27
3.3. Egészségnevelési stratégia.....	28
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai célok és feladatok.....	29
4.1. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés.....	30
4.2. A tanórákon kívüli foglalkozásokon megvalósítható közösségfejlesztés	31
4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	32
4.4. Iskolai ünnepek, hagyományaink	33
4.5. A nevelőtestület közösségfejlesztési feladatai	33
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma az és osztályfőnökök feladatai	34
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	37
6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók segítése	39
6.2. Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók felzárkózását segítő program.....	46
6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	48
6.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	50
6.5. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló	51
6.6. Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók.....	53
6.7. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	53
7. A tanuló intézményi döntési folyamatban való részvételi rendje	58

8.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	58
8.1.	Tanulói közösséggel való együttműködés szervezeti formái:.....	59
8.2.	A szülői közösséggel való együttműködés szervezeti formái:.....	59
8.3.	Kapcsolattartás az iskola egyéb partnereivel	61
9.	A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei	64
9.1.	Az egyes vizsgatárgyak részei követelményei.....	64
9.2.	A tanulmányok alatti vizsgák formája	64
10.	Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai (különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméltléssel).....	65
10.1.	Általános iskolai átvétel, jogviszony létesítés	65
10.2.	A középfokú oktatás átvétel, jogviszony létesítés	66
11.	Felnőttoktatás	67
12.	Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	67
II. HELYI TANTERV		68
1.	A kerettanterv megnevezése.....	68
1.1.	Kerettantervek óraszámai	69
1.1.1.	Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon	69
1.1.2.	Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon.....	69
1.1.3.	Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon	70
1.2.	Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára.....	72
1.2.1.	Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1-4. évfolyamon	72
1.2.2.	Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 5-8. évfolyamon	73
2.	A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választott tanórai foglalkozások megnevezése	73
3.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége	74
4.	A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	75
4.1.	Az 1-4., az 5-8. és a 9-13. évfolyam feladatai	75
4.1.1.	Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek	75
4.1.2.	Az eredményes tanulás segítésének elvei	76
4.2.	Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam.....	78
4.2.1.	Célok, feladatok	78
4.2.2.	Fejlesztési területek – nevelési célok	79
4.2.3.	Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés.....	82
4.3.	Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam.....	83
4.3.1.	Célok, feladatok	83
4.3.2.	Fejlesztési területek – nevelési célok	84
4.3.3.	Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés.....	88
4.4.	Középfokú nevelés-oktatás szakasza, gimnázium, 9–12. évfolyam	91
4.4.1.	Célok, feladatok	91
4.4.2.	Fejlesztési területek – nevelési célok	92
4.4.3.	Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés.....	96
5.	Mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése	100
5.1.	A könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés szervezése	100
6.	Választható foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	101

7.	A választható érettségi tantárgyak megnevezése, amelyekből az iskola közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállal	102
8.	Az egyes vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei	103
8.1.	Az érettségi vizsga részei és tantárgyai	103
8.2.	11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a Nat és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján	103
9.	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	103
9.1.	Az értékelés formái	104
9.2.	Az érdemjegyek általános követelményrendszere szóbeli beszámoltatáskor	106
9.3.	Érdemjegyek súlyozása	107
9.4.	A magatartás és a szorgalom minősítése	107
9.5.	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	110
10.	Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	111
10.1.	Napköziotthon	111
10.2.	Szakkör, felzárkóztatás, tehetséggondozás	113
11.	Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok és tevékenységek	113
11.1.	Egészségnevelés	113
11.2.	Környezeti nevelés	121
11.2.1.	A környezeti nevelés célkitűzései	121
11.2.2.	A környezeti nevelés lehetőségei	122
11.2.3.	A környezeti nevelés sajátos értékelési formái	123
12.	A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	124
13.	A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékos típusához és fokához igazodó fejlesztő program	126
13.1.	Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, enyhén értelmi fogyatékos tanulók, alsó tagozat	126
13.2.	Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, enyhén értelmi fogyatékos tanulók, felső tagozat	130
13.3.	Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók	136
14.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	141
15.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	143
16.	Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	144
16.1.	DIFER mérés	144
16.2.	Az írásbeli beszámoltatás formái	144
16.2.1.	Az írásbeli beszámoltatások rendje és korlátai	144
17.	Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, beleértve a témanapokat, témaheteket és a projektoktatást is	145
18.	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	149
III.	KOLLÉGIUMI NEVELÉSI PROGRAM	151
1.	Bevezetés	151
2.	Kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései	152
3.	A tanulók életrendje, tanulása, szervezésének pedagógiai rendje	157
3.1.	Tanulásszervezés, szilenciumi foglalkozások	158
3.2.	Pedagógiai felügyelet	159

3.2.1.	A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár	159
3.2.2.	Az alapprogram végrehajtásához szükséges tematikus csoportfoglalkozások száma és rendje.....	160
3.2.3.	A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozások	161
4.	A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	161
5.	A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei	162
6.	A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési terve.....	163
7.	Hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	164
8.	A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	166
9.	Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok.....	167
10.	A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve	168
11.	Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	168
12.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok és tevékenységek	171
12.1.	Egészségnevelés a kollégiumban.....	171
12.2.	Környezeti nevelés a kollégiumban	171
13.	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további kérdéseket	172
13.1.	Ellenőrzés, értékelés a kollégiumban. A kollégiumi nevelés minősége	172
13.2.	A kollégiumba történő felvétel eljárási rendje.....	172
IV.	SZAKMAI PROGRAM	174
1.	Nevelési program	175
1.1.	A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	175
1.2.	A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	175
1.3.	Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai	175
1.4.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	175
1.5.	A tanulóknak a szakképző intézmény döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje	175
1.6.	A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben résztvevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és az egymással való kapcsolattartás formái	175
1.7.	A tanulmányok alatti vizsga szabályai.....	176
1.8.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	176
1.9.	Felnőttképzés.....	177
2.	Oktatási program	177
2.1	A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei.....	177
2.1.1	Technikumi szakmai képzések	178
2.1.2	Szakképző iskolai szakmai képzések	179
2.2	A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait	180
2.2.1	Technikumi szakmai képzések	180
2.2.2	Szakképző iskolai szakmai képzések	189
2.3	Az érettségi vizsgával összefüggésben az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit, az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez – a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján – az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket, továbbá annak meghatározását, hogy milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsga, ehhez kapcsolódóan	

	pedig azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítést a szakképző intézmény kötelezően vállalja.....	198
2.4	A tanuló teljesítményének írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái.....	199
2.6	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	199
2.7	A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok.....	199
2.8	Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elveket.....	199
3.	Képzési program	200
3.1	Szakmáknként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket és a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja, valamint az egészségfejlesztési program.....	200
3.1.1	Technikumi szakképzési helyi tantervek a 2020-2021-es tanévtől.....	200
3.1.2	Szakképző iskolai helyi tantervek a 2020-2021-es tanévtől	204
3.2	A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja	233
4.	Egészségfejlesztési program.....	233
4.1.	A program célcsoportja	233
4.2.	Célmeghatározás.....	233
4.3.	Az egészségnevelés iskolai területei.....	234
4.4.	Az egészségnevelés iskolai szinterei	235
4.5.	Módszerek	235
4.6.	Kiemelt egészségnevelési területek	236
4.7.	Iskolai terv az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításához.....	238
5.	A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei.....	239
6.	A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy tekintetében a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program....	239
7.	Sajátos pedagógiai módszerek, a projektoktatás	239
	Legitimációs záradékok	240

I. NEVELÉSI PROGRAM

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1. Pedagógiai alapelvek és értékek

Pedagógiai alapelvünk, hogy:

- iskolánk nevelő – oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási-tanulási folyamatokat;
- kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: a komplexitás elve, azaz annak állandó figyelembevétele, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- a nevelés két alapvető tényezője: a pedagógus és a diák egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van;
- a nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében;
- a közösségek biztosítanak terepet a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához;
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát;
- Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének szellemében tiszteletben tartjuk a gyermekek személyiségjogait, mindenek felett álló érdekeit bármilyen hátrányos megkülönböztetés nélkül. (Kt 4.§.)
- minden iskolai tevékenységünket az oktatás és nevelés terén egyaránt a gyermekek okos szeretete hatja át;
- iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása;

- a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében;
- minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét;
- az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez;
- Egyaránt biztosítjuk az átlagos és az átlagtól bármely irányba eltérő gyermekek fejlődését, az egyénhez igazodó fejlesztést integrált csoportokban differenciált foglalkoztatással végezzük.
- minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás alapjait, valamint a folyamatot megkönnyítő képességeket, készségeket és kompetenciákat: a szövegértési – szövegalkotási, matematikai – logikai, szociális, életviteli és környezeti, az életpálya-építési, idegen nyelvi, valamint az infokommunikációs technológiákat;
- a kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük;
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez;
- iskolánk segíti a világban való eligazodást az idegen nyelvek oktatásával;
- az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai forradalommal;
- a nevelési-oktatási folyamatokban következetes „emberléptékű” követelményeket támasztunk;
- megalapozzuk a konstruktív életvezetés, az egyéni életpálya-építés és egészséges életmód készségét;
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztását;
- alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét;

- a NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését: a magyar nyelv és irodalom; az élő idegen nyelv; a matematika; az ember és társadalom; ember és természet; földünk – környezetünk; a művészetek; az informatika; az életvitel és gyakorlat; a testnevelés és sport;
- a képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási továbbtanulási esélyének növeléséhez.
- Fontos pedagógiai elvünk a partnerközpontúság, a szülők és tanulók beavatottsága az iskolai dokumentumokban megjelenített lehetőségek keretein belül. A jogos elvárások, igények lehetőség szerinti megvalósulása.
- A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium szellemisége, légköre és hagyományai meghatározó szerepet töltenek be mostani s későbbi emberi tartásukban, személyiségük alakulásában. Nemzeti és helyi hagyományokra építünk, európai humanista és egyetemes emberi értékeket közvetítünk.

Nevelőtestület hitvallása

Olyan iskolát szeretnénk, ahol a partnerekkel együttműködve, a biztos alapismeretek nyújtásán túl, a XXI. század követelményeinek megfelelő szintű képzéssel, önművelődésre, kulturált viselkedésre képes fiatalokat nevelünk. Olyan iskolát, amelyben a gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát, mert az iskola belső világának emberformáló ereje elsősorban attól függ, hogyan érzik magukat a tanulók és a nevelők.

A sajátos arculatot meghatározó tényezőink között intézményünk tárgyi feltételeit, humán miliójét, az emberi viszonyokat kifejező demokratikus légkörét, a nevelő-oktató munka tanórán és tanórán kívüli tevékenységrendszerét, a sajátos szervezeti kereteket és eljárásmodokat, valamint a nevelést befolyásoló társadalmi környezetünket, partnerközpontúságot (családok, tanulók, lakóhely és osztálytársadalmi érdekeket, elvárásokat) tartjuk számon.

Iskolánk nevelő-oktató munkáját az alapvető emberi értékek, a nemzeti értékek, a környezeti értékek és az átlagtól bármely irányban eltérő gyermekek, a más népek iránti nyitottság hatja át.

Alapvető emberi, nemzeti és környezeti értéknek tekintjük:

- a gyermeki egyéniség tiszteletét,
- a közösségi demokráciát,

- a pozitív jellemvonásokat, alapvető erkölcsi normákat,
- az általános műveltség szilárd alapjait,
- toleranciát, megértést, nyitottságot a másság, más népek, más kultúrák iránt,
- a beteg, sérült emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást,
- esélyegyenlőséget, a kiteljesedést, az emberi szabadságot,
- nemzeti hagyományainkat, nemzeti azonosságtudatunkat,
- az európai közösség kultúráját,
- a világnézeti és vallási sokszínűséget,
- felelősséget a társadalmi és természeti környezetért,
- igényt a kulturált, esztétikus környezetre.

Nevelési koncepcióink

A iskolánk szellemisége, légköre és hagyományai meghatározó szerepet töltenek be, diákjaink emberi tartásának és személyiségének alakulásában. Nevelési-oktatási alapelveink olyan általános, lényeges irányelvek, amelyek a nevelés-oktatás minden területére érvényes törvényszerűségekre és tapasztalatokra alapozva biztosítják a nevelés eredményességét.

Pedagógiai programunkkal olyan nevelési rendszert működtetünk és fejlesztünk tovább, amelyben az alábbi alapelvek érvényesülnek:

- nemzeti és helyi hagyományokra építés, európai humanista és egyetemes emberi értékek közvetítése;
- az átlagos és az átlagtól eltérő gyermekek fejlődésének biztosítása, az egyénhez igazodó fejlesztés integrált csoportokban, differenciált foglalkoztatással;
- rend és fegyelem kialakítása, ahol helyet kap a viselkedéskultúrának, a testi-lelki harmóniának, a környezettudatos magatartásnak értéként való megjelenése;
- az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógus vezető szerepe a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlődésének támogatásában, nem megfélemlítve a szülői ház, a család szerepéről;
- a gyermek életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével értelmi, érzelmi, pszichikai, szociális fejlesztésének saját fejlettségi szintjéhez történő igazítása;
- a tevékenység központúság és a lehetőség megteremtése a tanulók számára, a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására;

- a következetesség, igényesség valamennyi iskolai tevékenységben, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben;
- teljesítmények rendszeres ellenőrzése, mérése, értékelése;
- szociális értékrend, szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése, a tolerancia, az empátia, a bizalom és egymás segítése;
- a társas kapcsolatokban az együttműködés, a kulturált kommunikáció, a konfliktuskezelés, az egymásért érzett felelősség kialakítása;
- a tanulók jövőbeni életszerepeinek gyakorlása, demokratikus magatartás és közösségfejlesztés a diákönkormányzat keretein belül;
- az Európai Unió elvárások szem előtt tartása, jártasság szerzése az általa nyújtotta lehetőségek kiaknázásában;
- az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének szellemében a gyermekek személyiségjogainak, érdekeinek tiszteletben tartása bármilyen hátrányos megkülönböztetés nélkül. (Nkt. 4.§).

1.2. Pedagógiai célok

Célunk, hogy a pedagógiai programunkban a központilag szükséges és helyileg lehetséges tartalmak a tanulók személyiségének mind teljesebb kibontakozását elősegítő módon jelenjenek meg.

1.2.1. Általános iskolai képzés szakaszainak céljai

Az 1-4. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk célja

- Óvjuk és fejlesszük tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Neveljük egészségtudatos, környezettudatos életmódra.
- Vezessük át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Tartsuk szem előtt a tanulók az egyéni fejlődését, eltérő haladási tempóját.
- Tegyük fogékonyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.
- Segítsük a gyermekek természetes fejlődését, érését.
- Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen ki.

Az 5-8. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk célja

- Folytassuk a kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését.
- Folytatódjon a kisiskolás korban megalapozott egészséges életmódra nevelés, a korosztályhoz, az életkorhoz igazodjon a helyes szokások bemutatása és kialakítása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegyük figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaiilag elkülöníthető periódusra tagolódik: a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz, a 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás.
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítsük fel a továbbtanulásra.
- Tanulóink az egyéni képességüknek, érdeklődésüknek megfelelően válasszák meg a továbbtanulás irányát.
- A helyi tanterv műveltség tartalmának elsajátításával tanulóink megfeleljenek a kilencedik évfolyam bemeneti követelményeinek.

1.2.2. A középfokú képzés célja

- Tanulóink társadalmi beilleszkedését elősegítsük. Arra törekszünk, hogy már a legelső gimnáziumi évtől kezdve elsajátíttassuk és gyakorlatban is alkalmazzuk a demokratikus társadalom szabályait.
- Nem népszerűsítünk egyetlen társadalmi, filozófiai irányzatot sem, de biztosítjuk a többszintű tájékozódás lehetőségét és a különböző politikai, gondolati rendszerek megismerését.
- A társadalmi elvárásokhoz igazodva olyan embereket kívánunk nevelni, akik magyarságuk megtartása mellett tudjanak élni az Európai Unió polgári lét lehetőségeivel;
- Tanulóinknak nyitottnak és toleránsnak kell lenni a szűkebb és tágabb környezetük iránt. Fel kell ébreszteni bennük azt az igényt, hogy felelősek legyenek saját és a környezetükben élők testi és szellemi fejlődéséért és egészségük megőrzéséért.
- Célunk, hogy kialakuljon bennük a kulturált viselkedés, öltözködés és a tiszta, esztétikus környezet iránti igény.

- A szellemi fejlődés mellett lényeges a testi kultúra fejlesztése, melyet elő kívánunk segíteni az órarendben szereplő testnevelés órákon és az azokat kiegészítő sporttevékenységeken.
- Egyenletes napi terhelést igyekszünk biztosítani a tanulóknak az órarend összeállítása, valamint a számonkérések szabályozása révén.
- A gimnáziumi tagozat alapvető oktatási célkitűzése a tanulóknak az érettségire és a sikeres egyetemi, főiskolai felvételre való előkészítése. Ennek az eléréséhez hatékony együttműködésre van szükség a szülők, diákok és a tantestület között.

1.3. Pedagógiai feladatok

Igyekszünk kialakítani a tanulóban az élethosszig tartó tanulás igényét és az ehhez szükséges készségeket, képességeket. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal és problémakezelési módokkal felkészítjük tanulóinkat arra, hogy a tudás – a stabil értékek mellett - mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is.

Feladatunk a nemzeti és európai identitástudat továbbépítése a tanulóban. Együttműködésre és kooperációra nevelünk, fejlesztjük a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyeket: az önismeretet, az önbizalmat, az alkalmazkodó-képességet, a kudarcátűrést.

A nevelési-oktatási programunk tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható tudást közvetít, továbbfejleszti a kommunikációs és tanulási képességeket. Folyamatosan nevel az anyanyelv igényes használatára, a természet és az épített környezet védelmére, az egészséges életmód értékeinek elfogadására, valamint a fenntartható fejlődés és fogyasztás egyensúlyát célzó szemléletre.

Biztosítjuk a tanulók intellektuális, érzelmi és testi érésének egyensúlyát.

1.3.1. Általános iskolában

Az 1-4. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk feladata:

- a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés álljon,
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, munkában fejlesszük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítjuk érzelmvilágának gazdagodását,
- adjunk mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat-és problémamegoldáshoz,
- alapozzuk meg a tanulási szokásokat, tanítsuk meg a gyerekeket tanulni, játszva tanulni.

- alapozzuk meg a rendre, fegyelemre szoktatást,
- támogassuk az egyéni képességek kibontakozását,
- a sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan, nehézségeiket figyelembe véve oktassuk,
- törődjünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak,
- tudatosítsuk a gyermekekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismertethető értékeket,
- erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat.

Az 5-8. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk feladata:

- fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek,
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlesszük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját,
- a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása a kezdő szakaszban elkezdett módon, nehézségeiket figyelembe véve folytatódjon,
- a mindennapi nevelés során kerüljön sor a rend, a fegyelem megkövetelésére, a tanulási környezet tárgyainak megóvására, azok épségének megőrzésére,
- tudatosítsuk a tanulóknak a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát,
- tisztázzuk az egyéni és közérdek, a többség és a kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve az egymáshoz való viszonyulásban,
- neveljük a tanulókat a nemzeti hagyományok ápolására,
- erősítsük az Európához való tartozás tudatát, és készítsük a tanulókat más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére,
- fordítsunk figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására.

1.3.2. A középfokú oktatásban folyó nevelő-oktató munkánk feladata:

- az egyéni képességek és készségek fejlesztése, ugyanakkor az is, hogy az érettségi vizsgák után az iskolapadból egészséges, ép személyiséggel rendelkező ifjú emberek kerüljenek ki, akik sokoldalúan képzettek és az élet minden területén jól használható tudással rendelkeznek, a felsőfokú tanulmányok megkezdésére alkalmasak,
- a tanuláshoz, a kommunikációhoz, a közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges magatartási képességek és készségek fejlesztése,
- tanulóink alkalmassá tétele a felelősség vállalására, az erőforrásokkal való takarékos gazdálkodásra, az alkalmazkodásra, az egészségmegőrzésre, a jogok és érdekek védelmére,
- tanulóinknak a társadalom hasznos és aktív tagjaivá valamint kiegyensúlyozott személyiségekké nevelése,
- magas színvonalú képzés biztosítása, következetesen ellenőrző, logikusan egymásra épülő, és a különböző tantárgyakat is egységes tudásba illeszthető tanórák tartásával,
- a hozott értékeket növelve kedvező helyzetet kialakítani tanulóink részére a továbbtanuláshoz, illetve a munkába álláshoz,
- a kor követelményeinek megfelelően kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük az idegennyelvi képzést, az európai elvárásoknak megfelelően a két idegen nyelv oktatását,
- kiemelt feladatnak tartjuk a korszerű számítógép-kezelői, szövegszerkesztői ismeretek elsajátítását, az élethosszig tartó tanulást.

1.3.3. Iskolafokok közötti átmenet

Kiemelt figyelmet fordítunk az iskolafokokozatok közötti partneri kapcsolatok kialakítására, fejlesztésére, a korai iskolaelhagyás megelőzésére. Feladatellátási helyünk az iskolafokok közötti átmeneti programokat alakít ki és valósít meg a releváns partnerekkel. A program kiemelt fókusza a sikeres átmenet támogatása. Nyílt napok alkalmával az általános iskola 7-8. évfolyamának tanulói betekintést nyerhetnek a középiskolai életbe. A középiskolások számára pályaaorientációs napot is szervezünk, ahol lehetőségük nyílik találkozni a felsőoktatás szereplőivel, valamint tájékoztatást kaphatnak a számukra elérhető képzésekről. A programok során a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat pályaválasztási tanácsadói pályaaalkalmassági teszteket töltenek ki a tanulókkal, így segítve őket jövőjük tervezésében.

1.4. Eszköz és eljárás rendszer

A megfogalmazott alapelvek, célok megvalósításához a változatos és korszerű, a célok megvalósítására alkalmas eszköz és eljárásrendszert alkalmazunk. A felzárkóztatásban törekszünk a képességeknek megfelelő egyéni fejlesztésre.

Oktatási-nevelési módszereink:

- igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez,
- igazodnak a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához,
- felkészültségéhez, vezetői stílusához,
- igazodnak a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához,
- a társadalmi elvárásokhoz, a kompetencia alapú tudás, az eszköztudás előtérbe helyezésével

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás érdekében alkalmazott módszereink:

- az oktatásban alkalmazott módszerek,
- minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép,
- bírálat, önbírálat,
- beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás,
- előadás, vita, beszámoló.

Ösztönző módszerek:

- helyeslés, biztatás, megbízás, elismerés, ígéret, dicséret;
- gyakorlás, követelés;
- ellenőrzés, értékelés, szóban vagy írásban, osztályozás;
- játékos módszerek;

A pozitív magatartásra ható módszereink:

- helyeslés, ösztönzés, biztatás; elismerés, dicséret, jutalmazás;
- osztályozás;
- felszólítás; kényszerítés
- követelés.

A negatív viselkedés kialakulása elleni módszerek:

- felügyelet;
- ellenőrzés;
- figyelmeztetés;

- intés, elmarasztalás, tiltás;
- büntetés

A kompetencia alapú nevelés-oktatás céljainak megvalósulását szolgáló munkaformák, módszerek, tanulásszervezési eljárások:

Hagyományosan alkalmazott módszereink:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Új pedagógiai eljárások, módszertani elemek:

- hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnosztizálás,
- rehabilitációs és rehabilitációs tevékenység,
- inkluzív nevelés,
- attitűdváltást segítő továbbképzések pedagógusoknak,
- multikulturális tartalmak,
- kooperatív tanulás,
- a drámapedagógia eszközei,
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei,
- projektmunka (egyéni és csoportos), prezentációs technikák,
- tanulói értékelési formák gazdagítása,
- tanórai differenciálás,
- aktív tanulás,
- multidiszciplináris eljárások, módszerek,
- IKT-s módszerek.

Motiváló módszerek:

- páros munka,
- csoportmunka,
- játék, szerepjáték,
- vita,
- kutató-felfedező módszer,
- kooperatív módszerek,
- projekt módszer,

- az IKT alkalmazása.

A digitális pedagógiai módszertan többszintű differenciálásra is lehetőséget biztosít, amelynek a következők a megvalósulási formái:

- mennyiségi differenciálás
- minőségi differenciálás
- tanulási követelmények differenciálása

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolánkban folyó személyiségfejlesztés nem tantárgyként jelentkezik az intézmény helyi tantervében, hanem áthatja munkánk egészét.

Alapvető fontosságú a személyes kompetenciák megismertetése, magalapozása, fejlesztése, hogy minden tanuló ismerje saját személyiségének jellemzőit, erősségeit, gyengeségeit: éntudatosság, önismeret, helyes önértékelés, egészséges önbizalom jellemezze őket. Képesek legyenek a tudatos önszabályozásra a viselkedés, a tanulás és a játék során is.

A fejlesztés során figyelembe kell venni, hogy tanulóink:

- különböző egyéni adottságokkal,
- eltérő ütemű fejlettséggel,
- eltérő tudásháttérrel,
- eltérő érdeklődési körrel,
- eltérő tapasztalatokkal rendelkeznek.

A személyiségfejlődés segítésében kiemelt szerepe van:

- a tanult motívumok kialakításának,
- a képességek, kompetenciák fejlesztésének,
- egyéni tanulási útvonal a differenciált fejlesztés biztosításának,
- a magatartási készségek fejlesztésének.

A személyiségfejlesztő tevékenység kiemelt területei az iskolai sportkör és a tanítási órák keretében nem megvalósítható csoportos tevékenységi formák, így különösen a környezeti nevelés, kulturális, illetőleg sportrendezvények.

2.1. Nevelési tartalmak

Tanulóink személyiségfejlesztéséhez kapcsolódó pedagógiai feladataink

2.1.1. A tanulók erkölcsi nevelése terén

- a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóink között a hátrányok feltárásával és kompenzálásával az esélyegyenlőség biztosítása,
- a szociális motívumok fejlesztése a tanulók csoportokba, közösségekbe való beilleszkedéséhez,
- az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása (szociális kompetenciák fejlesztése).

2.1.2. A tanulók értelmi nevelése terén

- az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése,
- a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése),
- a tanulás, tudás értékének tudatosítása, céltudatos tanulási tevékenység kialakítása,
- a tanulók kötelességtudatának és önbizalmának fejlesztése reálisan elvégezhető feladatok adásával, melyeket ellenőrzés és értékelés is követ,
- a belső motiváltság fejlesztése (megismerési vágy, felfedezési vágy, alkotásvágy, teljesítményvágy, érdeklődés),
- a tanulói aktivitás, rugalmasság, nyitottság, problémaérzékenység kialakítása,
- játékos módszerek beépítése a tanítás-tanulás folyamatába,
- a szorongás csökkentése, a kudarctól való félelem oldása.

2.1.3. A tanulók érzelmi nevelése terén

- a tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása (énkép, önismeret fejlesztése),
- a tanulók közösségi nevelése terén,
- az emberi együttélés szabályainak megismertetése,
- az együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével (szociális kompetencia),
- a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása (anyanyelvi kommunikáció).

2.1.4. A tanulók esztétikai nevelése terén

- szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, értékmegőrző magatartás kialakítása,
- igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben (esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség),
- a tanulók akarati nevelése terén,
- az önismeret kialakításával a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása (énkép, önismeret fejlesztése).

2.1.5. A tanulók nemzeti nevelése terén

- a haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése,
- a nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése (szociális és állampolgári kompetencia).

2.1.6. A tanulók állampolgári nevelése

- az alapvető emberi, állampolgári és európai uniós jogok és kötelességek megismertetése.
- problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt (állampolgári kompetencia).

2.1.7. A tanulók munkára nevelése terén

- a munka fontosságának tudatosítása,
- a munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása (kezdemenyzőképeség és vállalkozói kompetencia).

2.1.8. A tanulók egészséges életmódra nevelése

- a testmozgás képességének fejlesztése, a testmozgás iránti vágy felkeltése,
- az egészséges, edzett személyiség bemutatása,
- az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.

2.1.9. A tanulók környezeti nevelése

- a természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése,
- értékmegőrző és fejlesztő, környezettudatos magatartás kialakítása,
- az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása (természettudományos kompetencia),

- e hatásmechanizmusok 2 irányítási technikával realizálódhatnak alapvetően. (közvetlen és közvetett úton (pl. a közösség tagjai között kibontakozó kölcsönhatások – kölcsönös értékelés, példaadás, követelés stb. során),
- a tanuló személyiségének fejlesztésében a szülővel együttműködve, az iskola felelős a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a tanulói közösség kialakulásáért és működéséért.

2.1.10. A tanulók közösségi nevelése

- az emberi együttélés szabályainak megismerése,
- az együttműködési készség alakítása,
- a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

2.1.11. Multikulturális nevelés

- multikulturális tartalmak beépítése az iskolai tantervbe, az egyes tantárgyak anyagába,
- multikulturális tartalmakat megjelenítő tankönyvek, segédanyagok, tanári kézikönyvek megjelentetése,
- a kisebbségi kultúrát megjelenítő könyvek, gyűjteményes kötetek, kiadványok, ismeretterjesztő anyagok, filmek, antológiák megismerése,
- a diákok megtanítása a kritikai gondolkodásra,
- a különbözőség hangjainak és perspektíváinak megjelenése az oktatási anyagokban.

3. Az teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Intézményünk mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra:

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.

3.1. Célok, elvek

Az általános személyiségformálás fontos része az egészségnevelés, melynek általános céljai:

- egészséges prevenciós szemlélet kialakítása,
- egészséget támogató életmód gyakorlása,
- környezeti károsító tényezők lehetőség szerinti kiiktatása,
- betegség megelőzése,
- a mozgásban gazdag életmód, a testedzés szükségletté válása,
- a sportolás közösségi és társadalmi programként való elfogadása,
- a tanulók és a tantestület egészségvédelmének és egészségfejlesztésének elősegítése,
- együttműködési formák kialakítása egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, valamint a szülők és diákok között.
- a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé,
- az iskoláskorú gyermekek helyes egészségmagatartásának kialakítása,
- az iskola atmoszférája és tárgyi környezete legyen alkalmas az egészségbarát életformákat támogató üzenetek befogadására és továbbadására.

Az egészségnevelés rövid távú céljai

Személyi higiéné:

- a test tisztántartása,
- a bőr ápolása,
- fogápolás,
- szexuálhigiéné,
- mentálhigiéné,
- lelki egészségvédelem.

Egészséges táplálkozás:

- élettani alapismeretek (anyagcsere),
- élelmi anyagok, tápanyagok,
- energia, tápanyagszükséglet,
- táplálék piramis,
- egészséges táplálkozás,
- helytelen táplálkozási szokások.

Aktív testmozgás:

- a mozgás, aktivitás jelentősége az ember életében,
- a mozgáshiány okozta problémák,
- az inaktív életmód következményei,
- a mindennapos testedzés fontossága.

Stressz-tűrés, stressz-kezelés:

- a stressz jelentősége, hatása az emberi szervezetre,
- a pozitív és negatív hatások feldolgozása, elhárítása.

Egészséges életvitelre nevelés:

- a közösségi akciók erősítése az egészségfejlesztés, a jobb egészségi állapot elérése érdekében,
- az egyéni képességek fejlesztése, az egyén saját egészsége és környezete feletti fokozottabb ellenőrzés gyakorlása,
- az egészség szempontjából kedvező alternatívák választása.

Családi életre nevelés:

- a közoktatásban a fiatalok egészséges életmóddal és harmonikus családi élettel kapcsolatos ismereteinek, tapasztalatainak meghonosodása,
- a diákok önismeretének, önértékelésének, kommunikációs képességének fejlődése, s érettebb személyiséggel felelősebb döntések meghozatala,
- a fiatalok tegyék magukévá az egészségmegőrző szemléletet,
- a felnövekvő nemzedéknek legyen nagyobb esélye a kiegyensúlyozott házasságra és a boldog családi életre.

3.2. Megelőző, prevenciós tevékenység

- preventív szemlélet jelentősége, szűrővizsgálatok fontossága, lényege,
- otthoni balesetek, iskolában előforduló balesetek, az utcán és a közösségekben megjelenő veszélyforrások felismerése,
- mentális betegségek megelőzése, a tanulók lelki egészségi állapotának, és életminőségének javítása,
- az egészségtudat fejlesztése, a lelki egészségnek, mint értéknek a felmutatása,
- drogtagadás, az egészségre káros szokások mellőzésének segítése, erősítése,
- pozitív döntéshozás: a „nem mondani problémahelyzetek” elősegítése,

- az ifjúság ismerje fel a veszélyes helyzeteket, s meggyőződéssel tudjon IGEN-t mondani a valódi értékekre, és NEM-et a káros szenvedélyekre: a dohányzásra, alkoholra, drogra és szexuális promiszkuitásra,
- csökkenjen a szexuális úton terjedő betegségek, az AIDS-es esetek és a művi abortuszok száma. (Drog-, AIDS- és abortusz prevenció).

3.3. Egészségnevelési stratégia

- A tanulóknak legyen megfelelő ön ismeretük, szervezetük felépítéséről és működéséről, egészségi állapotukról. Ennek alapvető színtere a biológia óra.
- Az egészséges életmód egyik fő eleme a rendszeres testmozgás.
- Fontos kialakítani a tanulóknak a mindennapos testmozgás igényét. Ennek érdekében délutáni tömegsport foglalkozások bevezetése évfolyamonként. A testnevelés órákon az elméleti ismereteket, gyakorlati megvalósítással szükséges kiegészíteni.
- Ismerjék a serdülőkorban és az ifjúkorban bennük lejátszódó élettani folyamatokat és változásokat, a testi higiénia fontosságát.
- Rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a leggyakoribb vírusos és bakteriális betegségek kialakulásáról és gyógyításáról.
- A barátság, a párkapcsolatok, a családi életre nevelés, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben kiemelt téma.
- A szenvedélybetegségek elkerülése kiemelt fontosságú. Iskolánk a prevencióra helyezi a hangsúlyt a dohányzás és alkoholfogyasztás visszaszorításában, a kábítószermentes életmód kialakításában. Ennek fő színtere az osztályfőnöki óra.
- Ismerjék a tanulók a gyógyszerek, a mosó-, tisztítószer, kozmetikumok, mérgező gyom-és kerti növények, gyomirtáshoz, rovarirtáshoz, járműápoláshoz használt anyagok használatával kapcsolatos szabályokat, veszélyeztető tényezőket.
- Ismerjék a tanulók a mérgezés általános tüneteit.
- Tudatosítani kell a tanulóknak a rendszertelen étkezés, az egyoldalú táplálkozás, diéták követéséből származó veszélyeket.
- Az egészségfejlesztés szemléletének elsajátítása együttműködést kíván az iskolán kívüli egészségügyi -, prevenció- valamint civil szervezetekkel.
- A mindennapi testedzés megvalósítása

- A mindennapos testedzés célja a 6-18 éves korosztály egészséges életmódra nevelése, a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel. A rendszeres sportolás, mozgás iránti igény kialakítása és kielégítése, a sport megszerettetése.
- A közoktatási törvény módosítása lehetőséget és kötelezettséget adott a mindennapi egészségfejlesztő testmozgásra. A jogszabályi feltételek a Nkt. 27.§-ban található meg.
- Iskolánkban a törvény által előírt mindennapos testedzés kötelező tanórai foglalkozások, nem kötelező, választható tanórai foglalkozások keretében valósul meg.

Ehhez kapcsolódván iskolánk 2015-ben pályázott és nyert a Társadalmi Megújulás Operatív Program TÁMOP- 3.1.4.C-14 Innovatív iskolák fejlesztése 2. ütem című projektben, kiemelt célja

- a gyermekek és fiatalok nevelésének kiteljesítése a test, a lélek és az értelem arányos fejlesztésének, illetve az ismeretek, készségek, képességek, jártasságok, attitűdök és az erkölcsi rend összhangjának tiszteletben tartásával, valamint

- a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás a nevelés-oktatás eszközeivel.

A konstrukció céljaiban illeszkedik a Társadalmi Megújulás Operatív Program célrendszeréhez, vagyis elősegíti a sikeres munkaerőpiaci alkalmazkodáshoz szükséges készségek, ismeretek kialakítását, a megszerzett tudások, kompetenciák folyamatos fejlesztését. A munkaerő-piaci sikeresség érdekében cél az oktatás és képzés minőségének és hatékonyságának javítása, kiemelten az idegennyelv-tudás, digitális írástudás, vállalkozói, életpálya-építési, életviteli, és egészségfejlesztési készségek, környezettudatosság és aktív állampolgárság területén. A konstrukció hozzájárul az egész napos iskolai nevelés és foglalkoztatás elterjesztéséhez.

4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai célok és feladatok

Az iskola felkészít arra, hogy miként lehet sorsot és közösséget vállalni a nemzettel, hogyan lehet új mikroközösségeket alakítani.

A közösségfejlesztés színterei az intézményben:

- a tanórákon (különös tekintettel az osztályfőnöki órákra),
- a tanórán kívül felnőttek által szervezett foglalkozásokon,
- a tanórán kívül diákok által szervezett foglalkozásokon,
- a szabadidős tevékenységek keretében.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

4.1. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés

Az iskolai nevelés - oktatás kerete az osztály, amely kezdetben nem több, mint azonos korú tanulók csoportja. Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyet az iskola valamennyi dolgozója közösen, egymást erősítve végzi.

A közösségfejlesztés terén megvalósítandó feladatok:

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése; értelmezése (célok kitűzése; az iskolai élet szabályainak ismertetése, betartatása stb.),
- régióknak sajátosságainak, értékeinek megismertetése,
- a felmerülő problémák megoldási lehetőségeinek közös megbeszélése,
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről,
- segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában,
- személyes példamutatás,
- diákvezetők nevelése, munkájuk segítése,
- a közösségben előforduló pozitív és negatív élményanyag elemzése, következtetések levonása,
- jutalmazás és büntetés alkalmazása,
- a másság elfogadása.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja.

Ezért törekedni kell arra, hogy a nevelők azonos értékrendet képviseljenek, megbeszéljék egy-egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel, az eredményes és hatékony munka érdekében.

A közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, társas kapcsolataikkal példaként állnak a diákok előtt.

4.2. A tanórákon kívüli foglalkozásokon megvalósítható közösségfejlesztés

A közösségfejlesztésben emocionálisan nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések. Ennek megvalósítására jó lehetőség nyílik a kéthavonta legalább egyszer szervezett osztályprogramok keretében. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek együttes átélését; az esetleges kudarcok elemzését, feldolgozását, tanulságok levonását.

Lehetséges formái:

- kirándulások, túrák, helytörténeti séták, amelyek az együttes élményen túl lehetőséget teremtenek nemzeti értékeink jobb megismerésére, megbecsülésére, a természet iránti tisztelet, a környezet iránti felelősség érzésének felkeltésére,
- kiállításokon, színházi-, zenei-, irodalmi programokon való részvétel az esztétikai nevelés mellett szolgálja a kulturált megjelenés, viselkedés normáinak elsajátítását, gyakorlását,
- közös sportprogramok, amelyek előmozdítják az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását,
- a csapatversenyeken való részvétel, amely erősíti az egészséges versenyszellemet, segíti az együttműködő-készség fejlődését,
- az együttes szereplésekben való felkészülések olyan képességek megmutatására is lehetőséget teremtenek, amelyekre a tanítási órák keretében nincs lehetőség.

Közösségi szolgálat

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt. 6.§ (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. Ennek igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.

A középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását.

A közösségi szolgálat keretei között a következő területeken végezhető tevékenység:

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani ezen a tevékenységi területen),
- szociális és jótékonsági, oktatási,

kulturális, közösségi,
környezet- és természetvédelmi, katasztrófavédelmi,
sport- és szabadidős tevékenységek (óvodás korú, sajátos nevelési igényű
gyermekkel, tanulókkal, idős emberekkel közösen).

4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzatok a tanulók irányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját sikereire, értékeli egyedi tulajdonságait.

A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogokat.

Az iskolai hagyományok szellemében a diákönkormányzat feladatai közé tartozik:

- az elsősavató, az adventi hetek programjainak és a farsangi multság megszervezése,
- a diáknap programjainak megszervezése és lebonyolítása.

4.4. Iskolai ünnepek, hagyományaink

Iskolánk tanulói saját osztályközösségük mellett az iskola egészének, mint nagyközösségnek is tagjai. Fontosnak tartjuk az együvé tartozás érzésének erősítését. Ennek eszközei az iskola közös rendezvényei:

- az iskolai ünnepélyek, megemlékezések (, 1849. Aradi vértanúk napja, 1956. október 23-ai megemlékezés, A Magyar Kultúra Napja, A Holokauszt világnapja, Kommunizmus áldozatainak emléknapja, 1848. március 15-e, Nemzeti Összetartozás Napja),
- Gyaloglás Világnapja,
- Európai Diáksport nap,
- Szatmár-túra,
- a Kölcsey-hét rendezvénysorozata,
- A Harangi-hét rendezvénysorozata
- Egészségnapok,
- Szalagtűző,
- Adventi hetek
- Farsang
- Víz világnapja
- „Méltóság mezeje”- Hospice Alapítvány/Nárcisz-futás
- Költészet napja,
- Föld napja,
- Idősek világnapja,
- Kihívás napja,
- Madarak és fák napja,
- Ballagások.

4.5. A nevelőtestület közösségfejlesztési feladatai

A nevelőtestület igyekszik befogadó és támogató munkakörnyezetet kialakítani, és közösségfejlesztő programokat megvalósítani. A mindennapokban együttműködést fejlesztő gyakorlatokat alkalmazunk, élünk a hálózati tanulás lehetőségével. Havi szinten esetmegbeszéléseket, félévente pedig évfolyam szintű értékeléseket tartunk. Az egymástól való

tanulás érdekében bemutatóórákat tartunk, ahol a szakos kollégáknak lehetőségük van a hospitálásra.

Intézményünk 2000-es tanév óta a Magyar Olimpiai bizottsággal és a Magyar Olimpiai Akadémiával kötött „Együttműködési megállapodás” alapján, Harangi Hagyományőrző iskola, melynek célja az olimpiai eszme terjesztése, az olimpiai hagyományok ápolása. E feladatot az intézményünkben tevékenykedő Harangi Imre Olimpiai Baráti kör látja el. Tevékenységei közé tartoznak az olimpia történeti vetélkedők szervezése, élménybeszámolók tartása.

A mindennapokban az iskolaközösség erősítésének eszközei az iskolán belül meghirdetett pályázatok, a különböző korcsoportok összefogását igénylő versenyek, az iskola egészét megmozgató versenyek, vetélkedések, sportrendezvények, házibajnokságok.

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma az és osztályfőnökök feladatai

Pedagógiai feladataink a NAT – ban rögzített egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint a tanulási esélyegyenlőséget javító, egyénre szabott differenciált pedagógiai bánásmód alkalmazása. Azt a célt szolgálja, hogy tanulóink – a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A tanulói aktivitásra épített pedagógiai gyakorlat során arra törekszünk, hogy minél hatékonyabb legyen az ismeretek többszintű elsajátítása (ismeret, megértés, alkalmazás, komplex műveleti szintű alkalmazás), ezáltal a tanulói képességeket magas szintre fejlesztjük, s a tágan értelmezett tudáson (készség) túl a megtanultakhoz való viszonyt (attitűd) is formáljuk. Másképp fogalmazva: a tanulók értelmi-érzelmi-akarati tulajdonságait, az önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumaikat és képességeiket fejlesztjük. Segítjük a tanulókat a saját önfejlesztő stratégiájuk felépítésében és megvalósításában (életpálya-építés).

Képzésünk tartalma az emberre, társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett tananyag-kiválasztással, elrendezéssel. A kompetencia tehát az ismeretek alkalmazóképes elsajátításából, a tanultakhoz való viszony (attitűd) formálásából és a lehetséges mértékig kimunkált képességekből építkezik.

A tananyag cselekvő feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolataik alakulását, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben. Végső célunk, hogy bátorító-megengedő tanári attitűddel megalapozzuk a pozitív énképüket és aktív cselekvési szándékukat. Szem előtt kell tartanunk alapelveinkben s célkitűzéseinkben megfogalmazottakat, s mindenek előtt a gyermeki személyiség tiszteletben tartását. A tanulók jogait figyelembe véve (Nkt. 46.§) oktatjuk őket fejlettségüknek megfelelően.

Célunk, hogy tanulóinknál elősegítsük az egyéni képességek kibontakoztatását, a tehetségek felismerését és fejlesztését, a hátrányok kompenzálását.

Ezek hatékony megvalósításához a pedagógusok alapvető feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- tanítási órák dokumentálása, helyettesített órák vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- tanulmányi versenyek összeállítás, lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll. Az osztályfőnöki munka tartalma kiterjed a differenciált személyiségfejlesztés érdekében végzett alábbi tevékenységekre:

- tanulói megismerésre,
- a tanulók szükségleteinek és érdekeinek képviselésére,
- a tanulói személyiségfejlődés követésére,
- fejlesztő értékelésre,
- az osztályközösség minőségének fejlesztésére,
- a kapcsolattartásra és a folyamatos információcserére a szülőkkel, segítő szakemberekkel,
- a gyermekvédelemre.

Az osztályfőnök feladatai:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- együttműködik a diákokkal, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket,
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelemmel foglalkozó pedagógusával,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, közreműködik a tevékenységek szervezésében,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére,
- részt vesz a nevelési munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását,
- céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására, öntevékenységük, önkormányzó képességük fejlesztésére.

Az osztályfőnök hatásköre:

- munkáját az érvényben lévő dokumentumok alapján látja el,
- munkája során figyelembe veszi a diákönkormányzat programját, felelősséggel vesz részt annak szervezésében, tervezésében, irányításában,
- a rábízott közössége minél jobb megismerése és a koordináció miatt látogathatja osztályát más nevelők tanítási óráin és tanításon kívüli foglalkozásain,
- tapasztalatait nevelőtársaival, délutáni programot tervező nevelővel kicseréli, tanítványaival megbeszéli, és szükség szerint tájékoztatja az intézményvezetőt,
- az osztály gyógypedagógiai fejlődési naplójában – amennyiben szükséges – az egyéni pedagógiai jellemzéseket a központi utasítások alapján vezeti,
- megbízatása első félévében minden tanítványát családja körében meglátogatja, később szükség szerint végez családlátogatásokat.
- a nyár folyamán szeptemberig az osztályfőnökök, osztálytanítók családlátogatás keretében megismerkednek a leendő tanítványaik szüleivel, családi légkörével, a családi értékválasztással. A felső tagozatba lépő ötödikes tanulók családlátogatása szeptember végéig valósul meg,
- szülői értekezletek, fogadó órák keretében a gyermek pedagógiai jellemzését a gondviselőkkel egyeztetni, 8. vagy 12. és 13. osztályban félévkor továbbtanulási lehetőségekről tájékoztatja őket, tanácsot és segítséget nyújt felvételi jelentkezésükhöz,
- a szülőket ellenőrző könyv útján folyamatosan tájékoztatja,
- rendszeresen ellenőrzi, – a szülői háttértől függően – hogy a szülők a bejegyzéseket aláírásukkal tudomásul vették-e,
- a gyermek hiányzásainak megfelelő igazolásokat megköveteli, hiányában a központi elvek alapján intézkedik.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

ad) tartós gyógykezelés alatt álló tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló. (Nkt.4.§. 13. pontja)

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Az Nkt. 4. § 13-14. pontja határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő tanuló fogalmát, s két nagyobb kategóriát definiál:

a) különleges bánásmódot igénylő tanuló:

- aa) sajátos nevelési igényű tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges tanuló,
- ad) tartós gyógykezelés alatt álló tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

- A kiemelten tehetséges tanuló a törvény szerint az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. Iskolánk bármelyik kategóriába tartozó tanulóval készen áll a fejlesztésre, a törődésre.
- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:
  - a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
  - igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
  - szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
  - az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók segítése

A hatályos jogszabály értelmében sajátos nevelési igényű tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Iskolánk fogadja a beiskolázási körzet sajátos nevelési igényű tanulóit, kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti eltérő tanterv szerint történik

A fejlesztések megvalósításához iskolánk a megfelelő tárgyi feltételekkel is rendelkezik. A fejlesztés hatékonyságát szolgálja fejlesztőtermünk és a fejlesztés különböző területeihez szükséges fejlesztő eszközeink. Pl.: változatos fejlesztő játékok és szoftverek, könyvek.

Fejlődési zavar vagy akadályozottság miatt nagyobb mértékű az elmaradás, ami részterületeket, illetve teljes képességprofilot érinthet.

A tanulók egyéni fejlesztését részletes szakvélemény, speciális szakember - szakirányú végzettségű gyógypedagógus, és szükség esetén sérülésspecifikus tanterv segíti.

A gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök, fejlesztőeszközök beszerzése folyamatos (évenként frissülő készlet), felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával történik.

Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően beépülnek az iskolai programba, így a napi oktató, nevelőmunkába beágyazottan valósulnak meg, a szakvéleményben foglalt valós igényekhez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint kerül sor egyéni fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.

„Fogyatékosággal élő minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.” (1998/XXVI. törvény)

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös feladatai

A gyógypedagógus - esetenként más szakember véleményének figyelembevételével készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő - a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező - gyógypedagógiai tanár az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben, melynek lényeges elemei:
  - a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás,
  - a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök megtervezése,
  - a további - másodlagos - tünetek megjelenésének megelőzése,
  - a fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,

- a hiányok pótlása érdekében a meglévő ép funkciók bevonása,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

SNI tanulók integrált nevelésének, oktatásának feladatai

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- a pedagógusok, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására,
- az együttnevelés megvalósítása a különböző pedagógiai színtereken,
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése,
- a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.

Eszközök, eljárások

- inkluzív /befogadó/ osztályok szervezése: az osztálytársak megfelelő viszonyulása,
- differenciált tanulásirányítás,
- többsávós óratervezés,
- differenciált házi feladatok adása minden pedagógus részéről,
- gyakori pozitív jellegű, előremutató értékelés, megerősítés,
- differenciált értékelés,
- motiválás,
- a tananyag életszerű tartalommal való megtöltése,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások,
- felzárkóztatás.

A tanulási zavarok típusai:

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek. Oka lehet agyi diszfunkció és/vagy pszichológiai hátrány, amit emocionális vagy viselkedési zavar vált ki. Érzékszervi hiányosság vagy kulturális és oktatási tényezők állnak a háttérben. A gyerekeknek nincs értelmi fogyatékosága.

a) Részképesség zavarok

- kognitív funkciók (a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás zavarai)
- motorikus zavarok (nagymozgás, finommozgás)

b) Komplex (specifikus) tanulási zavarok/nehézségek

- diszlexia (olvasászavar)
- diszgráfia (írászavar)
- diszortográfia (helyesírási nehézség)
- diszkalkulia (számolási zavar)
- diszpraxia (saját test és környezete közti zavar)
- az iskolai készségek kevert zavara
- kevert specifikus fejlődési zavar

c) Viselkedés, énkép, önértékelés területén mutatkozó zavarok

- beilleszkedési zavarok
- hiperaktivitás
- figyelemzavar
- magatartászavarok (agresszív, regresszív viselkedés, szorongás), szocio-adaptív folyamatok zavarai

Integrált nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor
- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktortanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiaiszakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Értékelés

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján

- az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből
- az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A vonatkozó hatályos jogszabály alapján a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az

- egyes tantárgyak esetén érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól (részben vagy teljesen),
- biztosítja a véleményben foglalt mentességeket (segédeszköz, többletidő, kevesebb feladat...).

A mentesítés lehetőségei:

Nkt. 56. §

(1) A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az intézményvezető mentesíti

- a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
- b) a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

(2) Az érettségi vizsgán az (1) bekezdés b) pont szerinti tantárgyak helyett a tanuló a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint másik tantárgyat választhat.

Méltányossági elvek

Nkt. 51. § (5) A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

Amennyiben a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkező élni kíván az Nkt. 51. § (5) bekezdésében biztosított jogával, a jelentkezési laphoz csatolnia kell az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét. Az intézményvezető a kérelemről döntését határozat formájában hozza meg. Az intézményvezető döntésében a vizsgázó számára biztosíthatja az iskolai tanulmányok során a

tanuló által használt, megszokott eszközöket, az írásbeli dolgozat elkészítéséhez a munkaidő meghosszabbítását, a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentést.

6.2. Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcban többféle, a tanulással kapcsolatos zavar összegződik. Az egyes típusokat külön kell választani ahhoz, hogy a velük kapcsolatos teendők megfogalmazhatók legyenek. A különválasztást diagnosztikus felmérések alapján végezzük.

Külön fejlesztést igényelnek azok a tanulók, akik a tanulási képesség fejlődési zavara következtében feltűnően nehezen tanulnak, akiknél biológiai-pszichológiai és kedvezőtlen környezeti hatások együttesen okozzák a tanulási kudarcot.

Nehézségeik enyhítéséhez, felzárkóztatásukhoz egyéni tervre van szükség. Terápiaként biztosítjuk az elfogadó, támogató környezetet, fejlesztjük önértékelésüket, megpróbáljuk önbizalmukat növelni. Differenciált tanítási módszerek alkalmazásával is segítjük fejlődésüket.

Más módszerekkel fejlesztjük azokat a tanulókat, akiknél a tanulás sikertelensége a következőkre vezethető vissza:

- részképességzavar (pl.: testséma, térorientáció zavara, iránytévesztések, egyensúly zavara + figyelemzavar, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia),
- szülők túlzott elvárása,
- magas követelményrendszer diktálta tempó,
- átmenet problémái (óvoda - iskola, alsó - felső tagozat, tanárváltás),
- nagy létszámú osztály,
- szülők alacsony iskolázottsága, érdektelensége,
- nem megfelelő szociális háttér,
- túlterheltség, helytelen időbeosztás,
- hiányzás magas aránya.

Feladataink a felzárkóztatás terén

A felzárkóztató program célja a tanulási szokások áthangolása, a tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése:

- tudatos tanulásszervezés,
- egyénre szabott tanulási módszerek kimunkálása,
- beilleszkedési nehézségek csökkentése,

- cselekvő tanulás módszerének alkalmazása,
- közös tevékenységek színvonalának emelése,
- gyakorló órák számának növelése,
- tanórán kívüli művelődési, kulturális tevékenység bővítése,
- magyar és egyetemes kultúra értékeinek megismerése,
- kifejezőkészség javítása,
- igényes beszédkultúra fejlesztése,
- következetes számonkérés.

Eszközök, eljárások:

- a továbbtanuláshoz szükséges minimum szint elsajátíttatása,
- differenciálás,
- egyéni feladatadás,
- csoportmunka,
- tanulás tanítása,
- tanulópár,
- fejlesztő óra,
- szakkör,
- szerepeltetés,
- családlátogatás,
- szülőkkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás;
- szülők tanácsokkal való ellátása, meggyőzése,
- szülői értekezleteken tananyaggal kapcsolatos követelmények, elvárások ismertetése,
- szöveges értékelés,
- egyénre szabott értékelés,
- felmentés az értékelés alól (intézményvezető adhatja szakvélemény alapján),
- korrekció gyógypedagógus közreműködésével,
- megfelelő szakemberhez való irányítás.

6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség az egyik legnagyobb emberi érték, melyet óvnunk és gyarapítanunk kell. Az adottságok felismerése, a képesség kibontakoztatása a mindennapok tanóráinak része. A tehetség a legritkább esetben tud önmagától utat törni, fejlődni, ehhez az kell, hogy a szülő, a pedagógus felismerje ezt, megadja a gyorsabb haladáshoz, az intenzívebb fejlődéshez szükséges többletsegítséget.

E tevékenység első és egyben nagyon fontos fázisa, hogy a pedagógusok minél előbb felismerjék a gyermekekben szunnyadó tehetséget. Ehhez ismerni kell azokat a tulajdonságokat, amelyek a tehetségigéretre utalnak (testi, fizikai, idegrendszeri, intellektuális, értelmi, affektív, emocionális stb.). Fontos tehát, hogy nevelőink e területen is megfelelő pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel rendelkezzenek (önképzés, munkaközösségi továbbképzés stb.).

A felismerés után mindenekelőtt a tehetség kibontakoztatásának környezeti feltételeit kell megteremteni. A szülőkkel történt megbeszélés, egyeztetés során a helyi, a területi és országos lehetőségeket kell számba venni. A tehetséges tanulók oktatása során elengedhetetlenül fontos a tanórai differenciált foglalkoztatás is, az egyéni, képességekhez mért feladatadás, könyvtári munka stb.

A tanórán és azon túl biztosítanunk kell a pályázaton való részvételt, a versenyeztetést, a versenyekre történő (individuális) felkészítést. A szaktárgyakhoz kapcsolódó szakirodalomban való jártasság, az irányított könyvtár és médiahasználat segítségét, megyei és országos levelező versenybe való bekapcsolást. A tehetséggondozást is szolgálják a szórakozás mellett az iskolai kulturális rendezvények, gálák. A bemutatkozások mellett e tevékenységek célja a tanulók kommunikációs készségének fejlesztése, s művészeti, esztétikai nevelése.

A hagyományokhoz híven mind a sport, mind a kulturális, művészeti és tanulmányi versenyekre fokozott figyelemmel, de arányos, egészséges terheléssel kell felkészíteni tehetséges tanulóinkat.

Feladataink a tehetséggondozás terén:

- a tehetség korai felfedezése, hogy abban az időszakban tudjuk elkezdni a fejlesztést, amikor még befogadóképes a gyermek az új dolgok iránt,
- intellektuális képességeinek minél magasabb szintre juttatása,
- a tehetség kibontakoztatásához szükséges személyiségfejlesztés, képességek (speciális) fejlesztése,

- a kreativitás fejlesztése,
- differenciált tanulási feladatok és követelményrendszerek kidolgozása, egyéni differenciálás.

Eszközök, eljárások:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- tehetséggondozó foglalkozások, iskolai sportkör, szakkörök szervezése,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.) szervezése,
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások) szervezése,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás segítése,
- önképzés, egyéni és csoportos pályázatok írása,
- nyilvános szereplési lehetőségek biztosítása,
- nyelvvizsgára való felkészülés lehetőségének biztosítása,
- házi feladatok differenciálása,
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása,
- célirányos tanulás- szervezési eljárások alkalmazása:
  - differenciált tanulásszervezés,
  - kooperatív technikák,
  - projektmódszer,
  - tevékenységközpontú pedagógiák (projekt, témahét, modul).
- bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése,
- egyéni- és differenciált feladatsorok összeállítása,
- IKT eszközök alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- a tehetséggondozás eszköze 9-12. évfolyamon a választható tantárgyak kínálata, a középszintű érettségi előkészítők,
- ösztönözzük diákjainkat, hogy a továbbtanulási elképzeléseiknek megfelelően kapcsolódjanak a különböző főiskolák, egyetemek felvételi előkészítő tanfolyamaihoz, levelezős feladatmegoldó programjaihoz, vegyenek részt a felvételi előkészítő programokban.

6.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A Nkt. 19.§ alapján a Pedagógiai-szakszolgálat feladata annak megállapítása, hogy a gyermek beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzd. Ennek alapján szakvéleményt készít, melyben megjelölik a fejlesztési területeket is. Az egyéni fejlesztési tervet a fejlesztő pedagógus készíti el, mely alapján egyéni vagy kiscsoportos formában végzi a fejlesztést (Nkt. 27.§).

Feladataink a beilleszkedési, magatartási problémák enyhítésével kapcsolatban

- rendszeres, élő kapcsolat kialakítása a szülői házzal,
- az érzelmi kapcsolatok kialakulásának segítése és fejlesztése, a kapcsolattartási készségek elmélyítése,
- a közös elfogadás, a kulturált konfliktuskezelés, az önismeret, az önértékelés, és a pozitív énkép igényének kialakítása a tanulóknál,
- olyan környezet kialakítása, amely alkalmas az el- és befogadásra, együttműködésre.
- a beilleszkedést segítő feltételek biztosítása,
- szakemberek biztosítása a fejlesztéshez (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus),
- a fejlesztéshez szükséges helyiségek eszközeinek, felszereltségének biztosítása, bővítése.

Eszközök, eljárások

- a gyermekekre történő odafigyelés: szűrés, felmérés, vizsgálat kezdeményezése, szakvélemények elemzése,
- folyamatos kapcsolattartás az óvodákkal, a rászoruló gyermekek problémájának esetleges korai felismerése és nyomon követése, korrekciós feladatok az oktató-nevelő munkába történő időben történő beépítése,
- korrepetálás, kompenzáló nevelés, fejlesztés, terápia, egyéni bánásmód biztosítása,
- differenciálás alkalmazása a tanórán,
- a szülők bevonása problémák enyhítése érdekében.

6.5. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

Az ,hogy a tanuló hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül-e az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A.§-a alapján a gyámhatóság állapítja meg.

A jogszabály értelmében: Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A halmozottan hátrányos helyzetű a tanuló, aki esetében a fenti szabályozásban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzet kialakulásának többféle formája jelenik meg. Családok szétesése, alacsony kereset, munkanélkülivé válás, a nagycsaládról való gondoskodás

terhe, érzelmi, erkölcsi elhanyagottság, egészségügyi problémák, tanulási nehézségek és magatartászavarok.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek esetén szükséges a külön odafigyelés, egyéni bánásmód, szükség esetén kapcsolatfelvétel külső intézményekkel, melynek iskolai koordinátora a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős (pszichopedagógus).

Az anyagi gondokkal küzdő családok segítésére a következő juttatásokra van lehetőség:

- étkezési hozzájárulás (törvényi előírás szerint)
- tankönyvtámogatás (törvényi előírás szerint)
- alkalmi segélyek alapítványi forrásokból (osztálykirándulás, nagyobb kiadások esetén)

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokból érkezett gyermekek fokozottan veszélyeztetettek, így rájuk külön figyelmet kell fordítani, mely megvalósulhat:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés formájában (ifjúságvédelmi felelőssel - iskolai pszichopedagógussal),
- kapcsolattartás a szülőkkel családlátogatás formájában (osztályfőnök és ifjúságvédelmi felelőssel – pszichopedagógussal közösen),
- felzárkóztató, korrepetáló foglalkozások keretében,
- gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) rendszeres kapcsolattartása külső intézményekkel (Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Gyermekpszichiátriai Gondozó, Rendőrség)
- logopédiai foglalkozás, gyógytestnevelés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás az iskolai keretek között oldható meg.
- A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!
- Meg kell vizsgálni, hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését;
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása;
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot;
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e egyéb támogatások igénybevételét (alapítványi forrásokból);

- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése;
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához;
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A fent felsorolt tények kialakulásának vizsgálata az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) közös feladata, majd a vizsgálat eredményeként fejlesztési terv kidolgozása és annak folyamatos monitorozása a feladatuk, illetve szükség esetén a gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) kapcsolatfelvétele külső intézménnyel.

6.6. Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók

Tartós gyógykezelés alatt álló tanuló, az a tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti **általános járóbetegszakellátásban** vagy az Eütv. 91. §-a szerinti **általános fekvőbeteg-szakellátásban** részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.

Az iskolának heti 10 órában biztosítani kell ezeknek a tanulóknak az ellátását, ha a szakértői bizottság előírja, akkor a rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat is biztosítani kell. A pedagógusok a tanulót a tanuló saját otthonában látják el.

6.7. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelemi feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló hatályos törvények szabályozzák. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

A gyermek- és ifjúságvédelem sokrétű és komplex tevékenység. Felöleli mindazokat a pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, szociális és jogi feladatokat, amelyek a kiskorúak nevelését, gondozását, eltartását, munkába állítását, erkölcsi és anyagi érdekvédelmét biztosítja.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Az iskola vezetője egy személyben felelős az intézményben folyó gyermekvédelmi feladatok ellátásáért. Munkáját az iskolai gyermekvédelmi felelős, az intézményvezető-helyettes, a pedagógiai szakszolgálat pszichológusa és fejlesztőpedagógus segítségével végzi.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- a tanév elején az osztályfőnökök segítségével felmérést végez, javaslatot tesz a problémás esetek pedagógiai gondozására, évközben segíti fokozatos megvalósításukat,
- koordinálja az osztálytanítók, osztályfőnökök, szaktanárok gyermekvédelmi munkáját, tájékoztatja a tantestületet a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos rendelkezésekről,
- figyelemmel kíséri a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és magatartászavaros tanulók munkáját,
- figyelemmel kíséri az új tanulók beilleszkedését,
- az iskolaorvossal és a védőnővel egyeztetve segíti az egészségkárosult gyermekek megfelelő ellátásának megszervezését (gyógytorna, speciális étkeztetés stb.),
- az osztályfőnököknek segítséget nyújt a környezettanulmány és a pedagógiai jellemzések elkészítésében,
- családlátogatást kezdeményez,
- félévenként beszámol az intézményvezetőnek a gyermekvédelmi munkáról,
- tájékoztatja a tanulókat és a szülőket azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- kapcsolatot tart a gyermekvédelmi munkában partnereinkkel.

Partnereink a gyermekvédelemben

- szülők
- az Ifjúságotthon
- a Pedagógiai Szakszolgálat
- a Nevelési Tanácsadó,

- a Gyámhivatal,
- a Nyíradonyi Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ,
- az Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottsága,
- az Anya és Gyermekvédelmi Szolgálat,
- a gyermekorvosok,
- a rendőrség bűnmegelőzési csoportja,
- a Kisebbségi Önkormányzat.

Eszközök eljárások

- közvetlen kapcsolattartás a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekkel és szüleikkel, ha szükséges családlátogatás, tanácsadás,
- fogadóóra,
- szülők figyelmének felhívása, ha megváltozott a gyermek: magatartása, tanulmányi munkája, társaikhoz, felnőttekhez való viszonya,
- szülők figyelmének felhívása a halmozottan hátrányos gyereke esetén a kedvezmény, segítség igénybe vételére,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- pályaválasztás segítése,
- fejlesztőcsoportok létrehozása,
- súlyos esetben rendőrségi feljelentés (a gyermek súlyos veszélyeztetése, bántalmazásának gyanúja esetén),
- a gyermek irányítása a Pedagógiai Szakmai Szolgáltatóhoz, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz,
- javaslat a gyermek védelembe vételére (gyámhivatal),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel védőnői koordinálással,
- szabadidős programokon való részvétel segítése, propagálása.

Veszélyeztetettség

Minden intézményben szükség van arra, hogy feltérképezzék a veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekeket. Nehézséget az okoz, ha a gyermek tünetmentes, vagy a szülők és a gyermek is jobbnak mutatja helyzetét, mint amilyen valójában.

A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók körülményei hasonlóak, de nem azonos kategóriába tartoznak.

A veszélyeztető tényezők csoportosítása:

- anyagi okból: elsődleges életszükségletei kielégítetlenek, nem megfelelő a táplálása, ruházkodása, iskoláztatásának feltételei,
- erkölcsi okból: környezete rossz példát mutat vagy erkölcsbe ütköző magatartásra kényszeríti, illetve saját személyében szemben áll az erkölcsi normákkal, bűncselekményt követ el, káros szenvedélyei vannak,
- egészségügyi okból: környezete egészségrontó hatású és a károsodástól tartani lehet. pl. orvosi ellátás hiánya, egészségtelen lakáskörülmények,
- nevelési okból: ha a környezet a nevelés szükséges minimumát nem tudja, vagy nem akarja biztosítani. pl.: nem járatták iskolába, felügyelet nélkül hagyják.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Feladatunk segíteni minden hátrányos helyzetű, de különösen szociális hátrányban levő tanulót képességeinek kibontakoztatásában.

A köznevelési törvény 4. §-a szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermeknek, tanulónak minősül a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű: az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A hátrányos helyzet kialakulását előidéző okok:

- a család gazdasági helyzetéből adódó lakásviszonyok,
- a túlságosan alacsony egy főre eső jövedelem,
- a család szerkezete (árva, félárva, válás, örökbefogadás, stb.),
- a szülők kóros személyisége (alkoholista, idegbeteg, bűnöző, stb.),
- hibás nevelési módszerek (brutalitás, megalázás, elhanyagolás, stb.),
- mai életünkben adódó új veszélyeztető tényezők (gyerek felügyeletének megoldatlansága, különböző forrásból nyert információk negatív hatása).

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló esélyegyenlőségi tevékenységek

- szociális hátrányokkal küzdő tanulók számbavétele,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a diákétkeztetés,
- képesség-kibontakoztató, fejlesztő foglalkozások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- a családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- az ifjúságvédelemmel foglalkozó pedagógus tevékenysége,
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek,
- drog- és bűnmegelőzési program,
- mentálhigiénés programok,
- egészségnevelés,
- táborozás, osztálykirándulások,
- bemutatók, kiállítások, múzeum-, színházlátogatás,

A méltányos oktatásszervezés keretében a szociális hátránnyal érkező tanulóink számára a szabadidő eltöltésének olyan értelmes és hasznos formáit biztosítjuk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.

7. A tanuló intézményi döntési folyamatban való részvételi rendje

A köznevelési törvény 48. §-a szerint az iskola, a kollégium tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében – a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti. A diákkörök – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – önállóan döntenek saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, valamint képviselőket küldhetnek a diákönkormányzatba.

A tanulók, a tanulóközösségek, és diákkörök érdekeinek képviseletét az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik. Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét saját Szervezeti és Működési Szabályzata szerint folytatja.

A tanulók intézményi érdekképviseleti közössége a diákönkormányzat, amelyet e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segít. A köznevelési törvény előírja, hogy a diákönkormányzat segítőjét – a diákönkormányzat javaslatára – az intézményvezető ötéves időtartamra bízza meg.

A tanulóközösségek döntési jogkörébe tartozik az iskolai diákönkormányzat megválasztása. A diákközösségek képviselőket delegálnak az intézményi szintű diákönkormányzatba. A delegálás és a választás módjáról a közösségek döntenek. A választás módját a diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatában (SZMSZ) kell szabályozni. Fontos elv: mindenki választó és választható. A választás módja lehet:

- A DÖK képviselőit közvetlenül választja az intézmény összes tanulója,
- Az osztály képviselőket delegálják, az elnököt, a tisztségviselőket közvetlenül választják.

A diákönkormányzat működésének részletes szabályait a köznevelési törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendelet szabályozza.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai tanítás-nevelés-tanulás folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

8.1. Tanulói közösséggel való együttműködés szervezeti formái:

- osztályközösségek,
- diákönkormányzat,
- kollégiumi közösségek.

Elsődleges segítőjük az osztályfőnök, majd a DÖK segítő pedagógus. A tanulók tájékoztatása üzenő füzetben és a honlapon történik a napi kapcsolat mellett.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A kölcsönös kapcsolattartás egyéb formáit házirend szabályozza.

8.2. A szülői közösséggel való együttműködés szervezeti formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola intézményegység-vezető és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére több formában is lehetőség van.

Szülői értekezlet, melynek feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről.
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetése felé.

Fogadóóra, melynek feladata:

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.),

- előzetes egyeztetés után esetmegbeszélés, ami segítséget nyújt a szülőnek gyermekei neveléséhez.

Nyílt tanítási nap, melynek feladata:

- hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató, melynek feladata:

- a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról,
- a szülő kísérje figyelemmel a bejegyzéseket, aláírásával jelezzen vissza a pedagógusnak,
- a nevelő az üzenő füzetben keresztül tartja a kapcsolatot a szülői házzal, jelzi észrevételeit a tanulmányi munkával és szabadidős elfoglaltságokkal kapcsolatosan,
- a szülők hiteles tájékoztatásához hozzátartozik, hogy az osztályzatok az értékeléssel egy időben, a naplóban és a tájékoztatóban is megjelenjenek.

Szükség esetén az írásos értesítési formák mellett más módon is gondoskodhat (telefon, hivatalos levél, családlátogatás) a pedagógus a szülő mielőbbi értesítéséről.

Családlátogatás, melynek feladata:

- a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében,
- tájékoztatás az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

Iskola-szülő egyeztető fórumok

Az osztályok szülői szervezete

Évente két alkalommal központilag szervezett szülői értekezletet tartunk. A tanév első szülői értekezletén, megalakulnak az osztályok SZSZ-ei, amelyek az ott tanuló gyermekek családjának érdekeit képviselik egyéni vagy egész közösséget érintő ügyekben. Ha a tanév folyamán komoly

nevelési problémák merülnek fel az osztályban, bármelyik SZSZ tag kezdeményezheti a rendkívüli szülői értekezlet összehívását. A kapcsolattartás az osztályfőnökön keresztül valósul meg. Erre az osztályfőnököt vagy az osztályban tanító szaktanárt meg kell hívni.

Iskolai Szülői Szervezet

Tagjai az osztályok SZSZ vezetői.

A választmány tagjai maguk közül elnököt választanak. A szülői testület munkáját egy összekötő tanár is segíti. Az iskolai SZSZ összehívását évi rendes értekezleteiken túl indokolt, vagy az iskola egészét érintő, döntést igénylő esetekben az iskola intézményvezetője, vagy bármely SZSZ tag kezdeményezheti. Rendkívüli választmányi értekezletre az iskola intézményvezetőjét meg kell hívni. A választmány elnöke állandó meghívottja az iskola vezetőségi üléseinek, és a tantestület értekezleteinek.

Az elnök a tanulók, vagy a szülők nagyobb közösségét érintő kérdésekben közvetlenül az intézményvezetőhöz fordulhat.

8.3. Kapcsolattartás az iskola egyéb partnereivel

Biztosítjuk a partnerkapcsolatok folyamatos fejlesztéséhez szükséges feltételeket. Ennek érdekében külön felelőst neveztünk ki. Igyekszünk az ágazati és az ágazatközi együttműködések bővítését is elősegíteni. A technikai és a szakképző iskolai osztályok indításával új kapcsolati rendszereket alakítunk ki. Terveink szerint a helyi vállalkozókkal és civil szervezetekkel is bővíthet majd külső kapcsolatunk köre.

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola vezetőségének állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- a fenntartóval, a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személlyel,
- a Baptista Egyházzal,
- a Megyei Képzésfejlesztési Bizottsággal,
- a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával,
- a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatallal,
- a polgármesteri hivatallal,
- a helyi önkormányzati képviselőtestülettel,
- a duális képzőhelyekkel.

Az eredményes oktató és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn más intézményekkel, szervezetekkel:

- A városi Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Városi Könyvtárral, ahol rendszeresen előadást, kiállítást, filmvetítést stb. szerveznek tanulóink számára,
- Az Hetey Sándor Református Szeretetotthon az iskola tanulói ünnepi műsorral köszöntik az Otthon lakóit idősek napja alkalmából,
- A Harangi Imre Rendezvénycsarnokkal, ahol iskolai szintű rendezvényeket (szalagtűző, sportrendezvények) tartunk,
- a Debreceni és Nyírségi Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ nyíradonyi lakásotthonának nevelőivel napi kapcsolatot tartunk az ott lakó tanulóink érdekében,
- a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat a különös bánásmódot igénylő tanulóink hatékonyabb neveléséhez nyújt segítséget,
- a Nevelési Tanácsadó a beilleszkedési- és magatartászavaros gyerekek oktatásában működik közre, a szakmai továbbképzéseken túl egyéni nevelési-gondozási igényű tanítványaink képzésében nyújtanak segítséget szűrővizsgálatok, fejlesztő foglalkozások szervezésével,
- a nyíradonyi Városi Gyámhivatal dolgozóival,
- a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal problémák esetén kölcsönösen segítjük egymást. A tanulók veszélyeztettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola ifjúságvédelemmel foglalkozó pedagógusa rendszeres kapcsolatot tart fenn. Az iskolai keretekben nem megoldható, elsősorban nem pedagógiai módszereket igénylő problémák kezelésében, egyéni, csoportos személyiség fejlesztésben, szakmai továbbképzések szervezésében kapunk segítséget,
- az Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottságával,
- a Városi Egészségügyi Központ iskolaorvosai biztosítják az iskola egészségügyi ellátását. A vizsgálatok, szűrések, kezelések egyeztetése az iskolatitkár közvetítésével történik. A tanuló egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetése rendszeres kapcsolatot tart fenn a körzeti orvosokkal, fogorvosokkal és ennek segítségével megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát,
- Védőnői Szolgálat képviselőjében iskolánk védőnője rendszeresen látogatja az intézményt. A pedagógusok és a tanulók felé intencionális tanácsadás formájában közvetíti a korszerű ismereteket. Az osztályfőnöki munkaterv megvalósítását

tematikus foglalkozások tartásával segíti, végzi és szervezi a szűrővizsgálatokat, irányítja járványügyi megelőző intézkedéseket,

- a Nemzeti Népegészségügyi Központ szakembere szakmai ismeretek nyújtásával támogatja nevelő munkánkat, segíti a járványügyi előírások betartását,
- a rendőrség bűnmegelőzési csoportja prevenciók tevékenységünket,
- a Kisebbségi Önkormányzat kapcsolatot tart az iskolával a roma nemzetiségű tanulók nevelésének, oktatásának hatékonyabbá tétele érdekében,
- a megyei Pedagógiai Oktatási Központtal, ahonnan rendszeres tájékoztatást kap az iskola a megyei oktatási programokról, továbbképzésekről, versenyekről, pályázatokról,
- a Szivárvány Önkormányzati Óvodával nyílt napok megtekintése, egymás rendezvényeinek látogatása, a beiskolázás szempontjainak egyeztetése végett,
- a város és a térség általános iskoláival,
- valamint a környező baptista iskolákkal.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az intézményvezető felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel a folyamatosan kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

A vezetők és a középvezetők rendszeresen vezetői értekezletet tartanak, ahol a szervezeti egységek beszámolnak működésükről.

"Közös ügyünk az iskola" TÁMOP 3.1.4 B-13/1-2013-0001 számú "Köznevelés az iskolában" európai uniós támogatásból megvalósuló projekt Partnerség és hálózatosodás moduljához kapcsolódó nyertes pályázatunk fenntartása érdekében a következő megállapításokat tartjuk fontosnak.

Iskolánk felvállalja a kezdeményezést a szülők, civilszervezetek, diákjaink közösségi életének bevonásába, a kapcsolatrendszer gyakorlatiasabbá tételébe. A közös cselekvések megvalósításához segítséget nyújt. /hely, eszközök/

A kölcsönös kommunikáció és együttműködés folyamatában értékmegőrzésre, értékteremtésre törekszünk, melyek ösztönzőleg hatnak a személyiség alakulására. A közösségi események szervezésekor alkalmazzuk az elsajátított módszereket, aktívan bevonjuk a diákokat a közösségi események kialakításába. Proaktív módon bekapcsoljuk a szülőket, a család, mint partner szempontrendszer érvényesülését elősegítendő szülőklubot hozunk létre, valamint

foglalkozunk szakmai szervezetek bevonásával a diákok motiválhatóságának kérdéskör folyamatos megvitatásával.

Az érdekelt felek fejlődési esélyeinek javulásához szükséges az aktív részvétel erősítése, a közélet formálása és a társadalmi beilleszkedés segítése. Az infrastrukturális feltételeken kívül az intézmény közösségfejlesztési szempontokat újszerű, innovatív módszereket alkalmazva olyan partneri együttműködéseket épít ki a szülőkkel és a bevonható civil szervezetekkel, amelyek alkalmasak prevencióként hatást gyakorolni a társadalmi problémák kezelésére iskolai körülményekben. Tanulóink körében nagy figyelmet igényel a test, a lélek és a szellem hármásának együttes gondozása – a testi higiénia, egészséges életmód, mentális képességek fejlesztése -, a közösségi aktivitás és alkalmazkodás javítása. Közösen dolgozzunk az iskolai egységeink szebbé tétele érdekében, együtt valósítsunk meg közös programokat. A cél, hogy kialakuljon tanítványainkban az az attitűd, hogy képesek legyenek felismerni, hogy közösségként „minőségben” jobb eredmény érhető el.

9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

9.1. Az egyes vizsgatárgyak részei követelményei

Minden vizsgatantárgy követelménye és értékelése azonos az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelmény- és értékelési rendszerével

9.2. A tanulmányok alatti vizsgák formája

Alsó tagozaton:

• Magyar irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
• Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
• Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
• Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
• Környezetismeret	írásbeli + szóbeli vizsga
• Technika és tervezés	szóbeli + gyakorlati vizsga
• Etika/hit- és erkölcsstan	szóbeli vizsga
• Testnevelés	gyakorlati vizsga
• Ének-zene	szóbeli vizsga
• Vizuális kultúra	szóbeli + gyakorlati vizsga
• Digitális kultúra	gyakorlati vizsga

Felső tagozaton az alsó tagozat tantárgyai kiegészülnek:

- Történelem írásbeli + szóbeli vizsga
- Állampolgári ismeretek szóbeli vizsga
- Hon- és népismeret szóbeli vizsga
- Dráma és színház szóbeli vizsga
- Természettudomány írásbeli + szóbeli vizsga
- Fizika írásbeli + szóbeli vizsga
- Földrajz írásbeli + szóbeli vizsga
- Biológia írásbeli + szóbeli vizsga
- Kémia írásbeli + szóbeli vizsga

Gimnáziumi tagozat tantárgyai megegyeznek az általános iskolai tantárgyakkal.

A technikai tagozat tantárgyai kiegészülnek az alábbi tantárgyakkal:

- Pénzügyi és vállalkozói ismeretek írásbeli vizsga
- Szakmai tantárgyak írásbeli/gyakorlati vizsga

Mellékletben szerepel a tanulmányok alatti vizsgák rendje is, amely a 20/2012. (VIII: 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint készült.

10. Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai (különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméttel)

10.1. Általános iskolai átvétel, jogviszony létesítés

A második-nyolcadik évfolyamba történő átvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetében a bizottsági szakvéleményt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Átvétel más intézményből

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése

alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Hasonló típusú iskolából a tanuló bizonyítványa bemutatása után az intézményvezető felvételi határozata után különbözeti vizsga nélkül a következő magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányait. Külföldi tanuló vagy eltérő jellegű iskolából érkező diák átvétele az intézményvezető egyedi elbírálása alá esik.

10.2. A középfokú oktatás átvétel, jogviszony létesítés

A 9-12. évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Szakképző iskolában csak ugyanabban a szakmában lehetséges az iskolaváltás, ill. eltérő szakma esetén kilencedik osztályban a tanév második hónapjának végéig, amíg a gyakorlati hiányzás ezt nem teszi kizárttá a Szakképzési törvény értelmében.

Átvétel során a tanuló bizonyítványa bemutatása után az intézményvezető felvételi határozata után különbözeti vizsga nélkül a következő magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányait. Külföldi tanuló vagy eltérő jellegű iskolából érkező diák átvétele az intézményvezető egyedi elbírálása alá esik.

A 9-12. évfolyamba történő átvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a tanuló személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetében a bizottsági szakvéleményt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

11. Felnőttoktatás

Iskolánk felnőttoktatás keretén belül érettségire készít fel esti munkarendben. A felnőttoktatás igazodik a tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához.

Felvételi eljárás nincs. A felvétel az előzőleg benyújtott jelentkezési lap, illetve a beiratkozás napján bemutatott személyi okmányok és a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló dokumentumok alapján történik.

Az igazgató a tanuló felvételi kérelme, valamint előzetes tanulmányai alapján dönt a tanuló évfolyamba sorolásáról. Ebben az esetben a felvett tanuló adatai mellett a beírási naplóban, a törzslapban és a bizonyítványban rögzíteni és záradékolni kell az alsóbb évfolyamok elvégzését.

Az esti munkarend szerinti oktatás heti 2-3 napos iskolába járással történik. A tanulók a Köznevelési törvényben meghatározottak szerint kötelesek a tanítási órákon részt venni, teljesítményüket félévkor és év végén osztályozóvizsgán értékeljük.

A négyéves képzésre jelentkezhet, aki nem tanköteles, és sikeresen elvégezte az általános iskola 8. évfolyamát.

Két éves képzésre (előzetes eredmények beszámításával) jelentkezhet, aki nem tanköteles, gimnáziumban vagy szakgimnáziumban a 9-10. évfolyamot sikeresen elvégezte. A különbözeti vizsgák szükségességéről az igazgató dönt.

12. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatásának célja

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek a mindennapi élet részei, ezért fontosnak tartjuk az életkornak megfelelő tudással való rendelkezést. A célok közt nem csupán az elsősegély-nyújtás elméleti és gyakorlati ismereteinek számonkérése szerepel, hanem élettani, egészségvédelmi és számtalan egyéb területtel kapcsolatos kérdések is. Kapcsolat a helyi mentőszervezetekkel, egészségtudatos magatartás kialakítása, felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt, holisztikus szemlélet, szociális képességek fejlesztése, internet használat.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, környezetismeret és testnevelés óra), délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az elsősegélynyújtási-ismeretek bemutatását a biológia és testnevelés szakos pedagógusok végzik.

II. HELYI TANTERV

1. A kerettanterv megnevezése

Az iskolának a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.), valamint az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló rendelet mellékleteit felhasználva dolgoztuk ki helyi tantervünket.

A pedagógiai program magába foglalja a nevelési programot és a helyi tantervet. Intézményünk a NAT-ra épülve kiadott kerettanterv szerint dolgozik, helyi tantervét az abban rögzített szükségletekhez és lehetőségekhez adaptálja. A NAT-ban megfogalmazott műveltségi területeken megjelenő kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás egészére vonatkoznak, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás intézményi szinten egységes szemléletű kezelését, megvalósítását.

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

Tanév	Évfolyamok								Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2020/2021	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2012	NA T 2012	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2012	NA T 2012	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2012	NA T 2012
2021/2022	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2012	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2012	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2012
2022/2023	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2012	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2012
2023/2024	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020	NA T 2020

1.1. Kerettantervek óraszámai

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel, melyek elérhetők a következő linken:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat (Letöltve: 2022.05.24.)

1.1.1. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

A szabadon tervezhető órakeret terhére megnövelt órák számát **félkövérrel** jelöltük.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv	3+1	3+1	2+1	2+1
Magyar irodalom	4	4	3+1	3+1
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4+1	4+1	4	4
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés*	5	5	5	5
Digitális kultúra	-	-	1	1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Szabadon választott órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

* Igény esetén az általános iskolai évfolyamokon heti két testnevelés óra kiváltható a néptáncoktatással.

1.1.2. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

A szabadon tervezhető órakeret terhére megnövelt órák számát **félkövérrel** jelöltük.

Óraterv a kerettanterv alapján 5-8. évfolyamon				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1+1	1+1
Magyar irodalom	2	2+1	2	2

Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Etika/hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Természettudomány	2	2	-	-
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Földrajz	-	-	2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Testnevelés*	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Szabadon választott órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

* Igény esetén az általános iskolai évfolyamokon heti két testnevelés óra kiváltható a néptáncoktatással.

1.1.3. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon

A szabadon tervezhető órakeret terhére megnövelt órák számát félkövérrel jelöltük.

Óraterv a kerettantervek alapján– 9–12. évfolyam, általános tantervű gimnáziumi osztályok				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1+1	1	1+1	1+1
Magyar irodalom	2	3	3+1	3+1
I. idegen nyelv	3+1	3+1	4+1	4+2
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+2	3+2
Történelem	2	2+1	3+1	3+2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Biológia	3	2	-	-
Fizika	2	3	-	-
Kémia	1	2	-	-

Földrajz	2	1	-	-
Természettudomány	-	-	2	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Dráma és színház	-	-	-	1
Művészetek	-	-	1	-
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5
Képességfejlesztés**	-	-	-	1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret*</i>	-	-	4	4
Szabodon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	35	35	35	35

*A kötött célú órakeret felhasználható 4 órája 11-12. évfolyamon a Magyar nyelv és irodalom, valamint a Matematika tantárgyakhoz van rendelve heti 2-2 órában.

**A választható érettségi tantárgyra való felkészülést segítő képességfejlesztő óra.

Óraterv a kerettanterv alapján – 9–12. évfolyam, honvéd kadét orientációjú gimnáziumi osztályok				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Magyar irodalom	2	3	3+1	3+1
I. idegen nyelv	3+1	3+1	4+1	4+2
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3+1	3+2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Biológia	3	2	-	-
Fizika	2	3	-	-
Kémia	1	2	-	-
Földrajz	2	1	-	-
Természettudomány	-	-	2	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Dráma és színház	-	-	-	1
Művészetek	-	-	1	-
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5

Képességfejlesztés**	-	-	-	1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Honvédelmi alapismeretek***	+1	+1	+2	+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret*</i>	-	-	4	4
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

*A kötött célú órakeret felhasználható 2 órája 11-12. évfolyamon a Magyar nyelv és irodalom, valamint a Matematika tantárgyakhoz van rendelve heti 1-1 órában, további 2 óra pedig a Honvédelmi alapismeretek tantárgyhoz.

**A választható érettségi tantárgyra való felkészülést segítő képességfejlesztő óra.

***A Honvéd Kadét Programban résztvevő tanulók számára kötelezően választható tantárgy. A 2021/2022-es tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre a tantárgy.

1.2. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára

1.2.1. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1-4. évfolyamon

Óraterv a kerettanterv alapján 1-4. évfolyamon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2

Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
-----------------------------	----	----	----	----

1.2.2. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 5-8. évfolyamon

Óratervezet a kerettanterv alapján 5-8. évfolyamon						
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	2 tanéves óraszám	7. évf.	8. évf.	2 tanéves óraszám
	Heti óraszám			Heti óraszám		
Magyar nyelv és irodalom	4	4	288	4	4	288
Idegen nyelv	-	-	-	2	2	144
Matematika	4	4	288	4	4	288
Etika	1	1	72	1	1	72
Történelem	2	2	144	2	1	108
Hon- és népismeret	1	-	36	-	-	-
Természettudomány	2	3	180	5	5	360
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	36
Ének-zene	2	2	144	1	1	72
Vizuális kultúra	2	2	144	1	1	72
Digitális kultúra	1	1	72	1	1	72
Technika és tervezés	1	1	72	1	1	72
Testnevelés	5	5	360	5	5	360
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Szabodon tervezhető órakeret	2	2	144	2	2	144
Heti órakeret	28	28		30	30	

2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választott tanórai foglalkozások megnevezése

Kötelező tanórai foglalkozásokat a szabadon választható órakeret terhére építettünk be. A kötelező tanórai foglalkozások számát tantárgyanként a fenti táblázatok tartalmazzák.

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztása a tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint történik. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak ismeretanyagának feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a kerettantervre épülő helyi tantervhez tananyag és követelmény szempontjából illeszkedjen,
- a demonstratív jellegű túl korszerű szemléletet tükröző, tanulói tevékenységre, önálló ismeretszerzésre, korszerű tanulási technikák elsajátítására és gyakoroltatására legyen alkalmas,
- feleljen meg az életkori sajátosságoknak,
- lehetőleg legyen tankönyvcsalád része, mely a folytonosságot az egész képzési időtartamra biztosítja, és több tanéven át használható,
- ne rójon irreális anyagi terhet a szülőkre,
- lehetőleg ne haladja meg az ingyenességet biztosító normatíva összegét.

Az iskola arra törekszik, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be, melyeket használhatnak a tanulók.

Az igényeket a munkaközösség-vezetők összesítik, az intézményvezető hagyja jóvá.

A tankönyvellátás állami feladat, rendszerének működtetéséért az oktatásért felelős miniszter felelős.

Az iskola a tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

Az iskolai tankönyvekhez a 2020-2021-es tanévtől minden diák ingyenesen juthat hozzá: a köznevelési intézményben és a szakképzésben tanulók is.

A tankönyv egy része könyvtári állományban van, így a tanulóknak azt év végén le kell adni.

4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

4.1. Az 1-4., az 5-8. és a 9-13. évfolyam feladatai

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulóknak kedvező, a Nat-ban javasoltak alkalmazása megfelelő. A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a Nat-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

4.1.1. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az

olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát. A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására. Az iskolánk tanítási évenként több olyan tanórát igyekszik megszervezni, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési- oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

4.1.2. Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy alakítjuk ki, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Biztosítjuk a tanulóknak, hogy a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg. A tanulóval szembeni elvárásainkat igyekszünk egyértelművé tenni, és az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt már a tanulási folyamat elején ismertetni.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelvünk, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölnünk, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Különösen fontos, hogy biztosítsuk a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítsük a hátrányok hatásait, optimális esetben képesek legyünk kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység. Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A differenciálás speciális megvalósulása az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH)

a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat alkalmazunk a különböző pedagógiai színtereken.

A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, alkalmazzuk.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

4.2. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

4.2.1. Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és

együttműködés tanuláshoz, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

4.2.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes

egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

Testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség, mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légzőgyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri

a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is egíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékenyebbé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történtek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az

órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanuláshoz és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

4.2.3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A tanulás kompetenciái

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatait elvégzésére.

Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményt. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

A tanulóban felébred az idegen nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Digitális kompetenciák

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesé válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Matematikai, gondolkodási kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti

kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni az adott évfolyamnak megfelelő számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés, és kulturális tudatosság kompetencia

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmikus és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

4.3. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam

4.3.1. Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más

színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

4.3.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelességeket. A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanuló erkölcsi gondolkodása posztkonvencionálissá válik, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Tudatosul benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Fel tud sorolni néhány, lakókörnyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy magyarországi nemzetiség, kisebbség kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló törekszik a konfliktusok feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Nyitottá válik a társadalmi jelenségek iránt, szert téve az együttműködés képességére. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Megismerkedik az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Alkalmazza a méltányosságot és az erőszakmentességet biztosító technikákat a közösségben való tevékeny részvétele során. Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókinccsel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni.

Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiá megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhességmegszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiénéjét. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kikapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kikapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stresszoldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stresszoldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a

tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóban kifejlődnek a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

4.3.3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A tanulás kompetenciái

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újrafogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

A tanuló felfedezi, megéri és alkalmazza a tanult idegen nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédkészség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megéri és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

A digitális kompetenciák

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán

kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóbban képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóbban képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt, önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai, továbbá képzőművészeti elemek alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

4.4. Középfokú nevelés-oktatás szakasza, gimnázium, 9–12. évfolyam

4.4.1. Célok, feladatok

A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készíti fel tanulóit arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is, így átfogó céljaival összhangban kialakítja a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti

tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez elengedhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.

4.4.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Érti az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását. Képes értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat értékkonfliktusok kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló képes elhelyezni a magyarság kultúráját európai kontextusban. Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk (egyetemes) jelentősége. Ismeri a magyar, illetve magyar származású Nobel-díjasokat, munkásságuk legkiemelkedőbb eredményeit. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon és vallási gyökereken alapuló éves ünnepkört, van tapasztalata ezekhez kötődő szokásokról, ismer ilyen témájú folklór- és műalkotásokat. Képes felidézni népi kultúránk néhány jelentős elemét, jellemzőjét. Értékeli a helytörténeti ismeretek fontosságát, ismeri lakóhelye és iskolája helytörténetének, kulturális és természeti örökségének főbb értékeit. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait. Tájéegységekhez kötve is ismer hungarikumokat. A hagyományos (népi) életmód, szokások megismerésén keresztül értékeli ezek fenntarthatósággal kapcsolatos szerepét. Felismeri az egyetemes emberi örökség és

az európai kultúra kiemelkedő eredményeit, az ennek megőrzésén munkálkodó szervezeteket, a nemzetközi összefogás jelentőségét.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni. Ismeri a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tud példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységére. Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben. Képes a helyi közösségekkel való együttműködésre, ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit. Érzékennyé válik a helyi közösségek problémái iránt, és ismeri beavatkozási lehetőségeit ezek megoldáskeresési folyamataiba. Tisztában van a civil társadalmi aktivitás értékével, jelentőségével.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló képes különbséget tenni az ideális és a reális énkép között és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Tudatosítja, hogy az önismeret természetes szükségleteink közé tartozik, és próbál ismereteket szerezni arról, milyen eszközök állnak rendelkezésünkre, hogy megismerjük, megmagyarázzuk önmagunkat. A tanuló tisztában van azzal, hogyan aknázhatja ki saját erőforrásait a mindennapi életben, és hogyan létesíthet, tarthat fenn kiegyensúlyozott társas kapcsolatokat. Rendelkezik a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával; ez jellemzi a töle különböző embertársaival való kapcsolatát is. Érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben.

A családi életre nevelés

A tanuló tisztában van azzal, hogy az ember magatartását szocializációja, társas környezete hogyan befolyásolja. Tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére,

rangsorolására, megismeri a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Képes stresszoldó módszereket alkalmazni, választani. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat. Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospice-szolgáltatás fogalmát. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha környezetében, szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és

vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit, képes az ezzel kapcsolatos különböző szakpolitikák, törekvések és folyamatok egyes hatásainak megértésére. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal. Érti, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Érti a hagyományok szerepét a harmonikus és fenntartható életvitel megalapozásában. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Ismeri egyes hazai és nemzetközi szervezetek, intézmények fenntarthatósággal kapcsolatos munkáját.

Pályaorientáció

Tudatosul a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Reális ismeretekkel rendelkezik saját képességeiről, adottságairól tervezett szakmájával, hivatásával összefüggésben, továbbá munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló rendelkezik ismeretekkel az euroövezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életében. Törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önértékesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Felismeri, hogy az egyén életútját a külső tényezők, hatások is nagymértékben befolyásolják, alakítják, melyek végig jelen vannak az emberi élet során. Érti

a gazdasági folyamatok összefüggéseit különböző globális problémákkal is. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A tanuló megtanul jegyzetelni, rendszeresen használja az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikát hallott vagy olvasott szöveg alapján. Tisztában van azzal, hogy a jegyzetelés alkotás, hogy a gondolkodás által a meglévő ismeretekből egy új gondolatot hozhat létre. Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanuló ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz ezt segítő technikákat. Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. A tanuló tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit ezek értelmezésében.

4.4.3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A tanulás kompetenciái

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz eszközhasználat szintjén tud írni, olvasni, számolni, továbbá a tanulási folyamatban sokoldalúan tudja használni az IKT-eszközöket. Képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, képes saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív, ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit, készségeinek erős és gyenge pontjait, valamint képes megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket,

útmutatásokat, támogatásokat. Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Kritikus és kreatív módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Felismeri és tudja értelmezni a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegekben megjelenített üzenetrétegeket. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet minden fontos területén a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekszik a nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő szövegek alkotására. Képes a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes az anyanyelvhez és az idegen nyelvhez kötődő sajátosságok összevetésére az általános nyelvészeti ismereteinek felhasználásával. Képes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására, értelmezésére.

A tanuló képes tudatos nyelvtanulóként tanulni az idegen nyelvet, és törekszik a célnyelvi kultúra megismerésére. Képes nyelvtudását önállóan fenntartani és fejleszteni, képes az idegen nyelvet saját céljaira is felhasználni utazásai, tanulmányai során. Törekszik arra, hogy egy második idegen nyelven is képes legyen az alapszintű kommunikációra, így teljesíti a többnyelvűség igényét. Valós élethelyzetekben is tudja használni a nyelvet a produktív készségek (írás és beszéd) alkalmazásával is. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Le tudja írni az élményeit, a különböző eseményeket, az érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

A digitális kompetenciák

A gimnáziumban a tanuló képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a

mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlattan kapcsolódik be az információmegosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének megfelelő együttműködő hálózatokban a tanulás, a művészetek és a kutatás terén. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a kreativitást és innovációt igénylő feladatok, problémák megoldásában. Kialakul a tanulóban az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magatartás, elfogadja és betartja a kommunikáció és az információfelhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére. Ismeri a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi elveket, figyelembe veszi ezeket a digitális tartalmak felhasználása során.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket. Kialakul az absztrakciós, analízáló és szintetizáló képessége. Megérti a matematikai bizonyítást, képes a matematikai szakkifejezéseket szabatosan használni, biztonsággal alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Képes megérteni egyes természeti és társadalmi-gazdasági folyamatokra alkalmazott matematikai modelleket, és ezt tudja alkalmazni a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában a mindennapi élet különböző területein is. Felismeri a matematikai műveltség szerepét és fontosságát a valós tények feltárásában, más tudományokban és a mindennapi gyakorlatban is.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló nyitott a személyek és kultúrák közötti párbeszédre. Él a véleménynyilvánítás lehetőségével a közösséget, a társadalmat érintő kérdésekben. Képes érveit megfogalmazni és vitahelyzetben is kulturáltan kifejezni, meghallgatni és elfogadni mások véleményét. Figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük. Képes helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. Igyekszik a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan részt venni az őt érintő ügyekben. Nyitott és érdeklődő a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránt, képes a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzésére. Pozitív attitűdje alakul ki az emberi jogok teljes körű tisztelete, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása iránt, törekszik a személyes

előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra. Kialakul a reális alapokon és ismereteken nyugvó nemzeti identitástudata, a hazához, illetve az Európához való kötődése.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Megérti az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét. Nyitott műalkotások befogadására, képes a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események önálló feldolgozására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére, ennek során a művekben megjelenített témák, élethelyzetek, motívumok, formai megoldások közötti kapcsolódási pontokat azonosítani, többféle értelmezési kontextusban elhelyezni. A tanuló képes képi, plasztikai, zenei és dramatikus megjelenítésre. Képes makettek, modellek konstruálására, belső terek különböző funkciókra történő önálló átrendezésére. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, igényli és képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. A pénz, a gazdaság, a vállalkozások világához kapcsolódó témákról szóló vitákban képes ismereteit felhasználva érvelni. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt. Mind reálisabban méri fel tevékenysége kockázatait, adott esetben képes ezek vállalására. Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

5. Mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Nkt. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A mindennapi egészségfejlesztő hatékonyságú testmozgásprogram lényege, hogy azokon a napokon, amikor nincs testnevelésóra, testnevelő tanáraink szaktudásán alapuló egyéb játékos testmozgás-programot biztosítunk „tömegsport” néven a gyerekek számára. Cél, hogy a közoktatás is segítse a gyermekek egészséges fizikumának fejlődését, egyéni életükbe a mozgásigény beépülését. A személyiség egészséges fejlődését elősegítő tevékenységek között az örömmel végzett, rendszeres testmozgás hangsúlyos szerepet tölt be, - nem feltétlenül jelent sporteredményeket, de a tehetségkutatás színtere.

A teljesítendő egészség szempontok:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgásban órarendbe, napirendbe szervezeten,
- minden alkalommal megtörténik a megfelelő keringési és légzőszervi terhelés,
- minden alkalom örömet, sikerélményt, játékot, lazulást, stresszoldást biztosít a gyerekeknek, köztük az eltérő adottságúaknak is,
- minden testnevelés órán van gimnasztika, benne légzőtorna, tartásjavító gyakorlatok,
- a szakszolgálat közreműködésével gyógytestnevelés keretében biztosítjuk a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását, fenntartását szolgáló, speciális tartásjavító tornát,
- életmódsportok alapjait nyújtjuk labdajátékok kézilabda, kosárlabda, röplabda, atlétika alapelemeinek elsajátításával,
- szeretnénk, ha a szülők megismernék a lehetőségeket, gyermekük érdekében családi mozgásprogramokkal is kiegészítsék kínálatunkat,
- évi rendszerességgel mérjük fel gyerekek fittségét (állóképesség, izomerő, gyorsaság, hajlékonyság, egyensúly antropometriai méretek).

Az iskola a tanulók számára a mindennapi testedzést a kötelező heti 5 testnevelés óra vagy 2 óra keretében a szabadon választható délutáni sportfoglalkozások biztosítják.

5.1. A könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés szervezése

A tanulót az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani.

- A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órát, lehetőség szerint, amennyiben megoldható, a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni.
- Az orvosi szűrővizsgálatot május 15-éig kell elvégezni, kivétel, ha a vizsgálat oka később következik be.
- Az orvos által vizsgált tanulókról az iskola védőnője nyilvántartást vezet, amelyben feltünteti a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét, majd átadja a nyilvántartást az intézmény vezetőjének.
- A könnyített testnevelés órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.
- A gyógytestnevelés órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében.
- Ha a tanuló a szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.
- Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.

Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő végzi el. Amennyiben a tanuló gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

6. Választható foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.

A szabadon választott tanórai foglalkozások szabályait a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 14-15. § tartalmazza.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

Ha a tanulót - kérelmére - felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Az iskolának minden év május 20-ig fel kell mérnie, hogy a tanuló

- milyen szabadon választott tanítási órán,
- melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan, vagy etika órán kíván-e részt venni.

A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá, ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

Az iskola intézményvezetője minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni.

A tanuló május 20-ig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit a középiskola intézményvezetőjével vagy az intézményvezető által kijelölt pedagógussal.

A tanuló a tanév során egy alkalommal az intézményvezető engedélyével módosíthatja választását. Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja.

7. A választható érettségi tantárgyak megnevezése, amelyekből az iskola közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállal

Intézményünk a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül az alábbi vizsgatárgyakból teszi lehetővé a középszintű vizsgára történő felkészülést: földrajz, informatika, testnevelés és biológia. Emelt szintű érettségi felkészítést nem tart.

8. Az egyes vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

8.1. Az érettségi vizsga részei és tantárgyai

Az érettségi témakörök a jogszabálynak megfelelő kidolgozásáért minden évben a munkaközösségek felelősek. A témakörök kidolgozásának alapja a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről, mely a következő linken érhető el:
https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak (Letöltve: 2022.05.12.)

8.2. 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a Nat és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján

Az emelt szintű érettségire történő felkészítés a 11-12. évfolyamokon a 40/2002. (V:24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről alapján történik.

9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Éves mérőanyagok a tanév során

Diagnosztikus mérés

A folyamat elején annak feltárására irányul, hogy a tanulók milyen szintű előzetes ismeretekkel, kompetenciákkal rendelkeznek, képességeik és készségeik milyen fejlettséget mutatnak. Ennek ismeretében fogalmazzuk meg a következő pedagógiai fokozat céljait, a fejlesztés irányait.

Várható hatása: segíti a pedagógiai munka tervezését, elsősorban a differenciálás szempontjainak kialakítását, pótlásra kerülnek fontos ismeretek.

Formája: év eleji felmérés

Formatív mérés

Fejlesztő célú beszámoltatás a tanulási folyamatban való előrehaladásról.

Várható hatása: lehetővé teszi az elsajátított ismeretek mélységének és stabilitásának megismerését, megmutatja a további fejlődéshez szükséges korrekciót.

Formája: tanév közbeni felmérés

Szummatív mérés

A tanulást lezáró, a végállapot eredményeit tükröző lezáró-minősítő mérés. Globális képet ad a követelmények teljesítéséről.

Várható hatása: Az iskolai tantárgyi követelményekhez képest ad képet a tanuló tudásáról.

Formája: tanév végi felmérés

Központilag előállított mérés

A törvény rendelkezése szerint az országos kompetenciamérés keretében kell rendszeresen mérni, értékelni a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai tevékenységet, így különösen az alapkészségek, képességek fejlődését.

A vizsgálat az iskolarendszer 6., 8. és 10. évfolyamon a matematikai eszköztudás és a szövegértési képesség felmérésére terjed ki. Az ország összes iskolájának minden telephelyén, minden 6., 8. és 10. évfolyamos tanuló azonos időpontban és azonos körülmények között írja meg a tesztet.

A 2014/2015-ös tanévben az Oktatási Hivatal először szervezett idegen nyelvi mérést a 6. és a 8. évfolyamos diákok körében, akik első idegen nyelvként angolul vagy németül tanulnak.

9.1. Az értékelés formái

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik. Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Minden tanulónak, lehetőség szerint legalább egyszer kell felelnie szóban:

- az ének-zene, a vizuális kultúra, az informatika, az életvitel és gyakorlat tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,

- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
- a testnevelés és sport követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- az első évfolyamon minden tantárgy esetében félévkor és év végén is csak szöveges értékelést alkalmazunk,
- a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük.

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-tizenkettedik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

Ezt az értékelést használjuk az etika/hit-és erkölcsstan/bibliaismeret tantárgy esetében is.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA rendszeren keresztül.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztheinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

alsó tagozaton

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %:	elégtelen (1)
34-55 %:	elégséges (2)
56-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

felső tagozaton és középiskolában

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-70 %:	közepes (3)
71-85 %:	jó (4)
86-100 %:	jeles (5)

A tanulók érdemjegyeit a szaktanárok a KRÉTA rendszer e-naplójába írják. A félévi osztályzatokról az osztályfőnök az e-naplóból előállított, aláírt és pecséttel ellátott értesítést küld a szülőnek, az év végi osztályzatok az e-naplóban rögzítésre kerülnek, ennek alapján az osztályfőnökök beírják a bizonyítványba és az anyakönyvbe.

A szülő jogos igénye, hogy gyermeke tanulmányi előmeneteléről és az iskolában tanúsított viselkedéséről rendszeres tájékoztatást és visszajelzést kapjon. Ezért az iskola évente két alkalommal szülői értekezletet és fogadóórát tart. Az iskola a szülőket a tanuló nagykorúvá válásáig (18. életév) köteles tájékoztatni.

9.2. Az érdemjegyek általános követelményrendszere szóbeli beszámoltatáskor

- **jeles (5):** Kiválóan, önállóan előadja az ismeretanyagot. A kérdésekre logikusan, hibátlanul válaszol, és ha szükséges korigálja előadását.
- **jó (4):** Összefüggően adja elő az ismeretanyagot, a kisebb hiányosságokra vonatkozó kérdésekre csak részben ad választ

- **közepes (3):** Összefüggő, önálló feleletre nem képes, de kérdésekre a tényanyag többségét helyesen felsorolja. Az adott tananyag rendszerében csak részösszefüggéseket ismer fel.
- **elégséges (2):** Hiányosan, nehézkesen adja elő az ismeretanyagot. A segítő kérdésekre csak részben tud válaszolni. Rendszerezni nem tud, az összefüggéseket nem ismeri.
- **elégtelen (1):** Az, akinek a tudása nem éri el a minimum szintet.

9.3. Érdemjegyek súlyozása

- Beszámoló: 100 %
- Gyakorlati feladat: 100 %
- Házi dolgozat: 50 %
- Házi feladat: 100 %
- Helyesírás: 100 %
- Írásbeli röpdolgozat: 100 %
- Írásbeli témazáró dolgozat: 200 %
- Kisérettségi: 200 %
- Másik intézményből hozott értékelés: 100%
- Memoriter: 100 %
- Órai munka: 100 %
- Projektmunka: 100 %
- Szóbeli felelet: 100 %
- Szorgalmi feladat: 100 %

9.4. A magatartás és a szorgalom minősítése

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

„Példás” az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;

- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

„Jó” az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

„Változó” az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíteni;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

„Rossz” az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél a példás, jó, változó, hanyag minősítéseket használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén, a második évfolyamon félévkor az osztályfőnök szövegesen minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt a minősítésről. A félévi és az év végi minősítést az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

„Példás” az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

„Jó” az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

„Változó” az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;

- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

„Hanyag” az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

9.5. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A második-tizenkettedik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén” c. részben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Az első évfolyamon a köznevelési törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott, ill. a szülő kéri az évfolyam megismétlését.

Az értékelés, osztályozás a szaktanár joga és kötelessége. Vitás esetekben - a köznevelési törvény 54. § értelmében - a nevelőtestület véleményét kell kérni. A magatartás és szorgalom minősítéseket, az osztály és a szaktanárok véleményének kikérése után, az osztályfőnök adja.

10. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az általános iskolában az idegen nyelvet és az informatikát (engedélyezett) létszámtól függően csoportbontásban tanítjuk. A középfokú oktatásban az idegen nyelv oktatása haladó és kezdő csoportokban folyik párhuzamosan az informatika órákkal.

10.1. Napköziotthon

2011 évi CXCV. törvény 4.§ 4. bekezdésének meghatározása alapján a gyerekeknek biztosítani szükséges a délelőtti iskolai foglalkozásokon túl a délutáni felkészülést és szabad időt.

A napközis ellátás időt és lehetőséget biztosít ahhoz, hogy a szabadidős tevékenység megfelelő arányban helyet kapjon az oktató-nevelő munkában. Ez a foglalkozási tervekben csoportra lebontva a csoport összetételének, életkori sajátosságainak, érdeklődésének megfelelően jelenik meg. Figyelembe veszi a tanulók belső igényeit, és erre alapozva tervezi programjait. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően az iskolában tanítási napokon az 1-8. évfolyamon napközis oktatás működik. Az alsó tagozaton kötelező jelleggel vesznek részt a tanulók a napközis foglalkozásokon, távollétüket igazolniuk szükséges.

A felső tagozaton a részvétel fakultatív, ez alól kivételt képeznek az évismétlők, az SNI és a BTMN-es tanulók.

A napközis oktatás nevelési céljai, feladatai:

- a tanórákon szerzett ismeretek elmélyítése, játékos gyakorlása,
- a tanórákon szerzett ismeretek felhasználása, kapcsolása szabadon választott tevékenységekhez a megjelölt kompetenciaterületnek megfelelően,
- a szabadidővel való tudatos gazdálkodás képességének elsajátítása,
- a nevelőkkel való családi légkör kialakítása,
- társaikhoz való viszony mélyítése.

A nevelő munka akkor válik hatékonyá, ha a szabadidő és a játékos foglalkozások gondosan tervezettek, szervezettek. Fontos feladat a tanulás tanítása, a tanulási technikák megismertetése az ismeretszerzés hatékonyabbá tételében.

A napközis munkában a tapasztalás, a láttatás, a cselekedtetés, az önálló ismeretszerzés, önálló véleménynyilvánítás kiemelt szerepet kap, ezek elősegítik a tanítási órákra való felkészülést. A tanuláshoz, környezethez, társakhoz, a felnőttekhez való pozitív hozzáállás erősítése.

A tanulók egészségének védelme érdekében az időjárásnak megfelelő öltözködés, az önállóság, önkiszolgálás készségének kialakítása. Az iskola külső és belső megjelenésének esztétikus formálása.

A szervezeti forma sajátossága, hogy az új ismeretszerzés, tanulás gyakorlás folyamata végig az iskolában zajlik. Az osztályban dolgozó tanítók délelőtt tanítják a fő tantárgyakat illetve a készségtárgyakat. A gyerekek a délelőtti órarend szerint haladnak. Egész nap az iskolában vannak, napköziben készítik a házi feladatokat, részt vesznek a felzárkóztatásban, tehetséggondozásban. Lehetőség van az önálló tanulási tevékenység kialakítására és szabadidős programok megszervezésére, és alkalmunk nyílik a differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra. A napközi a 12.35-16.00 időtartamra esik.

Tanulást segítő délutáni foglalkozások alsó tagozatban

A délelőtti tevékenységet lezáró óra után a délutános nevelő látja el az oktatási-nevelési feladatokat. A délutáni program a házi feladat elkészítéséből, szabad mozgásból, levegőzésből, szabadon választott tevékenységekből áll. Tanulási idő a szakórákon túl:

- 1-2. osztályban legfeljebb 30 perc
- 3-4. osztályban legfeljebb 45 perc

A napköziben a jutalmazási és büntetési fokozatokat a törvény szerint kell alkalmazni.

A napközis házirend folyamatos megszegése a napköziből való eltanácsolást vonhatja maga után.

Tanulást segítő délutáni foglalkozások felső tagozatban

A felső tagozatos tanulóink szaktanárok felügyelete mellett készülhetnek fel szóbeli és írásbeli feladataikból és lehetőséget kapnak szabadon választott tevékenységek eltöltésére a következő beosztás szerint:

- 13:20 – 15:05 óráig szakórákra felkészülés, illetve tervezett szabadidős foglalkozások (2-szer 45 perces időintervallumban). A foglalkozások tanulószobának minősülnek.
- 15.15-16.00 óráig kötetlen szabadidős foglalkozások

Tanulást segítő délutáni foglalkozások a középfokú oktatásban

A középfokú oktatásban részt vevő tanulóink szaktanárok felügyelete mellett készülhetnek fel a másnapi tanórákra. Ezen kívül lehetőségük van felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokon részt venni, illetve igénybe vehetik a mentorálási programot is.

10.2. Szakkör, felzárkóztatás, tehetséggondozás

Intézményünkben a tanulók az alábbi szabadidős tevékenységek közül választathatnak:

Alsó tagozat:	Felső tagozat:	Gimnázium:
informatika	énekkar	énekkar
idegen nyelvi	természetjáró	elsősegélynyújtás
dráma/báb	elsősegélynyújtás	sulirádió
művészeti	művészeti	sport
sport	idegen nyelvi	művészeti
furulya	színjátszó/dráma	idegen nyelvi
szolfézs	kézimunka/barkács	színjátszó/dráma
néptánc	informatika	választható fakultációk:
	sport	földrajz,
	magyar előkészítő	informatika,
	matematika előkészítő	testnevelés,
		biológia.

11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok és tevékenységek

11.1. Egészségnevelés

Olyan tanulási és tanítási tevékenység(ek) bármilyen kombinációja, amely az egészség megtartása érdekében pozitív magatartásformák és szokások kialakulásának elősegítésére irányul. Az egészségnevelés tehát lényegében magatartás-formálás, mely magában foglalja az egészségügyi felvilágosítást is mint tudatformálást.

Az egészségnevelés elengedhetetlen eszköze mind az egyéni, mind a közösségi megelőző tevékenységeknek, de önmagában nem elégséges az optimális orális egészség eléréséhez. Az egészségnevelés nem helyettesíti a preventív ellátást, hanem annak nevelési komponense.

Az iskola feladata és felelőssége a felnövekvő nemzedék egészségre nevelése.

- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók testi, lelki, szociális fejlődését.
- A különböző műveltségi területek feldolgozása során adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, ifjak egészségi állapotát javítják.
- A mentális egészség fontossága.

- Az egészséges életmódra nevelés ne csak a betegségek megelőzésének módjára tanítson, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére, és a harmonikus élet tiszteletére is neveljen.
- A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés – leggyakoribb testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülési módját.
- Nyújtsanak támogatást a káros függőségekhez vezető szokások (pl.: dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.
- Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat.

Az egészséges életmód fejlesztési programja

Program	Feladat	Siker kritériumok
Egészséges táplálkozásra nevelés	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók számára elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtása az egészséges táplálkozás és kulturált étkezés terén • Az iskolai étkeztetés korszerűbbé tétele • Az iskola büfé kínálatának befolyásolása • Élelmiszer-válogatási ismeretek nyújtása • Konyhatechnikai, főzési gyakorlatok 	<p>Az iskolai élet egészét átfogó egészségnevelés valósul meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Átdolgozott tanmenetek • Több egészségnevelési tartalom a tanórákon és a napközis foglalkozásokon
Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység	<ul style="list-style-type: none"> • Tartás-javítás, gyógytestnevelés • Erő-, állóképesség, gyorsaság és ügyesség fejlesztése • Mozgásos játékok bővítése • Szabadban való tartózkodás mozgáskultúrája • Játékos egészségfejlesztő testmozgás • Sportkör foglalkozások 	<ul style="list-style-type: none"> • Képzett szakemberek • Szűrés, iskolaorvossal, szakszolgálattal való együttműködés • Felmérések ősszel, tavasszal • Iskolai sportkörök
A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazása.	Magatartászavarok, beilleszkedési nehézségek kezelése (egyéni bánásmód, egyénre szabott tanulási technikák alkalmazása, szakemberek	<ul style="list-style-type: none"> • Csökken a magatartászavaros és a beilleszkedési problémák száma

	<p>bevonása, szoros kapcsolattartás a szülő(k)kel)</p> <p>Önismereti csoportok, konfliktuskezelő csoportok, szociális készségeket fejlesztő csoportok létrehozása az érintettek számára (pl. szakköri formában). A szociális készségek fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció, az együttműködés, a tolerancia, a kapcsolatteremtés, a pozitív énkép</p> <p>Technikák – modellnyújtás, problémamegoldás, szerepjáték – esetleg a zeneterápia .</p> <p>Az ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség, stb lelki egészséget fejtő hatásai,</p> <p>Alternatív tanítási programok adaptálása az egészségvédelem szempontjából</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kialakul a tanulók reális énképe, • Csökkenek az tanulók közötti vagy a tanórai konfliktusok • A tanulók toleránsabbá válnak társaikkal szemben, • az együttműködési készség kialakul • A hagyományostól eltérő programok sikerélményhez juttatják a tanulókat
<p>A tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Páros és csoportos tanulásszervezési eljárások alkalmazása a kapcsolati készségek fejlesztésére (pl. vitakultúra fejlesztése) • Időben felismerni a tanulóknál kialakuló viselkedési függőségeket, pl. kóros játékszenvedély, internet- és számítógépfüggőség, testedzésfüggőség, kleptománia, pirománia, kényszeres hajtépegetés (trichotillománia) és körömrágás (onychophagia), patológiás bőrfelsértés, társfüggőség, szexuális függőségek (például pornográf tartalmaktól függés) kényszeres/halmozó gyűjtögetés, különböző kényszerbetegségek, 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló-tanuló, a tanuló és pedagógus között kegyensúlyozott, problémáktól mentes kapcsolattartás alakul ki. • A szokásostól eltérő viselkedésű gyermekek problémáit az iskola időben észreveszi és a szülő és szakemberek bevonásával megindul a tanulói viselkedés javulása.

	<p>evészavarok, egészségesételfüggőség, testdiszmorfia (testképzavar) és izomdiszmorfia (korábban inverz anorexia), hipochondriázis (egészséggel kapcsolatos szorongás szélsőséges formája) amelyre a szülő figyelmét is fel kell hívni és segíteni kell a tanulót a megfelelő szakemberhez történő eljutáshoz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusnak figyelni kell azokat a jeleket, amely a tanulók esetében valamilyen szerfogyasztásra utalhat. • A tanulók közötti verbális vagy tettleges bántalmazások észrevétele, ezek ellen történő határozott fellépés pedagógiai és nevelési eszközökkel (pl osztályfőnöki órán, a problémás tanulóval való rendszeres elbeszélgetéssel, a családdal való szorosabb kapcsolattartással, a gyermekvédelmi vagy szakemberek bevonása, • Az egészséget támogató programok szervezése, 	<ul style="list-style-type: none"> • Az iskolában megszűnik a gyermekek közötti erőszak.
<p>Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók egészséget támogató ismereteinek, az egészséget támogató készségek feltárása, majd azok bővítése elsősorban a tanítási órákon belül, illetve egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkeznek ahhoz, hogy egészségtudatos életformát alakítsanak ki.
<p>Személyi higiénés testápolási programok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes tisztálkodás képességének fejlesztése • Fogápolási és szájhigiénés problémák • A fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás 	<ul style="list-style-type: none"> • iskolavédőnő rendszeres ellenőrzései • órai szituációs játékok • iskolafogászat • védőoltások

Egészséges öltözködési program	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő öltözködési szokások kialakítása Ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata 	<ul style="list-style-type: none"> Ízlésformálás Az egészség előnyben részesítése a divattal szemben
Az egészséget támogató ismeretek és készségek, baleset-megelőzéssel és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és a személyi higiéné kialakításának fejlesztése területére terjednek ki.	<ul style="list-style-type: none"> Iskolai és otthoni balesetforrások Veszélyhelyzetek felismerése, balesetek elkerülése Közlekedési szabályok gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> Tűz- és balesetvédelmi oktatás A közlekedési ismeretek oktatása, kapcsolattartás a rendőrséggel Úszásoktatás
Drogprevenció	Életvezetési ismeretek átadása	<ul style="list-style-type: none"> Drogprevenációs foglalkozások osztályfőnöki órákon,

A fent megnevezett témákhoz kapcsolódóan megfogalmazott iskolai célokat, feladatokat az alábbi táblázatban soroltam fel.

Egészséges táplálkozás

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	<ul style="list-style-type: none"> napi étkezés és azok időpontja táplálékpiramis készítése a helyes táplálkozás szabályainak kialakítása kulturált tízóraiás a tanteremben kulturált ebédlői étkezés szokásainak kialakítása 	folyamatos	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnökök napközis nevelők iskolavezetés
Felső tagozat	<ul style="list-style-type: none"> ételreklámok készítése gyümölcs- és zöldségszobrok készítése 	folyamatos tantárgyi feldolgozás	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnökök napközis nevelők szaktanárok

	<ul style="list-style-type: none"> • fenntartható fogyasztás – az étkezés környezeti hatásai • alultápláltság, kampányok, akciók 		
Iskolai szint	<ul style="list-style-type: none"> • iskolai büfé kínálatának vizsgálata • Egészség-hét szervezése 	<ul style="list-style-type: none"> • folyamatos • reszortfelelős munkatervének kialakításakor – tanév elején 	<ul style="list-style-type: none"> • iskolavezetés • védőnő

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	<ul style="list-style-type: none"> • NET-FIT program bevezetése • heti 5 óra testnevelés, melyből 2 óra néptáncsal kiváltható 	órarend kialakításakor	<ul style="list-style-type: none"> • igazgatóhelyettes • testnevelő
Felső tagozat	<ul style="list-style-type: none"> • heti 5 óra testnevelés, melyből heti 2 óra versenysporttal kiváltható 	órarend kialakításakor	<ul style="list-style-type: none"> • testnevelő
Iskolai szint	<ul style="list-style-type: none"> • a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályokban történő sportolással beszerzett igazolás benyújtását biztosítjuk. • iskolai sportnap • kirándulások 	reszortfelelős munkatervének kialakításakor – tanév elején	természettudományi munkacsoport

	<ul style="list-style-type: none"> szabadidős programok 		
--	--	--	--

A testi és lelki egészség fejlesztése

Viselkedési függőségek, a szenvedélybetegséghez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	tematikus osztályfőnöki órák/napközis foglalkozások	osztálytanítói /napközis munkaterv elkészítésekor	<ul style="list-style-type: none"> osztálytanító napköziben feladatot ellátó pedagógus
Felső tagozat	<ul style="list-style-type: none"> tematikus osztályfőnöki és biológia órák plakátkészítő verseny 	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnöki munkaterv elkészítésekor éves munkaterv megalkotásakor 	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnök védőnő iskolavezetés természettudományi munkacsoport
Iskolai szint	szűrővizsgálatok	folyamatos	<ul style="list-style-type: none"> iskolaorvos iskolafogászat védőnő

A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	Az agresszió fogalmának tisztázása	osztályfőnöki munkaterv elkészítésekor	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnökök napközis csoportok vezetői
Felső tagozat	gyermekbántalmazás, családon belüli erőszak – tematikus osztályfőnöki órák	osztályfőnöki munkaterv elkészítésekor	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnökök
Iskolai szint	<ul style="list-style-type: none"> az iskolai agresszió megnyilvánulási formái a kapott eredmények 	<ul style="list-style-type: none"> kérdőíves felmérés tanév elején kérdőívek kiértékelését követően 	<ul style="list-style-type: none"> iskolavezetés gyermek- és ifjúságvédelmi felelős osztályfőnökök napközis csoportvezetők

	elemzése mentén intézkedési <ul style="list-style-type: none"> • terv kidolgozása 		
--	--	--	--

A balesetmegelőzés és az elsősegélynyújtás

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	alapvető közlekedésbiztonsági szabályok megismerése	osztályfőnöki munkatervek megalkotásakor	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnökök • napközis csoportok vezetői
Felső tagozat	az elsősegélynyújtási program alapján		védőnő
Iskolai szint	iskolarendőr és iskolabiztonsági program	folyamatos	iskolavezetés

A személyi higiénia

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	<ul style="list-style-type: none"> • helyes napi higiéniai szokások kialakítása • fogápolási szokások • helyes testtartás • időjárásnak megfelelő öltözködés 	osztályfőnöki munkaterv kialakításakor	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnökök • napközis csoportok vezetői
Felső tagozat	<ul style="list-style-type: none"> • a serdülőkori testi változások és testi higiéné – tematikus tanórák • biológia-egészségtan tematikus tanórái 	osztályfőnöki munkatervek megalkotásakor	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnökök • szaktanárok
Iskolai szint	tematikus foglalkozások	folyamatos	védőnő

11.2. Környezeti nevelés

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távlatból nézve a környezeti nevelés a természet, és benne az emberi társadalom harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza.

- Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani.
- Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait. E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.
- A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés.
- A környezeti nevelés – a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata – kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köré.
- A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.
- A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

11.2.1. A környezeti nevelés célkitűzései

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és

önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.

Célunk:

- az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
- a globális összefüggések megérttetése
- rendszerszemléletre nevelés

11.2.2. A környezeti nevelés lehetőségei

Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt. Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs is tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendszerezze. Az elsősök természetesen fogadják el a tanító magatartását, viselkedését, utasításait, véleményét. A tiszta környezet (beleértve a mellékhelyiségek, az iskolaudvar állapotát is), a mozgásigény kielégítése, a szétválogató hulladékgyűjtés (elemek, papír, komposztálható életmaradékok) napi gyakorlata természetes velejárói lehetnek a tanulók hétköznapjainak.

A későbbi években ez a kör bővíthet, tudatosodhat. A tanító egyben osztályfőnök is: az osztály életének szervezésében hatékonyan segítheti a környezeti nevelést (állatok, növények gondozása az osztályteremben; a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése; kirándulások szervezése az élő természet és az épített környezet szépségének átélésére stb.) A családdal való kapcsolata lehetővé teszi, hogy közös programok szervezésével a szülőkre is hatással legyen. A tanító többnyire az összes tantárgyat tanítja osztályának. Az egész napos formában megszervezett oktatás esetén erre még több lehetőség adódik.

A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.

Ahhoz azonban, hogy a tanítványainkban kialakítsuk a kívánt magatartásformát, erős érzelmi kötődést is létre kell hozni, mely e viselkedés egyik motivációs bázisa. Erre lehetőség kínálkozik a magyar nyelv és irodalom órákon is. Az élő természethez, az élőlényekhez való érzelmi

kötődés, a felelősségérzés itt más szempontból közelíthető meg. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a gyermekekhez. Nagy íróink és költőink természetszeretete átsugárzik a gyermekekre.

Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a rajz és vizuális kultúra tanítása során is. Itt is lehetőség van a természet sokszínűségének, formagazdagságának a tanulmányozására. Egy csigaház, mákgubó, őszi levél vizsgálata a rajzi szempontokon túl új és új kérdéseket vet fel. A természetes anyagok (gyapjú, szalma, kukoricacsuhé, méhviasz stb.) használata új érzékelési területen, a tapintáson, szagláson keresztül ad élményt a gyerekeknek.

A technika- és életvitelórákon a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet megismerése nyújt lehetőséget a környezeti nevelés számára.

11.2.3. A környezeti nevelés sajátos értékelési formái

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralmával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkozunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztve. A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével:

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak. Felkészülésüket hasssa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése. A környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség.

12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a közoktatási intézményi esélyegyenlőségi program, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az ő felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.

Az intézmény vezetője felelős a közoktatási intézményi esélyegyenlőségi program megvalósításának koordinálásáért, a program végrehajtásának nyomon követéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért.

A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a programban foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Minden, az intézménnyel szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje a közoktatási intézményi esélyegyenlőségi programot és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

Esélyegyenlőség működtetésének feladatai:

- a társadalmilag hátrányos helyzetű, valamint a pszichésen sérült tanulók számára olyan pedagógiai programok, eljárások, információs fórumok, oktatásszervezési technikák biztosítása, amelyek segítik e tanulók társadalmi integrációját, hogy képességeiknek megfelelő egyéni tanulási utat járhassanak be,
- az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása,
- az esélyteremtést támogató intézkedések, szolgáltatások megvalósítása a hátrányok kompenzálása és az esélyegyenlőség érdekében,
- a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése,
- a testi fogyatékosok számára az intézmény teljes körű akadálymentesítése,

- az intézmény minden dolgozója, tanulója, szülők és társadalmi partnerek számára elérhető legyen az intézményi esélyegyenlőségi program, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat,
- iskolánkban a hátránnyal élő tanulók semmilyen módon ne legyenek megkülönböztetve társaiktól,
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépések megtétele.

Iskolánk, hogy biztosíthassa az esélyegyenlőséget, és megakadályozza a korai iskolaelhagyást, bekapcsolódott „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása (EFOP-3.1.5-16-2016-00001) elnevezésű kiemelt uniós projektbe”. A projekt átfogó, hosszú távú célja olyan komplex és célzott intézményfejlesztő program megvalósítása, amely révén csökken a tanulók lemorzsolódási kockázata. Az intézményfejlesztő program segíti a tanulókat a munkaerőpiacon nélkülözhetetlen kompetenciák és végzettség megszerzésében. A projekt megvalósítása 2017-2020 között zajlott. A Projekt pályázati felhívásának értelmében a fenntartási időszak 3 évig tart, 2021. augusztus 1-től 2024. július 31-ig.

Az idevonatkozó törvények által előírt kiemelt céljaink:

- olyan pedagógiai környezet kialakítása, mely tiszteletben tartja a sokszínűséget, mentes a hátrányos megkülönböztetéstől, jogellenes elkülönítéstől, biztosítja a közoktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést,
- biztosítani az intézményben a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését,
- elősegíteni a hátrányos helyzetű csoportok esélyteremtését, szükség szerint egyének, társadalmi csoportok előnyben részesítése által az esélyegyenlőtlenség felszámolásának érdekében az alábbi tevékenységek során:
  - a beiratkozásnál, felvételinél,
  - tanításban, ismeretközvetítésben,
  - a gyerekek egyéni fejlesztésében,
  - az értékelés gyakorlatában,
  - tanulói előmenetelben,
  - a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,

- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaorientációban,
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

méltányos oktatásszervezés keretében biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést (pl. tanulószoba, napközis foglalkozás, szakkörök, szabadidős és szülői programok stb.)

13. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

13.1. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, enyhén értelmi fogyatékos tanulók, alsó tagozat

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul.

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt tananyag elsajátítására – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – ajánlott egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett,

ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységet tesz lehetővé a tanulók számára.

Az 1–2. évfolyamon a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a leghatékonyabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközrendszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonyra, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban.

Kiemelt feladat a személyiség éréseinek, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

E szakasz feladata a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása. Az életkori jellemzőkhöz illeszkedő – a spontán belátáson alapuló – szabálykövetési képesség megerősítése, az alkalmazkodás és az önérvényesítés, a felelősségvállalás képességének alapozása a mindennapi iskolai gyakorlatban. Szociális konvenciók (köszönés, megszólítás stb.) szerepének tudatosítása a közösségi életben.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az otthon, az iskola, a lakóhely alapvető személyi viszonyainak megismerése, biztos tájékozódás kialakítása az alapvető téri és időrelációkban, a nevezetes események megismerése,

az ezzel kapcsolatos élmények feldolgozása. Hagyományok, népszokások megismerése, felelevenítése az azokban való aktív részvétel feltételeinek megteremtésével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai keretek között gyakorolható demokratikus részvétel. A házirend értelmezésével a jogok és kötelességek szerepének megértése. Érzékenység kialakítása mások problémái, nehézségei iránt, megoldások keresése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanulók önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezet létrehozásával az önmagukra jellemző tulajdonságok, érzelmi és indulati megnyilvánulásokat ismerik meg. Az énkép, önismeret alakítása, fejlesztése, szociális tanulás, az ember jellegzetes külső- és belső jegyeinek megismerése. Az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség, elfogadás alapozása. A gyakran előforduló konfliktusok kezelésének gyakorlása, helyes magatartás bemutatásával. Az együttműködés és közreműködés a csoportban, közösségben, a meghatározott feladatok végzésében. A családi és az iskolai szerepek megismerése, alkalmazkodás és azonosulás a családi és iskolai viszonyrendszerekben.

A családi életre nevelés

Személyes élmények alapján a családi élet jellemzőinek megbeszélése, élmények, történések, családi események feldolgozása. A családon belüli kapcsolatok, egymás segítése, felelősségvállalás a családon belüli feladatokért, az egymásra utaltság tudatosítása.

A testi és lelki egészségre nevelés

A testi fejlettségnek, adottságoknak megfelelő egészségtudatos táplálkozás, a mértéktelenség, mohóság elkerülése, az önkorlátozás gyakorlása. Tisztálkodási szokások napi ritmusának kialakítása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Gyakorlati tevékenységekben a részvétel különbözőségeinek megfigyelése, hasonlóságok és különbségek, egymás erősségeinek és gyengeségeinek felismerése, az együttműködésre alapozott segítség és a segítség hatásainak megtapasztalása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatokban.

Pályaorientáció

Foglalkozások, foglalkozásokhoz rendelt tevékenységek megismerése, egyeztetése, tapasztalatgyűjtés. Az érdeklődés felkeltése, egyéni érdeklődések erősítése. Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek során a tanulók kipróbálhatják képességeiket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Vásárlások, társasjátékok, szituációk segítségével a pénz szerepének, a gazdaságosság fontosságának a felismertetése.

Médiatudatosságra nevelés

Életkornak megfelelő gyermekműsorok hallgatása, nézése és a tapasztalatok megbeszélése. A valóság és a virtuális valóság megkülönböztetésének elemi példáival az értelmező, kritikai gondolkodás alapozása.

A tanulás tanítása

A tanulás iránti érdeklődés felkeltése, sok személyes élmény biztosítása a tanulói tevékenység serkentésével. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek lehetőségeinek megismerése, az azokban való részvétel igényének kialakítása, alapozása.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A tanulás kompetenciái

A középpontban az olyan alapvető készségek fejlesztése áll, mint az írás, olvasás, számolás, az IKT-eszközök használata. A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. A tanuló a tanuláshoz szükséges taneszközök használatában biztos, gyakorlott. Érdeklődik a tanulás iránt, érdeklődése az elért sikerekből, a fejlesztő értékelés során kapott elismerésből és biztatásból, valamint a korábbi tapasztalatok alapján kialakult kíváncsiságból táplálkozik.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelv-elsajátítás folyamatában elsődleges feladat a szókincsfejlesztés, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztése. Ennek során a tanuló képes tartalmáról szóbeli leírást ad,

elsajátítja az írás, olvasás képességét. Feladat a szöveg információhordozó funkciójának tudatosítása, az értő olvasásra törekvés. Tények, gondolatok, érzések felismerése, átélése olvasott szöveg alapján, dramatizálás.

A tanuló érdeklődésének felkeltése és pozitív irányultság kialakítása a más nyelveken megszólaló beszéd és a más nyelveken beszélők iránt.

A digitális kompetencia

A számítógép megismerése, egyszerű kezelési műveletek végzése, szoftverek futtatása irányítással. A tanuló motivált az IKT-eszközök használata iránt.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

Jellemzője a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés. A fejlesztés feladata az elemi rendszerező képesség és kombinatív képesség fejlesztése. Kialakul a tanuló fejlettségének megfelelő szintű, biztos számfogalma. Alapműveleteket végez, manipulál. Ismeri és használja a mértékegységeket. Képes mennyiségi következtetésre, becslésre, mérésre.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az iskolai életrend biztonságában a tanulók jól érzik magukat. Ismerik a magatartási szabályokat. Kötődnek a pedagógushoz és a társaikhoz. Szociális képességeik főként az osztályban megélt saját élmények alapján fejlődnek: felelősségtudat, kitartó, szorgalmas munka, mások teljesítményének elismerése, jó és rossz elkülönítése, reális önértékelés.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló ismeri az alkotás örömét. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, képzőművészeti elemek alkalmazásával.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló tud segítséget kérni.

13.2. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, enyhén értelmi fogyatékos tanulók, felső tagozat

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhén értelmi fogyatékos tanulók

esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul.

Célok és feladatok

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközzintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végső soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

A szabályok létrehozásának folyamatában való részvétel megtapasztalása, gyakorlati alkalmazása, a megbeszélés, a megegyezés, a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése. A magatartásban, az emberi

kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, együttérzés, igazmondás stb. megismertetése, gyakoroltatása, befogadása. A negatív tapasztalatok feldolgozása, irigység, közömbösség, harag, durvaság stb., azok hatásainak kompenzálása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tantárgyi tanulmányaik során megismert történelmi és kulturális értékeink alapján tudatosodjon a nemzeti összetartozás érzése. Közösségi tevékenységgel, a tanuló lakóhelyén aktív részvétellel váljon részesévé a jelentősebb társadalmi eseményeknek, ünnepeknek, ezen élmények segítségével, alakuljon ki benne a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai demokráciában, a diákönkormányzat tevékenységeiben való aktív részvétellel a demokratikus technikák gyakorlása: véleménynyilvánítás, döntéshozatal, képviselő. A tanulói jogok és kötelességek arányainak tudatosítása.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az éntudat, az énkép (önismeret) fejlesztése, törekvés önmaga minél sokrétűbb fizikai, pszichikai, erkölcsi megismerésére.

A családi életre nevelés

A család fogalma, típusai, tagjai, feladatai, családfa, generációk együttélése, családi munkamegosztás, gazdálkodás a családban, a család szerepe az egyén egészséges, harmonikus fejlődésében, egymásrautaltság, lelki közösség.

A testi és lelki egészségre nevelés

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása. Önellátó, testápoló technikák. Az érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása, az önismeret alakítása, az önértékelés képességének fejlesztése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. Segítő feladatok az iskolai életben, rendszeresség.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Mindennapi tevékenységeiben váljon általánossá a környezetkímélő, takarékos magatartás, alakuljon ki a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvás igénye.

Pályaorientáció

A munka szerepe az ember életében. Érdeklődési területek, vonzódások tudatosítása, reális pályakép a képességek, adottságok szerint, mérlegelés. A fizikai és a szellemi munka (a szülők és ismerősök szakmája, ismert szakmák rendszerezése fizikai és szellemi munkacsoportba, a két szakmacsoport lényegi különbségei és hasonlóságai felismerése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Részvétel a pénz kezelésében, a csoport (évfolyam) ezzel kapcsolatos tevékenységében, a családból hozott példákkal a célszerű gazdálkodás gyakorlása a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése. Gazdasági, pénzügyi intézmények szerepének alapvető ismerete a mindennapi életben.

Médiatudatosságra nevelés

A különböző médiumok, mint ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek megismerése, az alkalmazásokban lévő veszélyforrások tudatosítása. Tudatosság kialakítása a válogatásban.

A tanulás tanítása

Az életkori jellemzők figyelembevételével a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatok követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. Az együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok fokozott alkalmazása. Az egyéni tanulási stílus figyelembevétele, egyéni tanulási stratégiák érvényesítése.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A tanulás kompetenciái

Az önálló tanuláshoz szükséges más kompetenciák: kognitív kompetenciák (értelmi intelligencia, kreativitás, alternatív gondolkodás) emocionális kompetenciák (érzelmi intelligencia, érzelmi tulajdonságok) fizikális kompetencia (erő, fizikai állóképesség, ügyesség, gyorsaság, edzettség, ellenálló képesség), affektív kompetencia (feladattartás, feladattűrés,

újrakezdés, kitartás), szociális kompetenciák (pl.: együttműködési készség) és kommunikációs készség. Az önálló tanulásra képes tanuló szükségszerűen rendelkezik ezen kompetenciákat alkotó képességek eszközeivel, alapismeretekkel és pozitív attitűddel. Bizonyos tanuláshoz szükséges tulajdonságokkal is, ilyen az igényesség, a fegyelem, a rendszeresség, a következetesség. A tanulás az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára különösen megerőltető, mert több időre van szükségük, gyakrabban éri őket kudarc, ezért folyamatos feladat a motiváltság biztosítása, kudarctűrésük fejlesztése.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelvhez való pozitív attitűd kialakítása. Szókincsfejlesztés. Különböző helyzetekben szóban, írásban megnyilvánuló kommunikációs képesség kialakítására törekvés. Szövegértés fejlesztése. A tanuló a nyelvi funkciók birtokában képes érvelni, vitázni. Az írásbeli kommunikációban elvárás a normakövető helyesírásra törekvés. Képes a kép-, ábra, grafikon- és diagram-elemzésre. Elsajátítja a jegyzetkészítés alapjait. A metakommunikációs eszközök értelmezésére és alkalmazására törekszik. Képes könyvtárhasználatra. Képes különböző típusú szövegek megkülönböztetésére, információk gyűjtésére és feldolgozására.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók idegennyelv-tanulásában elsősorban hallásra támaszkodó nyelvtanulás valósul meg. Az elsajátítás során a kommunikáció játékos keretek között zajlik, sok helyzetgyakorlattal. Célja a tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltése. Az idegen nyelvi kommunikáció mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel.

A digitális kompetenciák

Számítógépes alkalmazásokat ismer. Képes az elektronikus média használatára. Ismeri az információkeresés technikáit, ezeket a tanórán, tanórán kívül és a hétköznapi életben is alkalmazza. A világhálón elérhető információkat megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is kamatoztatja. A megszerzett információt irányítással, majd egyre önállóbban képes kezelni, azokból prezentációkat, beszámolókat állít össze. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Fontos feladat, hogy a tanuló felismerje az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekedjen ezek elkerülésére. A valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségek megláttatása nyomán kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat.

A matematikai, gondolkodás kompetenciák

A tanuló fejen vagy írásban végzett számításai során matematikai műveleteket végez, s ezeket mint eszközt alkalmazza különböző mindennapi problémamegoldása céljából. A matematika órákon elsősorban az elemi számolási készségek fejlesztése valósul meg. Ide tartozik a számírás készsége, az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a törtek használata, a mértékegységváltás. A tanuló figyelmet fordít a térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódásra. A szövegek értő olvasásával képes adatgyűjtésre, a feladat lényeges elemeinek kiválasztására. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása. Elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet), a segédeszközök alkalmazása.

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. Ismeri az alapvető magatartási, viselkedési szabályokat, megnyilvánulásai az alkalomnak és helyzetnek megfelelőek.

Fejlesztendő készségek: a személyközi viselkedés készségei (tolerancia, kapcsolatteremtő képesség, mások elfogadása, konfliktuskezelés, asszertivitás, segítség másokon); az önmagunkkal szembeni viselkedés (következmények vállalása, etikus viselkedés, pozitív énkép, érzelmek kifejezése, önellfogadás); feladattal kapcsolatos viselkedés (együttműködési készség, kommunikáció feladatvégzés közben, csoporton belüli aktivitás).

A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai elemek alkalmazásával. Nyitott a kulturális sokféleség megismerésére. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése. Fontos megismernie a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést. Érzékeny a művészi önkifejezés felismerésére. A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-)

élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is. Feladat az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához. Tudja fogadni mások segítségét, és tud segítséget adni. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

13.3. Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz, részben idegrendszeri fejlődési zavarokat, részben a magatartás-szabályozás más zavarait. Az idegrendszeri fejlődési zavarok nagy csoportjából ebbe a kategóriába tartozik a specifikus tanulási zavar és a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD). értelmi

- A (specifikus) tanulási zavar egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben. Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara. A specifikus tanulási zavar iskolai alulteljesítést eredményez, de nem minden iskolai alulteljesítés mögött áll specifikus tanulási zavar. Bár a (specifikus) tanulási zavarral küzdő gyerekek

adott területeken gyenge teljesítményt produkálnak, nehézségeik ellenére bizonyos tanulási területeken akár kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, bizonyos területeken tehetségesek. Ez a paradox tanulási helyzet számtalan feszültséget, meg nem értést indukál mind az érintett tanulóban, mind a szülőben, pedagógusban.

- Az olvasási zavar (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.
- A helyesírási zavar (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.
- Az íráskivitelezés (íráskép) zavara (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.
- A számolási zavar (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következésképpen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.

Célok és feladatok

A Nat kiemelt célkitűzése az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált céljelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölcsonös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együttgondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelésoktatást végző intézmények között valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információáramlás támogatja.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell hogy jelenjenek.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Alapkompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében kiemelt jelentőségű az alapkompetenciák kialakítása: az olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez szükséges nyelvi funkciók, mennyiségi, számfogalmi (készség szintű, elvont számolás kis számköröktől kezdve), tér- vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere. Az alapkompetenciák fejlesztése elsősorban az alapozó négy évfolyam feladata, ugyanakkor az érintett gyermekeknél a felsőbb évfolyamokon átívelve szükséges e kompetenciák stabilizálása, a lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás csökkentése érdekében is.

A tanulás kompetenciái

Kiemelt fejlesztési terület az érintett gyermekek aktív, önirányított tanulási kompetenciájának kialakítása a tanulási területeken átívelve. Tudatosítani kell a tanulóban az erősségeit és gyengeségeit/nehézségeit, valamint hangsúlyozni szükséges, hogy az eltérő információfeldolgozási stratégia és tanulási stílus nem feltétlenül hibás, csupán a megismerés másfajta útja. A tanulóval közösen meg kell találni azt a tanulási-kognitív stílust, mely illeszkedik képességmintázatához és személyiségéhez, s mellyel hatékony, önálló tanulóvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogathatja őt. Lépésekre bontott, idői ütemezést is tartalmazó, elérhető tanulási tervek összeállítása szükséges. Lényeges elem a kíváncsiság, önreflexió és önellenőrzés iránti igény felkeltése és fenntartása, valamint annak a megerősítése, hogy a tanulás természetes velejárója a hibázás, s ezt kellő belátással, türelemmel és problémaérzékenységgel erőforrássá lehet tenni. Lényeges továbbá a saját tanulásért érzett felelősségvállalás kialakítása, a kitartás erősítése és az érintett gyermekek kimozdítása a tanult tehetetlenségből, azáltal, hogy megélik saját kompetenciájukat és kontrolljukat a tanulási tevékenységük felett.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára gyakran nehézséget jelent

- mások arckifejezésének, érzelmeinek leolvasása és értelmezése;
- a gesztusok, testbeszéd felismerése, értelmezése;
- a másik hanghordozásának, hangsúlyának, hangerejének észlelése, ezek jelentésének, üzenetének értelmezése;
- megőrizni és tiszteletben tartani mások személyes terét;
- szociálisan megfelelő módon érintkezni másokkal;
- gondolatokat, érzéseket, szükségleteket és benyomásokat hatékonyan, összeszedetten kifejezni.

A tanulás-tanítás során ki kell aknázni a kommunikációs helyzetekben meglévő fejlesztési lehetőségeket a fenti kommunikációs kompetenciák gyakorlására, a metakognitív viselkedési stratégiák kialakítására, például kooperatív technikák, projektmunkák alkalmazásával.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. A szövegszerkesztő, a bemutatókészítő, az adatkezelő, az adatfeldolgozó, a grafikus, hang-, videoszerkesztők hatékonyan használhatók fel a tananyag adaptálására, ezáltal a nehézségek leküzdésére, valamint tehetséggondozásra. Az érintett gyermekek sérülékenysége miatt különösen fontos, hogy tisztában legyenek a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveivel, megtanulják, hogyan lehet megvédeni a magánszférát, a személyes adatokat és a digitális identitást.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tudomány és technológia iránti érdeklődés, nyitottság felkeltése azért lényeges, mert az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók negatív énképük, önértékelésük miatt gyakran elveszítik az intellektuális nyitottságukat, különösen a kognitív kihívással telített helyzetekben. Valós, érdeklődési körükbe eső problémamegoldás során megtanulják alkalmazni az analizáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodási formákat, valamint az induktív (rávezető, egyediből az általános felé mutató), deduktív (levezető, általánosból az egyedire mutató) és abduktív (hipotézisalkotás, célja a magyarázat) következtetések szabályait, alkalmazási területeit.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekek gyakran nehezen boldogulnak családi és intézményi kapcsolataikban, nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók. A kortársközösség a tanulási, viselkedésszervezési problémáik miatt kevésbé elfogadó lehet velük szemben, ezért mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati háló kiépítését, fenntartását. Fontos, hogy megtanulják az érzelmek és más szociális jelzések felismerését, a metakommunikatív jelzések megértését, az érzelmek, vágyak, célok, gondolatok megfelelő kifejezését és értelmezését. A társas interakció az egészen alapvető készségektől (pl. üdvözlés) az összetett készségekig (pl. érzelmileg feszült helyzetben kritika elfogadása) számos elemből tevődik össze, alapjai jellemzően a családi szocializáció során kerülnek elsajátításra, melyeket az intézményes nevelés megerősít, kiegészít. Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett tanulók esetében – az eltérő fejlődésmenet következtében – hiányos vagy nem megfelelő lehet a szociális készségek készlete (különösen ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), vagy az ismételt rossz tapasztalatok és kudarcok következtében gátoltság, visszahúzódás (különösen tanulási zavarok esetén), esetleg a kritikai mérlegelés hiánya alakulhat ki, valamint a végrehajtó működések gyengesége miatt tartós jellemzője is lehet a fejlődésnek, ezért a pedagógiai figyelemnek fokozott mértékben ki kell terjednie ennek a kompetenciának a fejlesztésére. A kortárskapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához szükséges készségek fejlesztésével, a kapcsolatépítés facilitálásával/ösztönzésével lehetőség adódik a szociális viselkedéselemek fejlesztésére, gyakorlására. Lényeges az érintett tanulók kimozdítása az esetleges passzivitásból, az iskolai életben való aktív részvétel támogatása. Támogatni kell a tanulóban a felelősségvállalást, a gondoskodást, a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, a kockázatvállalást, a konfliktushelyzetekben az asszertivitásra támaszkodó konfrontációt is.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók rezilienciáját (a nehézségekhez való rugalmas és adaptív alkalmazkodáshoz szükséges készségek) és rekreációját egyaránt támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében hangsúlyos szerepe van az iskolák pályaorientációs tevékenységének, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többlettámogatási, méltányossági lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltság, az innovációs készség kialakítására.

14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Jutalmazzuk azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- intézményvezetői dicséret
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet, könyvjutalmat, ill. emléklakettet kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményes szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók intézményvezetői dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Büntetjük azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- intézményvezetői figyelmeztetés;
- intézményvezetői intés;
- intézményvezetői megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni

15. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és kéességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a tanuló eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérés dolgozatot lehet írni.

Tanítási szünetekben, ismétlő, szorgalmi jellegű feladatok adása lehetséges.

Házi feladat adásának lehetőségei

Az iskolában nyújtott jó teljesítmény elérésének fontos eleme az otthoni felkészülés. Mivel a szakórak száma nem magasabb, mint máshol, az otthoni felkészülésnek még fontosabb szerepe van.

Általános elvként elmondható, hogy a szaktanár határozza meg az otthon elsajátítandó anyagmennyiséget a diákok egyenletes terhelésének és a többi tantárgy követelményeinek is a figyelembevételével.

A szóbeli felkészülésnek az ellenőrzése lehet a tanítási órán számonkért szóbeli beszámoló (felelés), illetve egy bizonyos téma kidolgozása alapján a tanuló által megtartott kiselőadás. Mindkét típusú beszámoló célja a tananyagban való jártasság bizonyításán túl a mondanivaló kerek és érthető mondatokban történő megfogalmazása és szabatos kifejtése.

16. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

16.1. DIFER mérés

Az első osztályos tanulókat a Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer alkalmazásával az iskola fejlesztő pedagógusai felméri, az eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányoknak a csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében.

A Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer felkínálja az eredményes iskolakezdés előfeltételét képező kritikus elemi készségek (írásmozgás-koordináció készsége, beszédhallás készsége, relációsózkincs, elemi számolás, tapasztalati következtetés, tapasztalati összefüggésmegértés, szocialitás) diagnosztikus értékelésére alkalmas tesztrendszert. Ismerteti e készségek elsajátítási folyamatait a 4-8 évesek körében, és rámutat az eredményesebb fejlesztés lehetőségeire, tennivalóira. Az 1. évfolyamon, akiknek az alapkészségek fejlesztését kiemelten kell támogatni, azon tanulóknak a tanév végén ismételten elvégzik DIFER mérést.

16.2. Az írásbeli beszámoltatás formái

Az iskolai dolgozatoknak alapvetően két formáját különböztetjük meg. Az egyik, a 15 percnél rövidebb ideig tartó (röpdolgozat), a másik az ennél hosszabb, akár a teljes tanórát lefedő, vagy akár összevont dupla órát is igénybe vevő dolgozat. Míg az előbbi a rövidebb témák, esetleg az előző órán vett tananyag kellő szintű elsajátításának ellenőrzését szolgálja, az utóbbi a nagyobb lezárt anyagrészek után, összefoglaló jelleggel kerül megíratásra. Természetesen a két dolgozattípus értékelésénél a pedagógus súlyozva veszi figyelembe a nagyobb anyagrészeket számonkérő dolgozatok eredményeit. Adott esetben a tanár dönthet az otthon megírandó házi dolgozat mellett is. Ebben az esetben természetesen nem elsősorban a tényanyag tudására, hanem a tanultak rendszerező, elemző feldolgozására kíváncsi a pedagógus.

16.2.1. Az írásbeli beszámoltatások rendje és korlátai

Mivel a tananyag tudásának ellenőrzési módszerei és lehetőségei tantárgyanként jelentősen eltérőek, iskolánkban nem határoztunk meg általános elveket az írásbeli beszámoltatások kötelező gyakoriságát vagy típusát illetően. Minden tanár törekszik arra, hogy a diákok tudását a lehető legalaposabban felmérje az ellenőrzések során, és ezen kívül hozzásegítsük tanulóinkat

ahhoz, hogy gondolataikat írásban és szóban is pontosan, helyesen és átgondoltan tudják megjeleníteni. A tényanyag pontos visszaadásán túl fontosnak tartjuk a pontos fogalmazást, a dolgozatok áttekinthető szerkezetbe illesztését, a biztos helyesírást és a témához illő stílus alkalmazását.

Az iskolai Házirend értelmében iskolánkban a tanulókkal naponta két nagydolgozatnál több nem íratható.

Az írásbeli munka a tanulók tudásában, értékelésében betöltött szerepe és súlya az írásos beszámolók (dolgozatok) a szóbeli beszámoltatás (felelések) mellett fontos szerepet játszanak tanulóink tudásának mérésében, értékelésében. Az írásbeli munka a tananyag tudásának szóbeli ellenőrzéséhez képest teljesebb képet szolgáltat a pedagógusnak arról, hogy a diák milyen mélységig sajátította el a tananyagot. Emellett alkalmas arra, hogy vizsgáljuk a tanuló írásbeli kifejezőkészségét, helyesírásának biztonságát és a stílusát is.

17. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, beleértve a témanapokat, témaheteket és a projektoktatást is

Tanulásszervezési eljárások:

- moduláris oktatás,
- projekt
- témahét,
- drámapedagógia,
- differenciált óravezetés

Az adott témának megfelelő tanulási-tanítási módszerek alkalmazása

- egyéni, frontális, pár, csoport, kooperatív tanulási módszerek
- belső és külső mérések eredményeinek figyelembe vétele.
- az országos kompetenciamérések évenkénti elemzése, értékelése, felhasználása a tanulási program módosításában

Differenciált tanórai képességfejlesztés

- A tanuló életkorától, szociális státusától, egyéni képességeitől függően több szempont szerint differenciáltan tudjuk csak meghatározni azt a tanulási stratégiát, amely mind a

tanulásszervezés céljainak, mind az egyes tanulók érdekeinek megfelelő, így aktív és produktív tanuláshoz vezet.

- A differenciált rétegmunka biztosítja a tanulók egyéni képességeihez igazodó fejlesztést, az egyéni tanulási utak kimunkálását.
- A differenciálás alapja nem merev, homogén csoportokba történő sorolás, hanem rugalmas, átjárható rendszer kialakítása.
- A differenciálás lehetőség a gyermek számára a képességeihez igazodó nehézségű feladat kiválasztására, amely sikerélményt biztosít számára.
- A differenciálás formái: a tanulócsoporthoz képest és érdeklődés szerinti felbontása (párhuzamos óravezetés), szervezeti differenciálás (csoportbontás), szervezeti és tartalmi differenciálás (képességszerinti csoport eltérő tananyag tartalom feldolgozása)
- A differenciálás akkor hatékony, ha differenciált értékelési –és követelményrendszer társul hozzá.

Differenciált osztálymunka

A

- A tanítás tartalma szerinti differenciálás (pl.: alapkészségek fejlesztése, kiegészítő anyagok nyújtása, stb.)

B

- Azonos témában a logikai műveletek nehézségi foka szerinti differenciálás.
  - Differenciált feladatok az egyes tanulók számára a képességek szerinti gyakoroltatáshoz.
  - Individuális foglalkoztatás (pl.: nyomtatott szöveg egyéni feldolgozása, feladatlapok megoldása, programozott oktatás, stb.)
  - Csoportmunka, adott témák, problémák közös megoldása.
  - Problémafelvető, gyakorlati alkalmazást igénylő feladatok megoldása, a gondolkodási műveletek és logikai alapformák komplex, integratív alkalmazásával.
  - Kooperatív tanulási-tanítási technikák gyakoroltatása. (pl. projektek, élethelyzetek megoldása, stb.)

Az értékközvetítés módszere; projekt

A projekt olyan tanulásszervezés, amelynek középpontjában valamilyen gyakorlati életből adódó problémafelvetés áll. A probléma megoldása a gyermekek tapasztalatára, érdeklődésére, tevékenységére épül, amelyben a hangsúly az ismeretszerzés folyamatára kerül.

A projektmódszer lényege az a nagyfokú szabadság, amelyet a tanuló számára biztosít a célok kiválasztásától a tervezésen, a feladat végrehajtásán, át a produktumig, az értékelésig.

A projektpedagógia célja valamilyen produktum, végeredmény, amely a valóság igényeire épülő szükséglet alapján kerül kiválasztásra, így biztosítja a világ integrált megismerését oly módon, hogy a tanulás mellékterméke a tevékenységnek.

A projekt a tanulást, az ismeretek, készségek, jártasságok elsajátítását indirekt módon biztosítja, kihívásra épít, ezzel belső motivációt teremt, komplex módon teremti meg a probléma mind több összefüggésének megismerését.

Kooperatív csoportmunka

- A kooperatív csoport erős, pozitív összetartozás-tudattal rendelkezik, a csoporttagok ismerik, elfogadják, támogatják egymást, összetétele heterogén.
- A heterogén csoportkülönböző teljesítményű tanulókból alakul, amely kedvező feltételeket teremt a tanulók egymástól tanulására
- A véletlenszerű csoportszervezés során a diákok különböző helyzetekben fejleszthetik és tanulhatják meg hasznosítani kooperatív készségeiket.
- A tudatos, tartós feladatmegoldáshoz kapcsolódó csoportszervezés előnye az erős közösségtudat, a közös tanulási tapasztalat pozitív hatása.
- A kooperatív csoportmunka tárgyi feltétele az egyenlő eséllyel történő elérhetőség, a rugalmas téri és idő környezet megteremtése.
- A csoportok működtetésének személyi feltétele a pozitív közösségtudat, kölcsönös bizalom, szeretet, megbecsülés.
- A csoportmunka alapelvei: a párhuzamos, egyidejű interakciók, az egyidejű felelősség elve, az egyenrangú részvétel elve, az építő egymásrataltság.
- A kooperatív munka alkalmazkodik a gyerekek szükségleteihez, a tanulás cselekvés és aktív részvétel révén jön létre, segíti az ismeretszerző és társas készségek fejlődését.

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyam szintű tanulószervezés a hagyományostól eltérő csoportalkotási módokat is lehetővé tesz, s így az egyéni fejlesztés szempontjából hatékonyan épülnek egymásra az alapkövetelményekhez kapcsolódó kötelező foglalkozások és az egyes részterületekhez kötődő, kutatást és alkotó tevékenységet biztosító választható programok. Az intézmény pedagógiai programjába rendszerszerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált, a keresztintantervi szempontokat érvényesítő feldolgozására alkalmasak. (Ilyenek lehetnek például: városi ökológiai téma; a lovagkor; a nagyföldrajzi felfedezések; antik tudomány, vallás, művészet; vállalkozási kompetenciák, idegen nyelvi hét, stb.)

Tanulás tanítása, logikus gondolkodás fejlesztése

- figyelem
- érzékelés, észlelés
- emlékezet
- képzelet
- gondolkodási műveletek
- információszerzés, tájékozódás
- lényegkiemelés, szelektálás
- rendszerezés, felhasználás
- új kontextusban alkalmazás
- komplex gondolkodás a tantárgyi ismeretek között
- önálló véleményalkotás
- tanulási technikák
- jegyzetelés, vázlat

Tárgyi eszközök használata a tanórai és tanórán kívüli munka során.

- A hagyományos tantárgyi szemléltető eszközök rendszeres használata, (pl.: térképek, makettek, modellek, hang- és képanyagok, írásvetítő stb.)
- Interaktív eszközök használata.
- Számítógép és internet-használat.
- Digitális technikák alkalmazása.

A nyelvtanítás modern technikáinak az alkalmazása

- Számítástechnikai programcsomagok használata az egyes tantárgyak tanítása során.(pl.: SDT kínálta lehetőségek, az egyes kompetencia területekre készített programok, stb.)
- Egyéni fejlesztő programok alkalmazása a felzárkóztató, fejlesztő és tehetséggondozó foglalkoztatások során.
- Az önálló tanulás támogatásához színvonalas könyvtári szolgáltatás nyújtása.
- Tanulói portfólió készítése, a tanuló éves munkáinak és eredményeinek az összegyűjtése.
- Gyakorlólapok, feladatlapok, differenciált munkalapok készítése a tanulók egyéni munkájának segítéséhez.
- Mérőlapok alkalmazása. A diagnosztikus és formatív mérések eszközeit iskolai szinten készítjük el vagy választjuk meg. A szummatív mérésekhez standardizált mérőeszközöket alkalmazunk.
- A tehetséggondozás érdekében tehetséggondozó szakkörök működtetése, a tehetséges gyerekek részvételének a biztosítása a tanulmányi versenyeken.
- A tanulók önnevelésének az iskolai megalapozása. Ezek elemei: a tanulói felelős magatartás kialakítása, egyéni programokkal képességek szerinti differenciálás, a tanulói teljesítmények optimalálása, a kiteljesedő személyiség folyamatos motiválása.

18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Biztonságos közlekedésre nevelés

Célja:

A tanulók felkészítése

- a közlekedésben való biztonság részvételre.
- a szabályos közlekedés képességének kialakítására,
- a közlekedési szabályok alkalmazására,

- a helyes magatartási formák elsajátítására,
- a veszélyes helyzetek elkerülésére.

Feladataink:

- megismertetni a gyalogos, kerékpáros, segédmotor-kerékpáros közlekedés alapvető szabályait és azok alkalmazásait a minnapi közlekedés során,
- közlekedési helyzetek elemzésére és gyakorlati megoldására való felkészítés
- a közlekedéssel kapcsolatos helyes magatartási szokások kialakítása és udvariassági szabályok megismertetése.

Biztonságos közlekedésre nevelés a tanórákon, elsősorban osztályfőnöki órákon történik.

A tanórán kívüli foglalkozások és a velük kapcsolatos feladatok:

- KRESZ elméleti és gyakorlati oktatása a tanulók számára rendelkezésre álló interaktív oktató játékok, tananyagok és a mobil tanpálya használata révén.
- Közlekedéssel kapcsolatos versenyekre való felkészítés.
- Folyamatos kapcsolattartás a területi Rendőrkapitánysággal.
- KRESZ-nap szervezése.
- Drogprevenziós, elsősegély-nyújtási, bűnmegelőzési előadások megszervezése.

A társadalmi bűnmegelőzés, és az áldozattá válás megelőzése

Az intézmény számára fontos a tanulókra leselkedő különböző veszélyforrások elemzése és az ellenük való viselkedési stratégia kidolgozása, melynek érdekében prevenciós témákat is beépített a munkatervbe. Sok olyan veszély leselkedik tanulóinkra, amelyek viszonylag új keletűek (pl. diszkó drogok, internetes zaklatás veszélyei stb.), ezért pedagógusainkat fel kell készíteni a megfelelő ismeretekkel a probléma alapos megismerése érdekében. A velünk együttműködő bűnüldözési szervek szolgáltatásainak köszönhetően a témában járatos szakemberek készíthetik fel az iskolás korosztályt a rájuk leselkedő veszélyek elhárítására.

A társadalmi szervezetek is sok esetben vállalnak előadást, így bőséges választékból tudjuk az osztályfőnöki órák tematikájába leginkább illeszkedő programot kiválasztani.

III. KOLLÉGIUMI NEVELÉSI PROGRAM

1. Bevezetés

A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye, amely segíti és kiegészíti az iskolákban folyó nevelő-oktató tevékenységet. Társadalmi szerepe megteremteni a tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanulmányok folytatásához valamint a szociális, érzelmi és szocializációs védőhálóként működik ott, ahol a szülő nem tudja biztosítani a szükséges körülményeket a tanulmányok folytatásához vagy az iskola eredményes befejezéséhez.

A kollégium pedagógiai tevékenysége kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti – a diákok önszerveződése során kialakuló „mikrotársadalomban” – a társadalmi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak elsajátítását, gyakorlását. Ezzel a kollégium sajátos segítséget ad a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium fontos társadalmi funkciója, hogy a diákok számára – területi és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítja a valós társadalmi élet elsajátításához szükséges szerepek megtanulásának esélyét, így részt vesz a társadalmi mobilitás elősegítésében.

Kollégiumunk a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tisztelgésben tartása jegyében neveli és oktatja a bentlakásos elhelyezésben résztvevő tanulókat. Célunk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széleskörű ismeretekkel rendelkező, közösségi szempontból értékes állampolgárok nevelése. Nevelőink és dolgozóink olyan értékrendet vallanak, amely lehetővé teszi az egyén és közösség fejlődését és kitűzött céljaik elérését. Kollégiumunk arculatát az a sokszínűség jellemzi, ami a többféle iskolatípusba járó diákösszetételből adódik.

Pedagógiai hitvallásunk szerint egy olyan kollégiumot szeretnénk fenntartani, amely figyelembe veszi a diákok sokszínűségét, de követelményrendszerében nem igazodik a minimumra törekvők igényéhez, hanem felismerteti, elfogadtatja és betartatja mindenkivel annak a "rendnek", azoknak az értékeknek a szükségességét, amelyek a személyiségfejlődésben előreviszik tanulóinkat és megteremtik az alapjait a felnőtt társadalomba való beilleszkedésüknek.

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a Nat. Melléklet I.1. pontjában, a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok

megvalósulásához, az ott meghatározott feladatok megoldásához, az ott megfogalmazott értékek alapján.

2. Kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

A kollégium küldetése, nevelési alapelvei

- a tanulók személyiségjogainak tiszteletben tartása, esélyegyenlőség biztosítása felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben
- a református oktatás nevelési hagyományainak, a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása
- a tanulók aktivitásának, érdeklődésének formálása, fejlesztése, az öntevékenység és a közösségi önszerveződés támogatása
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaválasztás, életkezdés segítése, az egész életen át tartó tanulás megalapozása
- együttműködés a szülőkkel, a partneriskolákkal
- a környezet esztétikus kialakítása, szociális és érzelmi biztonság megteremtése változatos és igényes művelődési és szabadidős tevékenységek biztosítása
- integrált nevelés megvalósítása
- egyéni bánásmód alkalmazása az életkori és személyiségre jellemző sajátosságok, különösen a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevételével
- nemzeti hagyományok megőrzése, nemzeti azonosságtudat ápolása, fejlesztése
- a nevelőtestület pedagógiai, módszertani felkészültségének folyamatos fejlesztése
- egységes normarendszer kidolgozása a nevelésben résztvevő partnerek számára (kollégiumi és gimnáziumi nevelőtestület, tanulók, tanulócsoportok, szülők, közvetlen és távolabbi környezet)

Kollégiumunk alapfeladata, hogy megteremtjük és biztosítjuk a lakhatási és tanulási feltételeket azoknak a tanulónak, akiknek a továbbtanuláshoz a lakóhelyükön nincs lehetőségük, vagy akiknek a tanuláshoz szükséges feltételeket a család, a szülők otthon nem tudják biztosítani.

A kollégiumi nevelés célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének

fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával.

A kollégium –céljai elérése érdekében gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakít ki, és tanulóközpontú tevékenységrendszer működtet az alábbiak figyelembevételével:

- az Alkotmányban biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai öazonosságra nevelés elveinek alkalmazása;
- a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése, az öntevékenység és az ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- a kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktató munka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása;
- az integrált nevelés megvalósítása;
- orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembe vétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, valamint a nemzeti az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

Kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, nemzetiségi kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítse fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az

egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása. Hozzá kell segíteni, hogy a diák képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A tanuló tisztában van azzal, hogy az ember magatartását szocializációja, társas környezete hogyan befolyásolja. Tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredm-

nyes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelt, önmaga ellátását megszervezni. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a család-tagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

3. A tanulók életrendje, tanulása, szervezésének pedagógiai rendje

Kollégiumunk a nevelési-oktatási folyamata során a tanulói tevékenységeket csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi attól függően, hogy mi az adott foglalkozás célja, jellege:

3.1. Tanulásszervezés, szilenciumi foglalkozások

A napi felkészülés közvetlen tanári irányítással, meghatározott időkeretben történik, a törvényi előírásoknak megfelelően, ez heti 14 óra, napi lebontásban 3,5 óra. Meg kell teremteni a nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetet a csoportos, illetve az egyéni foglalkozások számára az externista tanulók számára is.

Csoportonként 1-1 nevelőtanár felügyeletét biztosítjuk.

Ezek a foglalkozások a kollégiumi napirendben az alábbi időbeosztás szerint szerepelnek:

- hétfőtől-csütörtökig: 15.30 – 18.00,
- a tanulási nehézségekkel küzdő, valamilyen okból lemaradt tanulók fejlesztése, felzárkóztatása tanári tervezéssel, kiscsoportos vagy egyéni formában történik.

A kollégiumi nevelésünk eredményességének értékelésekor figyelembe vesszük, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet:

- **foglalkozások 1:** felkészítő, tematikus foglalkozások
- **foglalkozások 2:** személyiség fejlesztő foglalkozások
- **foglalkozások 3:** szabadidős foglalkozások

A tanuló heti tizenhárom órában köteles részt venni a 3. § (2) bekezdésének *a*) pontjában, heti egy órában a 3. § (2) bekezdésének *b*) pontjában meghatározott foglalkozásokon. A tanuló a kollégium által biztosított lehetőségek közül szabadon választott, további heti egy foglalkozáson köteles részt venni. A 3. § (2) bekezdésének *a*) pontjában meghatározott foglalkozások látogatása alól a tanuló – a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint, részben vagy egészben, kivéve az ebben a keretben szervezett tematikus csoportfoglalkozásokat – felmentést kaphat.

A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.

A kollégiumnak – az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez – minden tanév első hetében fel kell mérnie, hogy hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni.

Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon

választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. Az éves tanulói foglalkozási tervet – az elfogadást követő három munkanapon belül – a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a kollégium vezetőjének, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

A Nkt. időkeretének terhére, valamint a 22/2013-as EMMI végrehajtási rendelet és a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja előírásai értelmében 37 nevelési hétre tervezettek a foglalkozások, melyek lehetnek:

3.2. Pedagógiai felügyelet

A kollégium vezetője – szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a kollégiumban a tanulóközösség pedagógiai feladataihoz kapcsolódó feladatok ellátásáról, a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

3.2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár

- visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiség-védelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,
- a pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcserére kell sort keríteni.

A foglalkozások az év elején összeállított munkaterv/csoportmunkaterv szerint ütemezett időben hetekre elosztva kerülnek megtartásra a korosztályi sajátosságokat érvényesítve.

3.2.2. Az alapprogram végrehajtásához szükséges tematikus csoportfoglalkozások száma és rendje

Kötelező csoportfoglalkozások éves óraszámja és az azokon bevezetendő témakörök:

Témakör	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
A tanulás tanítása	3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1
Az önismeret és társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1

Mivel a kis tanulói és nevelő létszám miatt csak egy csoportja van a kollégiumnak, ezért az egyes tematikus foglalkozások óraszámja minden évfolyamon egyenlő (ez volt a korábbi évek gyakorlata is), kivéve a 12. évfolyamon, ahol eleve kevesebb az összóraszám.

A kollégiumi neveléshez és oktatáshoz meghatározott tanulói körből – lehetőleg azonos életkor, képzési profil – szervezett csoport, minimum 18, maximum 26 főből állhat, akik részére a foglalkozások a fenti témakörök szerint az évfolyamra beosztott órában kerülnek megtartásra. A foglalkozások óraszámjai átcsoportosíthatók, összevonhatók. A munkaterveket tanév elején (szept. 30-ig) a csoportvezető tanárok készítik el. A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12. évfolyamon 33 nevelési héttel). Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

3.2.3. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozások

- Ezeken a foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása.
- Figyelmet fordítunk a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztésére, így érzelmileg gazdagabbá, kiegyensúlyozottabbá válnak.
- A kollégium által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik kulturális és természeti értékeinket.
- A különböző versenyek, rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget (sport háziversenyek, illetve a hagyományos kollégiumi rendezvények, mint pl. békaavató, Mikulás-ünnep, karácsonyest, farsangi tréfás vetélkedők, végzősök búcsúztatása stb.).

A kommunikáció területén nagyon sok lehetőség nyílik a kollégiumi nevelésben. A kapcsolat-fenntartási funkció gyakorlásában lehetőségeink sokszor meghaladják az iskolákét (köszönés, beszélgetés családról, iskoláról, barátokról, viták tanár-diák, diák-diák között – ebből következik: vitakészség, megfelelő hangnem, stílus, tolerancia, tisztelet mások nézetével szemben). Szövegalkotási feladatok megoldására is lehetőséget adunk (önéletrajz, kérvény, kérdőív kitöltése, ideiglenes lakásbejelentés stb.).

4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében. Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- az elsősegély-nyújtás alapismeretei,

- a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az intézmény minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

A kollégiumi egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: sportudvar, fitness szoba használata, az iskolai sportkör foglalkozásainak látogatása, tömegsport foglalkozások látogatása, sportegyesület edzéseinek a látogatása,
- az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
- minden fél évben egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
- minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- az intézményi egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele fél évente egy alkalommal egy-egy csoportfoglalkozás megtartásában.

5. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

A csoportvezetők figyelemmel kísérik a tanulmányi eredményeket, s akiket kell, korrepetálásokra irányítanak.

A kötelező tanórai foglalkozás alatt igyekszünk differenciáltan biztosítani a tanulási lehetőséget: a tanulóban, a szobában, egyéb közösségi helyiségekben egyaránt tanulhatnak a diákok - a csoportvezető tanárral történő egyeztetés után. (Az önálló, szobában történő tanulás elsődleges alapja a jó tanulmányi eredmény.)

A tanév elején csoportos foglalkozás keretében beszélünk a tanulási módszerekről, próbálunk ilyeneket átadni, elfogadtatni.

Az ismeretek és készségek hiánya a tanulásban a legszembetűnőbb, hiszen a tanulók mindennapi életének ez a meghatározója. Az iskolai osztályzatok figyelemmel kísérése segíti elsősorban a nevelőt abban, hogy a lemaradást észrevegye.

A korrepetálási lehetőségek részben a kötelező tanulási időben, részben azon kívül adottak minden olyan tárgyból, amelyben a nevelők valamelyike járatos. A szakkörök, előkészítők egyre kevésbé népszerűek a diákjaink körében.

Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoporthoz tartozó életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik; a foglalkozásokat felhasználjuk arra, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, az együttélési normákat, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet.

- A kollégiumi tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a balesetek, a káros szenvedélyek megelőzése.

A személyes, egyéni törődést biztosító foglalkozások keretében lehetőség nyílik arra, hogy a kollégisták egyéni problémáikat feltárják, és ezek megoldására a pedagógus tanácsot adjon. Az egyéni törődést a kollégium csoportvezető nevelői biztosítják, de mint korábban említettem mentálhigiénés szakember is nyújt segítséget a fiataloknak. Szükség esetén az arra rászorulókat az iskolapszichológushoz irányítjuk.

6. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési terve

A nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült tanulónál is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a tanuló mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,

- a kollégium fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- szükséges, hogy a kollégiumi foglalkozásokon az SNI-s tanulók egy csoportban legyenek
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A kollégiumunk - a szülőkkel és az iskolákkal együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be tanulmányaikat választott iskolájukban.

A tanulók a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítják a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítják és követik az alapvető erkölcsi normákat;

- képesek az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- kialakul egy reális társadalomképük;
- rendelkeznek az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudásuk versenyképes, önértékelő képességükre, szakmai felkészültségükre alapozva választ tudnak adni a szakmai kihívásokra;
- képesek az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyukban toleránsak, empátiával rendelkeznek, társadalmi szemléletüket a szolidaritás jellemzi;
- az új polgár értékrendjükbe beletartozik az ember tisztelete, a becsületesség, emberi tartás, mértékletesség, összeszedettség;
- ismerik nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeink kulturális, történelmi hagyományait.

7. Hátrányos helyzetű tanulónak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A szociális hátrányok enyhítése érdekében az alábbi tevékenységekkel segítjük tanulóinkat:

- felzárkóztató, tehetséggondozó, képesség- és személyiségfejlesztő foglalkozások,
- káros szenvedélyekről, bűnmegelőzésről szóló foglalkozások,
- pályaválasztás segítése, továbbtanulási lehetőségek ismertetése,
- felvilágosító munka,
- szülői értekezletek, fogadóórák biztosítása

A lelki egészség érdekében végzett munka területei:

- egyéni beszélgetések, tanácsadás, szakemberhez való irányítás,
- kapcsolatfelvétel a szakemberekkel, segítőintézményekkel

Segítségnyújtás az egészségügyi gondokkal küzdő tanulók esetében:

- sürgősségi ellátás biztosítása
- ügyeletes orvos értesítése
- beteg tanuló esetén szülő értesítése, beteg elkülönítése

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény vezetője felel, de megfogalmazódik a kötelezettség a pedagógusoknál is. A pedagógus alapvető feladata, hogy nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát, segítse a gyermek, tanuló képességének kibontakoztatását, illetve, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását. Kötelessége továbbá, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön. A pedagógusnak közre kell működnie a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Feladata, hogy a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedéseket tart szükségesnek. A pedagógusnak kötelezettsége az is, hogy a tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban való nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését. Szoros kapcsolatra van szükség az iskola, a gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő, a nevelési tanácsadó, a rendőrség, a társadalmi szervezetek, az egyházak, az alapítványok között a gyermek- és ifjúságvédelem területén.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok közé tartozik a szenvedélybetegségek megelőzésében való részvétel, illetve a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítése. Nyilvánvalóan ez alapvetően pedagógiai tevékenységet, fokozott figyelmet, különleges nevelő és oktató munkát igényel. Indokolt esetben azonban nem mellőzhető a gyermekjóléti szolgálat segítsége sem.

A kollégiumban, továbbá a gyermekek, tanulók részére a nevelési-oktatási intézményeken kívül szervezett rendezvényeken tilos a szervezetre káros élvezeti cikkek árusítása és fogyasztása. Ennek megfelelően nincs lehetőség arra, hogy az iskola, kollégium házirendje megengedje a tanulók részére a dohányzást.

Továbbra is feladata az iskolának, hogy segítsék a tanulók és a szülők pályaválasztását a középiskolai, szakiskolai, felsőfokú iskolai tanulmányok megválasztását, megkezdését.

8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység, melynek célja a közösségfejlesztés. A különböző művelődési és sportolási tevékenységek szervezésével a kollégiumunk elősegíti a közösségi élet eredményes fejlesztését, melynek révén biztosítja az egyén és a társadalom közötti pozitív kapcsolat kialakulását.

Szabadidő szervezésének alapelvei

Fontos, hogy a kollégiumi közösségre jellemző legyen, és jelenjen meg érték-ként a fegyelem és a rend iránti igény, emellett jellemezze a közösséget a vidámság, a mértéktartás és a csapatszellem.

- megfelelően gazdag, többféle igényt, szükségletet kielégítő programkínálat biztosítása,
- a szabadidő tartalmas, kulturált körülmények közötti eltöltésének biztosítása,
- a szabad program választás lehetőségének biztosítása,
- a megfelelő tárgyi feltételek (szakköri helyiségek, sporteszközök- és létesítmények szabad hozzáféréseinek igény szerinti biztosítása),
- az ismeretszerzés, kulturálódás, művelődés érdem szerinti elismerése, ennek értékelése, nyilvánosságra hozatala.

Művelődési tevékenységek

Kollégiumi közösségeink fiatalok közösségei. Mindennapi életüknek éppen ezért színesnek, érdekesnek, vidámnak, sok élményt adónak kell lenniük. Ezáltal tudatosítva bennük azt, hogy mit mikor és hogyan szabad, illik, lehet és kell cselekedniük.

Sportolási tevékenységek

A közösségfejlesztés másik területe a közös sportolás, csapatjátékokban való részvétel, melyhez elengedhetetlen a szabályismeret- és elfogadás, a kitartás egymásért és a csapatért. A menetgyakorlatot félévente tanuló formaruhában hajtják végre az osztályok. Kiváló színtere a fizikai állóképesség fejlesztésének, a csapatszellem erősítésének.

A sportoláshoz a tárgyi és személyi feltételeink az iskolában biztosítottak (sportpálya, kondi terem, sportszerek: kézi-, kosár-, röplabda, tollaslabda, asztalitenisz, focilabda, stb.)

Kollégiumunk támogatja a tanulók más kollégiumok által rendezett versenyeken való részvételét.

Sportpályán a sportolási lehetőség naponta változó időpontokban, szervezeten biztosított, nevelőtanári felügyelettel, szakszerű irányítással.

A kollégium külső előadók bevonásával felvilágosító előadásokat tart a káros szenvedélyek visszaszorítására (drog, alkohol, dohányzás) különösen az új kollégisták részére. Rendkívül fontos ez a felvilágosító, megelőző, ráható tevékenység. Felsőbb osztályosoknál idővel már más témák kerülnek előtérbe: a családi életre nevelés, szexuális felvilágosítás stb.

9. Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik intézményünk pedagógiai tevékenységéhez. A kollégiumban olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet igyekszünk kialakítani, amely eleve kizárja annak a lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, tanuló származása, színe, neme, vallása, nemzeti etnikai hovatartozása, vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön. Pedagógiai tevékenységünkkel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy mindenki részére biztosítsuk a fejlődéséhez szükséges feltételeket, azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a tanuló képességeit, tehetségét kibontakoztathassa, szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél, vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak. A gyermek- és ifjúságvédelem ennek megfelelően széles körben át kell, hogy fogja a pedagógiai munkát, a nevelő és oktató tevékenységet.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység magában foglalja a családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét is, hiszen alapvető célkitűzés, hogy a gyermek családban nevelkedjen, szüleitől kapja meg azt a segítséget, amely ahhoz szükséges, hogy iskolába járjon, és ott eredményesen tudjon felkészülni.

Célunk, hogy a kollégium lakói ismerjék és gyakorolják jogaikat, s hogy a mindennapi nevelő-oktató munka során érvényesüljenek a demokrácia alapvető szabályai.

A tanulókat arra motiváljuk, hogy vegyenek részt a kollégiumi programok, foglalkozások megszervezésében, megvalósításában.

Folyamatos feladatunk a szociális és egyéb hátrányokkal küzdő kollégisták helyzetének feltérképezése, a szükséges intézkedések kezdeményezése, a megelőző, jelző tevékenységek érvényesítése.

10. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A jó kollégiumi közösség kialakításához olyan tevékenységformák, rendezvények szükségesek, amelyekben mindenki megtalálja a maga helyét, és ezért szívesen részt is vesz benne. Ennek jegyében tradicionálisan ismétlődő rendezvényeink vannak, amelyek a következők:

- békaavató (év elején)
- mikulás ünnepség
- kollégiumi karácsony
- kollégiumi hét
- nőnap megemlékezés
- végzősök búcsúztatása, ballagás
- majális – év végi záró rendezvény.

A választható tevékenységi formák kialakításában számítunk a diákönkormányzat javaslataira. Ebbe beleértjük a szervezést, a meghirdetést, a műsorok elkészítését, a megrendezést és a jelenléte is.

11. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A tanulókat a kollégium életéről, az kollégiumi munkatervről, illetve az aktuális feladatokról a kollégium vezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és a csoportvezető tanárok tájékoztatják:

- a kollégiumvezető legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- a csoportvezető tanárok folyamatosan a csoportfoglalkozásokon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a nevelőtanárok folyamatosan (szóban, illetve kérésre írásban is) tájékoztatják. A tanulók a jogszabályokban, valamint a kollégium belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – a kollégium vezetőségéhez, a csoportvezető tanárhoz, nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik a kollégium vezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az intézményi tanáccsal. A szülőket az intézmény egészének életéről, a kollégiumi munkatervről, az aktuális feladatokról a kollégiumvezető és a csoportvezető tanár tájékoztatják. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Egyéni megbeszélések

Célja: a szülők tájékoztatása gyermekük kollégiumi életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

Családlátogatás

Célja: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Szülői értekezlet

Célja: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása

- az kollégium céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az kollégium és a nevelőtanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról,
- a gyermek tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az kollégiumi és a csoportközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az intézmény igazgatósága felé.

Fogadóóra

Célja: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Írásbeli tájékoztató

Célja: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle kollégiumi szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai-kollégiumi munkaterv évenként határozza meg. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint a kollégium belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján az intézmény igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek csoportvezető tanárához, az intézmény nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy intézményi tanáccsal, illetve az iskolaszékkel. A szülők és más érdeklődők az intézmény pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az intézmény pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az intézmény honlapján;
- az intézmény nevelői szobájában vagy az intézmény igazgatójánál;

A szülők elvárása, elégedettsége, támogatói részvétele

A szülők, a tanulók és a nevelők alapvetően közös érdeke az, hogy a tanuló a középiskolát sikeresen elvégezze, bizonyítványt szerezzen, majd a számára legmegfelelőbb helyen továbbtanuljon. E túlmenően a szülők elvárásai a kollégiumtól elsősorban a következők:

A kollégium

- tisztességre, erkölcsre neveljen;
- segítse az iskolai felkészülést;
- segítse a továbbtanulásra való felkészülést;
- fejlessze az értelmet, a gondolkodást.

A nevelők

- szakmailag felkészültek,
- emberségesek,
- a szülőkkel kapcsolatot tartók, őket tájékoztatók,
- igazságosan és objektíven értékelők legyenek.

Programunk kidolgozásában a fenti elvárásokat mindvégig szem előtt tartjuk.

12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok és tevékenységek

12.1. Egészségnevelés a kollégiumban

Az egészségnevelési elvek, programok és tevékenységek megegyeznek az iskolai programokkal, tevékenységekkel.

12.2. Környezeti nevelés a kollégiumban

Épületünk egy hatalmas parkosított udvarban áll. A zöld felület, a fű, a fák nem csupán kellemes környezetet jelentenek, hanem sok ápolási, parkrendezési feladatot is. Minden évszakban bekapcsoljuk tanulóinkat az udvar ápolásába, tisztán tartásába.

Hagyományt szeretnénk teremteni azzal, hogy minden évben a végzősök egy fát ültetnének a kollégium udvarán.

Közvetlen környezetük, a szobák, folyosók rendben tartásában is tevékeny részt vállalnak tanulóink. Az „Egy diák - egy virág” akció jó kezdeményezés, de ahhoz, hogy hagyománnyá váljon, több lelkesedés szükséges részükről. A felújított szobák viszont több tanulót is arra ösztönöznek, hogy minél otthonosabban berendezkedjenek.

A hon- és népismeret témakör rendkívül gazdag és változatos lehetőségeket nyújt a kollégiumi feldolgozás számára. Fontos feladatunk, hogy saját hagyományainkat ápoljuk, az intézményi rendezvények rangját, ünnepélyességét megtartsuk.

Kiemelkedően sokat tud tenni a kollégiumi nevelés az életvitel és a gyakorlati ismeretek területén. Az önállósági képesség fejlesztése során – kezdve a heti zsebpénzzel való gazdálkodástól a személyes holmik rendben tartásán, bevásárlásokon keresztül – sokszor kerül döntési helyzetbe a tanuló. Ezek a döntések, ha nem is nagy horderejűek, de önállóan kell meghozni, végrehajtani és vállalni érte a felelősséget. Ezek mind-mind a személyiségfejlődés tekintetében jelentős állomások.

Foglalkozunk a háztartási ismeretek elsajátíttatásával is, pl. közös süteménykészítés karácsonyra, terítés, asztaldíszítés, vendégek fogadása stb.

13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további kérdéseket

13.1. Ellenőrzés, értékelés a kollégiumban. A kollégiumi nevelés minősége

E terület külön dokumentumban – az Iskolai Minőségirányítási Programban – önálló helyet kapott, ezért csak néhány, az elmúlt évek gyakorlatában alkalmazott módszert, formát sorolunk fel azok közül, amelyek a tanulói kört érintik.

- A tanulók beköltözésekor tanulmányi lapon megtörténik a tanulmányi teljesítmény szintjének felmérése. Így kialakítható minden tanuló egyéni tanulási terve, amelynek teljesítését menet közben a nevelők ellenőrzik.
- A tanuló iskolai teljesítményének az ellenőrzése folyamatosan történik az iskolai ellenőrző könyve és a szóbeli beszámolóí alapján.
- Időszakos összegző értékelésre kollégiumi szinten a nevelőtestület részvételével félévkor és év végén kerül sor.
- Az iskolai szülői értekezletek alkalmával fogadóórákon – kérésre – a szülők is tájékoztatást kaphatnak gyermekük előmeneteléről.
- A szobák rendjét az ügyeletes nevelő minden nap pontozza, és az eredményeket a kollégiumvezető a diákokkal együtt havonta értékeli.

13.2. A kollégiumba történő felvétel eljárási rendje

A kollégiumot választó új kollégisták felvétele minden évben automatikus.

Új tanévre felvételüket kérő *kollégista* tanulók esetében

- A tanuló a felvételét a neki átadott **Kollégiumi jelentkezési lap**-on, annak aláírásával (kiskorú tanuló esetében a törvényes képviselő aláírásával megerősítve) kéri. A kitöltött és ellenőrzött felvételi kérelem leadásának határideje mindenkor az igényt megelőző tanév május 31. napja.
- A felvételtől az intézményvezető dönt június 30-ig.
- A felvételi döntésről az elutasított tanuló írásban kap értesítést július 15-ig, a felvettek névsora pedig felkerül az intézmény honlapjára ugyancsak július 15-ig.

Túljelentkezés esetén az elbírálás szempontjai:

1. A bejárás lehetősége, a lakhely távolsága szerint:

60 km-en belül	2 pont
100-60 km között	4 pont
100 felett	6 pont

2. A tanuló szociális körülményei:

a család rendszeres segélyben részesül	2 pont
nagy családos	2 pont
fogyatékos a családban	2 pont
egyedül nevelő szülő,	2 pont
munkanélküli van a családban	2 pont

3. A tanuló tanulmányi eredménye

4,5 – 5,0 között van	10 pont
3,8 – 4,4 között van	6 pont
3,0 – 3,7 között van	3 pont
1 vagy 2 tantárgyból elégtelen osztályzata van	- 3 pont
3 vagy több tantárgyból elégtelen osztályzata van	- 6 pont

Kizáró ok:

- egészségügyi ok
- az elmúlt tanévben súlyos fegyelmi büntetése (kizárás) volt

IV. SZAKMAI PROGRAM

Képzési formák

Az intézmény 2020-ban elfogadott alapító okirata szerint bővítette az átvett intézmény feladatait technikai és szakképző iskolai képzési formákkal.

A technikai és szakképző iskolai képzéseket 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben vezette be a következő szakképesítésekben.

Technikai szakmai oktatás

Ágazat	Szakma azonosító szám	Szakma megnevezése	Szakmai oktatás időtartama	
			alapfokú iskolai végzettséggel	érettségi végzettséggel
Rendészet és közszolgálat	0 413 18 01	Közszolgálati technikus	5 év	2 év
Rendészet és közszolgálat	1 032 18 03	Rendőr tiszthelyettes	-	2 év
Szociális	0 923 22 06	Szociális és rehabilitációs szakgondozó	5 év	2 év

Szakképző iskolai szakmai oktatás

Ágazat	Szakma azonosító száma	Szakma megnevezése	Szakmai oktatás időtartama	
			alapfokú iskolai végzettséggel	érettségi végzettséggel
Építőipar	4 0732 06 03	Burkoló	3 év	2 év
Kereskedelem	4 0416 13 02	Kereskedelmi értékesítő	3 év	2 év
Építőipar	4 0732 06 05	Festő, mázoló, tapétázó	3 év	2 év
Gépészet	4 0715 10 08	Hegesztő	3 év	2 év
Építőipar	4 0732 06 08	Kőműves	3 év	2 év
Kreatív	4 0723 16 03	Divatszabó	3 év	2 év
Szociális	4 0923 22 03	Szociális ápoló és gondozó	3 év	2 év
Mezőgazdaság és erdőszet	4 0812 17 05	Kertész	3 év	2 év
Élelmiszeripar	4 0721 05 12	Pék-cukrász	3 év	2 év
Fa- és bútorigar	4 0722 08 01	Asztalos	3 év	2 év

Gépészet	4 0732 10 03	Épület- és szerkezetlakatos	3 év	2 év
Épületgépészet	4 0732 07 02	Hűtő- és szellőzésrendszer-szerelő	3 év	2 év
Épületgépészet	4 0732 07 03	Központifűtés- és gázhálózatrendszer-szerelő	3 év	2 év
Épületgépészet	4 0732 07 04	Víz- és csatornarendszer-szerelő	3 év	2 év

1. Nevelési program

A Szkr. 14. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a szakképző intézmény szakmai programja meghatározza a szakképző intézmény nevelési programját.

1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Lásd: Pedagógiai program nevelési programjának 1. fejezetében.

1.2. A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Lásd: Pedagógiai program nevelési programjának 2. és 4. fejezeteiben.

1.3. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai

Lásd: Pedagógiai program nevelési programjának 5. fejezetében.

1.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Lásd: Pedagógiai program nevelési programjának 6. fejezetében.

1.5. A tanulóknak a szakképző intézmény döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

Lásd: Pedagógiai program nevelési programjának 7. fejezetében.

1.6. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben résztvevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és az egymással való kapcsolattartás formái

Lásd: Pedagógiai program nevelési programjának 8. fejezetében.

1.7. A tanulmányok alatti vizsga szabályai

Lásd: 1. számú melléklet: A tanulmányok alatti vizsga szabályai

1.8. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Iskolánk az alapító okiratban rögzítettek szerint közös igazgatású közoktatási intézmény, amely a többcélú intézmény egyik típusa. A többcélú intézmény keretében működő középiskola nem tart felvételi vizsgát azoknak a tanulóknak, akik a többcélú intézmény keretében működő általános iskolával állnak tanulói jogviszonyban, így biztosítva, hogy az általános iskolába járó tanulók tovább haladhassanak a kilencedik évfolyamon. A meghatározott követelményeket teljesítő tanulók tovább haladhatnak az általános iskola nyolcadik évfolyamáról a kilencedik évfolyamra.

Intézményünkben a gimnáziumi és technikumi tagozaton minden évben a fenntartó engedélyével egy-egy osztály indítható a kilencedik évfolyamon. Osztályonként átlagosan 30-30 tanulónak tudunk helyet biztosítani.

Technikumi felvétel feltételei

A felvételi eredmény megállapításának módja, a pontszámítás, hozott pontszám alapján: a 7. osztály év végi és 8. osztály félévi jegyei az alábbi tantárgyakból: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv és biológia. Lényeges túljelentkezés esetén felvételi elbeszélgetés tartható.

A felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben részesülnek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a nálunk végzett tanulók, illetve a baptista felekezetű családból vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanulók.

Szakképző iskolai felvétel feltételei

A felvételi eredmény megállapításának módja, a pontszámítás, hozott pontszám alapján: a 7. osztály év végi és 8. osztály félévi jegyei az alábbi tantárgyakból: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv és biológia/fizika (választott szakmától függően).

Az aktuális tudnivalókat a felvételi tájékoztatónk tartalmazza. A felvételt megelőző naptári év novemberében jelenik meg.

A felvételről való döntés eredményét az iskola írásban közli a felvételre jelentkező tanuló gondviselőjével.

A tanuló felvétele az intézményvezető hatásköre.

A technikai tagozatokon beiratkozás előtt a tanulónak egészségügyi alkalmassági és pályalkalmassági vizsgálaton kell megjelennie, és az előírt feltételeknek megfelelni.

1.9. Felnőttképzés

Lásd: Pedagógiai program nevelési programjának 11. fejezetében.

A fentiek kiegészülnek a következőkkel:

A felnőttképzési jogviszony felnőttképzési szerződés alapján szervezett oktatás és képzés nyújtására irányuló szolgáltatásra, illetve felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatásra és abban való részvételre a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között létrejött viszony, amelyben a képzés a képzésben részt vevő személy sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodóan valósul meg.

A felnőttképző és a képzésben részt vevő személy egymással - a Fkr.-ben meghatározott tartalommal – írásban felnőttképzési szerződést köt.

Amennyiben a képzésben részt vevő felnőttképzési jogviszonyban áll, a korábbi tanulmányok, az előzetesen megszerzett tudás, illetve gyakorlat beszámításával legfeljebb a negyedére, az óraszám legfeljebb a nappali rendszerű szakmai oktatás óraszámának negyven százalékáig csökkenthető. Ehhez beszámítási rendszert működtet az intézmény. Felmérjük a jelentkező tudását és munkatapasztalatát, és ezek alapján teszünk ajánlatot arra, hogy milyen mértékben számítjuk be a korábban megszerzett tudást, munkatapasztalatot. Ezek beszámításról a szakképző intézmény vezetője dönt, s döntését a felnőttképzési szerződésben rögzíti.

A felnőttképzési szerződésben a képzés tervezett befejezésének időpontjánál figyelembe kell venni az intézményvezető döntése alapján az előzetesen megszerzett tudás beszámítását.

2. Oktatási program

Az Szkr. 14. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a szakképző intézmény szakmai programja meghatározza a szakképző intézmény oktatási programját.

2.1 A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei

2.1.1 Technikumi szakmai képzések

A technikumi képzés közismereti helyi tanterve megegyezik a gimnáziumokra vonatkozókkal, mely elérhető a következő linken:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

(Letöltve: 2022.05.25.)

Tantárgyi struktúra és óraszámok

A tantárgyi struktúrát a kerettanterv – az eltérő szakképzési irányoknak megfelelően – különböző változatban közli. A helyi tantervben a tantárgyak kötelező óraszámát a szakmabesorolásnak megfelelő változat alapján kell meghatározni. A tantárgyak kerettantervében megjelölésre kerültek a tantárgyak összekapcsolásának lehetséges pontjai. Mivel azonban a tantárgyi struktúra az egyes szakmacsoportok esetében különbözik, ezért a kapcsolódási pontok értelemszerűen különbözőképpen valósulnak meg, és ebből adódóan az intézmények helyi tantervei szabályozzák.

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Közismereti oktatás						
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1É	3+1É	0	556
Idegen nyelv	4	4	3+1	3+1	3+2	731
Matematika	4+1	4	3	3+1	0	556
Történelem	3	3	2+1É	2+1É	0	417
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra	1+1	+1	0	0	0	108
Testnevelés	4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3+1	0	0	0	0	144
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy*	0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	0	0	+4	124
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	27	24	20	20	10	3139
Bibliaismeret	1	1	1	1	0	144
Szakmai oktatás						
Ágazati alapozó oktatás	7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám	1260	1224	1260	1085	1054	5883
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	34	35	35	34	

*A technikumok helyi tanterveibe beépítendő, az egyes ágazatokhoz kapcsolódó természettudományos tantárgyak című táblázat szerint.

A tantárgyi struktúrát a kerettanterv egységesen határozza meg. Az eltérő szakképzési irányoknak megfelelő sajátosságokat külön pont tartalmazza. A helyi tantervben a tantárgyak kötelező óraszámát a szakmabesorolásnak megfelelő változat alapján kell meghatározni.

A helyi tantervbe beépíthető az ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgyak
Szociális és Rendészet és közszolgálat ágazatokhoz kapcsolódó természettudományos tantárgy a **biológia**.

Kötelezően választható természettudományos tantárgy a **földrajz**.

2.1.2 Szakképző iskolai szakmai képzések

A 9-11. évfolyam az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést és szakmai elméleti és gyakorlati oktatást foglalja magába.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	9-11. évf. óraszám összesen
Közismereti oktatás				
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	2	2	2	242
Idegen nyelv	2	1	1	139
Matematika	2	2	1	175
Történelem és társadalomismeret	3	1	1	175
Természetismeret	3	0	0	108
Testnevelés*	4	1	1***	211
Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek	0	0	1	31
Digitális kultúra	1	1	1	103
Összes közismereti óraszám	18	9	9	1251
Bibliaismeret	1	1	1	103
Szakmai oktatás				
Ágazati alapoktatás	16	0	0	576
Szakirányú oktatás	0	25	25	1675
Szabad órakeret**	1	2	2	

Tanítási hetek száma	36	36	31	
Éves összes óraszám	1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	

* Az Nkt. értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelésóra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik.

Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelésóra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

**A szabad órakeret felhasználásáról az iskola dönt, így például a Digitális kultúra oktatását is beemelheti a helyi tantervébe (ehhez a kerettanterv külön Digitális kultúra tantárgyi kerettantervet is ajánl).

***A szakképző iskola 11. évfolyamán a technikum számára készült testnevelés és sport kerettanterv 11–12. évfolyamának tartalmából lehet választani a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a háromórásra tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.

2.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait

2.2.1 Technikumi szakmai képzések

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőttélet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Célok, feladatok

A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A technikumnak négy középiskolai és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van. A 9–13. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, valamint szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik. A tanulók az érettségi bizonyítvány, valamint a középfokú szakképesítés megszerzése mellett felkészülnek a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra vagy a szakirányú munkába állásra. A közismereti képzés alapvetően egységes kerettanterv alapján történik, de a szakképzési irányok alapján egyes tantárgyak óraszama eltérő, ezért az ágazatok összevonásával hat csoportot határoztak meg.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazható tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására. A nevelő-oktató munka megtervezésekor figyelembe veszi a kulturális intézményrendszer által kínált nem formális, informális tanulási lehetőségeket.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Érti az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását. Képes értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat

értékkonfliktusok kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosan benne munkásságuk (egyetemes) jelentősége. Ismeri a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, a szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon alapuló és vallási gyökerű éves ünnepkört, van tapasztalata az ezekhez kötődő szokásokról. Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét, tisztában van a helytörténeti események főbb állomásaiival. Ismer az UNESCO kulturális örökség kincséhez és a magyar örökséghez tartozó kiemelkedő jelentőségű hazai természeti és kulturális értékeket. Tájegységekhez kötve is ismer hungarikumokat. A hagyományos (népi) életmód, szokások megismerésén keresztül értékeli ezek fenntarthatósággal kapcsolatos szerepét. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni. Ismer a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tud példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységére. Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben. Képes a helyi közösségekkel való együttműködésre, ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanulóban tudatosan, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, amelyben az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatainak alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Rendelkezik a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához szükséges ismeretekkel, készségekkel, empátiával; ez jellemzi a tőle különböző embertársaival

való kapcsolatát is. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

Családi életre nevelés

A tanuló tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. Értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

Testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Képes stresszoldó módszereket alkalmazni, választani. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, ezektől tudatosan tartózkodik. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat. Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospice szolgáltatás fogalmát. Képes értelmezni a

gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást, és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal. Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Pályaorientáció

Tudatosul a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Felkészült az álláskeresésre, tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek, és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak

egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló rendelkezik ismeretekkel az euróövezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexekről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életére. Törekszik rá, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitellel elégítse ki. Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes eligazodni pénzügyi és közgazdasági fogalmak között. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nemkívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A tanuló megtanul jegyzetelni, képes kiemelni a lényegét a hallott vagy az olvasott szövegből. Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanuló ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz azt segítő technikákat. Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit ezek értelmezésében.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A tanulás kompetenciái

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz eszközhasználat szintjén tud írni, olvasni, számolni, továbbá a tanulási folyamatban sokoldalúan tudja használni az IKT-eszközöket. Képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, képes saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos

fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív, ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit, készségeinek erős és gyenge pontjait, valamint képes megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat. Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló alkalmazza hétköznapi kommunikációs helyzetekben a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására és értelmezésére. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét. Kritikus és kreatív módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet minden fontos területén a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekszik a nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő szövegek alkotására. Törekszik a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására, értelmezésére.

A tanuló képes tudatos nyelvtanulóként tanulni az idegen nyelvet. Képes nyelvtudását önállóan fenntartani és fejleszteni. Képes az idegen nyelvet saját céljaira is felhasználni utazásai, tanulmányai során. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Le tudja írni az élményeit, a különböző eseményeket, az érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

A digitális kompetenciák

A technikumban a tanuló képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlattan kapcsolódik be az információmegosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban. Felismeri és ki is

használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a kreativitást és innovációt igénylő feladatok, problémák megoldásában saját szakterületéhez kapcsolódóan. A tanulóban kialakul az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magtartás, elfogadja a kommunikáció és az információfelhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére. Ismeri a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi elveket, amelyeket a digitális tartalmak felhasználása során figyelembe vesz.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket. Kialakul az absztrakciós, analízáló és szintetizáló képessége. Megérti a matematikai bizonyítást, képes a matematikai szakkifejezéseket szabatosan használni, biztonsággal alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Képes megérteni egyes természeti és társadalmi-gazdasági folyamatokra alkalmazott matematikai modelleket, és ezeket alkalmazni a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában a mindennapi élet különböző területein is. Felismeri a matematikai műveltség szerepét és fontosságát a valós tények feltárásában, más tudományokban és a mindennapi gyakorlatban is.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló nyitott a személyek és kultúrák közötti párbeszédre. Él a véleménynyilvánítás lehetőségével a közösséget, a társadalmat érintő kérdésekben. Képes érveit megfogalmazni és vitahelyzetben is kulturáltan kifejezni, mások véleményét meghallgatni és elfogadni. Figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük. Képes helyes döntéseket hozni, illetve konfliktushelyzetekben segítséget elfogadni. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. Igyekszik a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan részt venni az őt érintő ügyekben. Nyitott és érdeklődő a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránt, képes a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzésére. Pozitív attitűdje alakul ki az emberi jogok teljes körű tisztelete, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása iránt, törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra. Kialakul a reális alapokon és ismereteken nyugvó nemzeti identitástudata, a hazához, illetve Európához való kötődése.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosan benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Megérti az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét. Nyitott műalkotások befogadására, képes a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események életkorának megfelelő szintű értelmezésére. Képes makettek, modellek konstruálására. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására, és ezt igényli is. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre realisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. Érdeklődik a választott szakterületéhez kapcsolódó gazdasági kérdések iránt, és képes ezzel kapcsolatos elképzeléseket megfogalmazni. A pénz, a gazdaság, a vállalkozások világához kapcsolódó témákról szóló vitákban képes ismereteit felhasználva érvelni. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét és választott szakterületét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt. Mind realisabban méri fel tevékenysége kockázatait, adott esetben képes ezek vállalására. Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

2.2.2 Szakképző iskolai szakmai képzések

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek,

munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőttélet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve tartalmazza. Az Irányelv egyaránt

vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Célok, feladatok

A szakképző iskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa.

A szakképző iskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségi területek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulásszervezésről kialakított felfogása.

Az egyes műveltségi területek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A helyi tanterv kialakításakor törekedni kell arra, hogy az iskolatípus céljainak megvalósítása érdekében a tanulók közismereti tudása a szakmai ismeretek elsajátításához is hozzájáruljon. Továbbá a hároméves nevelési-oktatási-képzési folyamat után a tanuló számára a további tanulási utak is elérhetővé váljanak, azaz az egész életen át tartó tanulás megalapozása is fontos fejlesztési feladat.

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezéseket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Képes bizonyos értékkonfliktusok

felismerésére, ismer eseteket, példákat ezek kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk jelentősége. Ismer a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, hagyományaival. Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

A családi életre nevelés

A tanuló jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság, takarékoskodás alapvető technikáit. Készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek

használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét. Gyakorolja jogait és kötelességeit környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a helyi közösségekkel való jó együttműködésre. Ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (pl. egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni,

nyelvileg szabatosan indokolni. Megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

Pályaorientáció

A tanuló tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával kapcsolatban, munkaerőpiaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Rendelkezik ismeretekkel, és tapasztalatot szerez a felkészült álláskereséshez. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit a munkaadónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önértékesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni. Megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntartható fejlődés jelentőségét. Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Ismer egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanuló saját életvitelével tekintettel van a

fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az Európai Unió által ajánlott, a Nat-ban meghatározott kulcskompetenciák, az ezeket célzó kompetenciafejlesztés a szakképző iskolák helyi tanterveinek kialakításakor is mérvadó.

A tanulás kompetenciái

A tanuló a 9-10. évfolyam végére képes figyelmét összpontosítva kitartóan, önállóan tanulni, saját tanulását megszervezni. A tanuláshoz való hozzáállása pozitív. Képes motivációja folyamatos fenntartására, felismeri képességeinek, készségeinek erős és gyenge pontjait, munkáját tárgyilagosan értékeli. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, támogatást kérjen. A tanuló megtanulja saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő szövegeket. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét. Mérlegelő módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet legfontosabb területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekszik a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes egyes nem verbális természetű információk verbális leírására, értelmezésére.

Valós élethelyzetekben is tudja használni a tanult idegen nyelvet a produktív készségek (írás és beszéd) alkalmazásával is. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

A digitális kompetenciák

A tanuló egyre motiváltabbá válik az IKT-eszközök használatában. A tanuló képes a számítógép használatára, lehetőségeinek önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlattan kapcsolódik be az információmegosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a feladatok, problémák megoldásában saját szakterületén. A tanulóban kialakul az IKT alkalmazásának adekvát magatartása, elfogadja a kommunikáció és az információfelhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatából adódó esélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. Képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. Kialakul az absztrakciós, analízis és szintetizáló képessége. A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során kapott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt. Önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez és Európához való tartozás tudata.

A tanulmányok végére képes helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Nyitott műalkotások befogadására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló ismert élethelyzetekben egyre inkább képes mérlegelni, önálló döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához és – esetenként segítséggel – meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. A tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő közismereti vagy szakmai teljesítményre képes tanulókat; segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el szakmájuk

gyakorlása közben, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a közismereti és szakmai tárgyakat tanító pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okok felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal lehetőség szerint együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra és a munkába állásra való felkészítés.

2.3 Az érettségi vizsgával összefüggésben az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit, az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez – a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján – az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket, továbbá annak meghatározását, hogy milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsga, ehhez kapcsolódóan pedig azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítést a szakképző intézmény kötelezően vállalja

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 7-8. fejezeteiben.

A fentiek kiegészülnek azzal, hogy a technikumi szakmai oktatás 13. évfolyamán a végzős tanulók szakmai vizsgát tesznek, mely vizsga 5. érettségi tantárgyként emelt szintű érettséginek felel meg. Ezen kívül az intézmény nem vállal emelt szintű érettségire felkészítést.

2.4 A tanuló teljesítményének írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 9. fejezetében.

2.5 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket és ehhez kapcsolódóan a mindennapos testnevelés megvalósításának módját és az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervet

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 11. fejezetében.

A fentiek kiegészülnek azzal, hogy a szakképző osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezni a mindennapos testnevelés oktatást (legalább napi egy testnevelésóra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelésóra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

2.6 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 12. fejezetében.

2.7 A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 14. fejezetében.

A fentiek kiegészülnek azzal, hogy a technikumi szakmai oktatás 13. évfolyamán a végzős tanulók szakmai vizsgát tesznek, mely vizsga 5. érettségi tantárgyként emelt szintű érettséginek felel meg. Ezen kívül az intézmény nem vállal emelt szintű érettségire felkészítést.

2.8 Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elveket

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 18. fejezetében.

3. Képzési program

3.1 Szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket és a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja, valamint az egészségfejlesztési program

3.1.1 Technikumi szakképzési helyi tantervek a 2020-2021-es tanévtől

KÖZSZOLGÁLATI TECHNIKUS

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Rendészet és közszolgálat

A szakma megnevezése: Közszolgálati technikus

A szakma azonosító száma: 5 0413 18 01

A szakma szakmairányai: Közigazgatási ügyintéző, Rendészeti technikus

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Rendészet és közszolgálat alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: 70, Érettségire épülő oktatásban: 70 óra.

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/352> (Letöltve: 2022.05.25.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_rendeszeti_kozszolgalmati_tehnikus_2020pdf-1597242658815.pdf ((Letöltve: 2022.05.25.)

Óratervi tábla:

SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS SZAKGONDOZÓ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Szociális ágazat

A szakma megnevezése: Szociális és rehabilitációs szakgondozó

A szakma azonosító száma: 5 0923 22 06

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra,

Technikumi oktatásban: 440 óra, Érettségire épülő oktatásban: 320 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/348> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_szocialis_szocialis_es-rehabilitacios-szakgondozo_2020pdf-1597241331465.pdf (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / Gy %	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		13. évf.		Összes óraszám
				Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám			
		Tanulási terület száma:		36	36	36	36	36	36	36	36	36		
	Magyar nyelv és irodalom		E 144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	489	
	Időgen nyelv		E 144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	731	
	Matematika		E 180	5	144	4	108	3	124	4	124	4	556	
	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		E 108	3	108	3	72	2	62	2	62	2	350	
	Állampolgári ismeretek		E										31	
	Digitális kultúra		E 72	2	36	1	36	1	36	1	36	1	108	
	Testnevelés		E 144	4	144	4	108	3	108	3	108	3	504	
	Osztályfőnöki		E 36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	175	
	Értéktanulmányok		E 144	4	144	4	72	2	72	2	72	2	144	
	Köztudományok		E		72	2	72	2	72	2	72	2	144	
	Ága zothoz kapcsolódó tantárgy: pl.: fizika, kémia, biológia, idegen nyelv		E		72	2	72	2	72	2	72	2	144	
	Értéktanulmányok		E		36	1	36	1	36	1	36	1	144	
	Pénzügyi és vállalkozási ismeretek		E 36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	144	
	Bibliai ismeret		E 108	3	36	1	36	1	72	2	186	6	438	
	Szabadidő tevékenység (közismeret)		E		36	1	36	1	36	1	36	1	144	
	Összes köztanulmány óraszám		1116	28	900	25	756	21	432	14	706	21	3680	
	SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS SZAKGONDOZÓ KÉPZÉS		E % / Gy %	252	7	0	432	14	2	432	14	2	2169	
	Munkavállalói ismeretek		E	18	0,5								18	
	Munkavállalói idegen nyelv		E										62	
	Szakmai személyiségfejlesztés		10/90	72	2	72	2						144	
	Pszichológia		50/50	36	1	36	1						72	
	Egészségügyi ismeretek		50/50	36	1	36	1						72	
	Elsőségszempontú alapismereti		10/90	32	1	22	1						54	
	Társadalmismeret		80/20	36	1	36	1						72	
	Szociális ismeretek		80/20	36	1	36	1						72	
	Antónia és életem		60/40	22	0,5	122	3						144	
	60/40		60/40	54	2	0,5							54	
	60/40		60/40	54	2	0,5							54	
	60/40		60/40	54	2	0,5							54	
	60/40		60/40	54	2	0,5							54	
	20/80		20/80	36	1								36	
	Alapítványi és gondozási igazgatói ismeretek		20/80	36	1								36	
	Szociális munka		70/30	80	2								18	
	Szociális gondozás		70/30	80	2								18	
	Társadalmi, szociálpolitikai és társadalombiztosítási ismeretek		80/20	36	1								36	
	Mentálhigiéné		70/30	18	0,5								18	
	Értekezéskészítés		20/80	36	1								36	
	Társadalmismeret		80/20	36	1								36	
	Alapítványi, közgazdász		80/20	36	1								36	
	Szociális jog		80/20	36	1								36	
	Szociális igazgatás		80/20	36	1								36	
	Menedzsment		70/30	54	1,5								54	
	Rehabilitáció		70/30	54	1,5								54	
	Szociális intézményi foglalkoztatás		50/50	18	1								18	
	Biztonság munkavégzés		50/50	18	0,5								18	
	Gyermekvédelmi ismeretek		50/50	18	0,5								18	
	Gyermekvédelmi ismeretek		50/50	18	0,5								18	
	Gonorrhoea, AIDS ismeretek		50/50	18	0,5								18	
	Házi idősoros gyermekfelügyeleti ismeretek		60/40	36	1								36	
	A gyermekotthon		50/50	18	0,5								18	
	A szociális problémák megjelenésének összefüggései		60/40	18	0,5								18	
	Gyógykezelési ismeretek és fogyatékosok		80/20	36	1								36	
	Prevenációs és rehabilitációs ismeretek		80/20	36	1								36	
	Prevenációs és rehabilitációs ismeretek		50/50	18	0,5								18	
	Államháztartás feladatok		50/50	18	0,5								18	
	A szociális munka adminisztrációja		50/50	18	0,5								18	
	Gyermekotthoni adminisztrációs ismeretek		50/50	18	0,5								18	
	A foglalkoztatás adminisztrációja		50/50	18	0,5								18	
	Számítás-technikai ismeretek		90/10	36	1								36	
	Összes köztanulmány óraszám		1368	35	3	1224	34	1	1188	35	3	1138	35	
	Összes köztanulmány óraszám (mindkét szakmai irány esetében)		440	10	1	1039	34	7	778	34	7	778	34	

3.1.2 Szakképző iskolai helyi tantervek a 2020-2021-es tanévtől

BURKOLÓ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Építőipar

A szakma megnevezése: Burkoló

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 03

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipari alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/490> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_epitoipar_burkolo_2020pdf-1597239968475.pdf

(Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam		9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
Tantárgy neve	Tanulási terület	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
Tanítási hetek száma: 36												
Kommunikáció- magyar nyelv és irodalom idegen nyelv		72	2		72	2		62	2		206	206
Matematika		72	2		36	1		31	1		139	139
Történelem és társadalom ismeret		108	3		36	1		31	1		175	175
Természeti ismeret		108	3								108	108
Digitális kultúra		36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
Tesztnevelés		144	4		36	1		31	1		211	211
Osztályközösség-építő Program		36	1		36	1		31	1		103	103
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		0	0		0	0		31	1		31	31
Bibliaismeret		36	1		36	1		31	1		103	103
Szabadon tervezhető órakeret (közi ismeret)		36	1		72	2		62	2		170	170
Összes közismereti óraszám		684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
BURKOLÓ KÉPZÉS		576	16	0	810	25	2,5	731	25	1,5	2117	1074,2
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5							18	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E						62	2		62	62
Építőipari alapismeretek	Építőipari alapismeretek	E	126	3,5							126	126
Építőipari kivitelezési alapismeretek	Építőipari közös ismeretek	GY	324	9							324	324
Építőipari rajzi alapismeretek		E	72	2							72	72
Munka- és környezetvédelem		50/50	36	1							36	18
Burkolás előkészítés		50/50			72	2					72	36
Beltéri burkolatok		80/20			36	1					36	28,8
Kültéri burkolatok	A burkolás alapjai	80/20			36	2	1				36	28,8
Burkoló szakmai dokumentáció		80/20			72	2					72	57,6
Hideg padlóburkolatok		40/60			270	8	0,5				270	108
Hideg falburkolatok	Hideg burkolatok	40/60			270	8	0,5				270	108
Hideg burkolatok dokumentációja		90/10			54	2	0,5	93	3		147	132,3
Mellegburkolás	Mellegburkolatok	40/60						155	5		155	62
Mellegburkolatok dokumentációja		80/20			28	1		28	1	0,1	28	22,4
Különleges burkolatok	Különleges burkolatok	30/70			170	6		170	6	0,6	170	51
Különleges burkolatok dokumentációja		80/20			31	1		31	1		31	24,8
Térburkolás	Térburkolatok	30/70			133	5		133	5	0,7	133	39,9
Térburkolatok dokumentációja		80/20			59	2		59	2	0,1	59	47,2
Összes közismeret+ szakma		-	1260	35	1	1170	35	4,5	1041	35	3471	2396,8
Össze függő szakmai gyakorlat		-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

FESTŐ, MÁZOLÓ, TAPÉTÁZÓ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Építőipar ágazat

A szakma megnevezése: Festő, mázoló, tapétázó

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 05

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Szobafestő

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/492> (Letöltve: 2022.05.26)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_epitoipar_festo_mazolo_tapetazo_2020pdf-1597240238057.pdf (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam		9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
Tanítási hetek száma: 36												
Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2	206	206
Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1	139	139
Matematika		E	72	2		72	2		31	1	175	175
Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1	1	31	1	175	175
Természeti ismeret		E	108	3							108	108
Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	103	103
Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1	211	211
Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1	103	103
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1	31	31
Bibliai ismeret		E	36	1		36	1		31	1	103	103
Szabadon tervezhető órakeret (köziismeret)		E	36	1		72	2		62	2	170	170
Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	1354	0
FESTŐ, MÁZOLÓ, TAPÉTÁZÓ KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0	720	25	5	736	25	2032	1317,8
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5							18	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2	62	62
Építőipari alapismeretek	Építőipari alapismeretek	E	126	3,5							126	126
Építőipari kivitelezési alapismeretek	Építőipari közös ismeretek	GY	324	9							324	324
Építőipari rajzi alapismeretek		E	72	2							72	72
Munka- és környezetvédelem		50/50	36	1							36	18
Falfelületek festése, díszítése	Szobafestő, díszítő munkák	30/70				270	9	1,5	266	9	536	160,8
Mázolási ismeretek	Mázolási munkák fa-, fal-, fém- és speciális felületeken	30/70				216	8	2	204	7	420	126
Tapétázási munkák ismerete	Tapétázási munkák	30/70				234	8	1,5	204	7	438	131,4
Összes közismeret+ szakma		-	1260	35	1	1080	35	7	1046	35	3386	2068,2
Össze függő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-

KŐMŰVES

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Építőipar ágazat

A szakma megnevezése: Kőműves

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 08

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Falazó kőműves, Gépi vakoló

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra. Technikumi oktatásban: -. Érettségire épülő oktatásban: 160 óra.

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/495> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_epitoipar_komuves_2020pdf-1597240111957.pdf

(Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám		
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Elmélet	Gyakorlat (minimum)
				Tanítási hetek száma: 36											
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206	
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139	
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175	
	Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1		31	1		175	175	
	Természeti ismeret		E	108	3								108	108	
	Digitális kultúra		E	36	1		36	1		31	1		103	103	
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211	
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103	
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31	
	Bibliaismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103	
	Szabadon tervezhető óra keret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170	
	Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354	0
	KÖMŰVES KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0	828	25	2	734	25	1,4	2138	1204,9	933,1
	Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18	
	Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62	
	Építőipari alapismeretek		E	126	3,5								126	126	
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	Építőipari közös ismeretek	GY	324	9								324	324	
	Építőipari rajzi alapismeretek		E	72	2								72	72	
	Munka- és környezetvédelem		50/50	36	1								36	18	18
	Földmunkák, alapok	Alépitményi munkák	60/40				72	2		47	2	0,5	119	71,4	47,6
	Falszerkezetek		60/40				162	5	0,5	109	4	0,5	271	162,6	108,4
	Nyílászárui falók, boltívek	Felépitményi munkák	60/40				90	3	0,5	47	1,5		137	82,2	54,8
	Koszorúk, földemék, boltozatok		60/40				180	5		140	4,5		320	192	128
	Lépcsők, rámpák		50/50				90	3	0,5	93	3		183	91,5	91,5
	Vakolási munkák	Befejező munkák	40/60				108	3		62	2		170	68	102
	Kültéri burkolatok		40/60				36	1		62	2		98	39,2	58,8
	Szakmai portfólió	Komplex szakmai ismeretek	E				36	1		47	1,5		83	83	
	Szakmai számítások		E				54	2	0,5	65	2,5	0,4	119	119	
	Összes közismereti+ szakma		-	1260	35	1	1188	35	4	1044	35	3,4	3492	2558,9	933,1
	Összeűgűgő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-	-

HEGESZTŐ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Gépészet

A szakma megnevezése: Hegesztő

A szakma azonosító száma: 4 0715 10 08

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Műszaki ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Fémipari gyártás előkészítő

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/470> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_gepeszet_hegeszto_2020pdf-1597240619619.pdf

(Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
		Tanítási hetek száma:		36			36			31				
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom idegen nyelv		E	72	2		72	2		62	2		206	206
	Matematika		E	72	2		36	1		31	1		139	139
	Történelem és társadalom ismeret		E	72	2		72	2		31	1		175	175
	Természetismeret		E	108	3		36	1		31	1		175	175
	Digitális kultúra		E	108	3								108	108
	Testnevelés		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
	Osztályközösség-építő Program		E	144	4		36	1		31	1		211	211
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Bibliai ismeret		E	0	0		0	0		31	1		31	31
	Bibliai ismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Szabadon tervezhető óra keret (közi ismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170
	Összes közi ismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
	HEGESZTŐ KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0	720	25	5,12	681	25	3	1977	832
	Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18
	Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62
	Villamos alapismeretek	Műszaki alapozás	50/50	288	8								288	144
	Gépészeti alapismeretek	Gépészeti alapismeretek	50/50	270	7,5								270	135
	Műszaki dokumentáció	Gépészeti alapismeretek	E				108	4	1				108	108
	Gépészeti alapismeretek	Gépészeti alapismeretek	50/50				72	3	1				72	36
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	Gépészeti alapismeretek	50/50				72	3	1				72	36
	Hegesztés alapismeretek	Hegesztési technológia előkészítése	50/50				212	6	0,12				212	106
	Fogyó elektródás ivhegesztés bevonat elektródával (kézi ivhegesztés)	Hegesztési feladatok	20/80				128	4,5	1				128	38
	Gázhegesztés	Hegesztési feladatok	20/80				128	4,5	1				128	44
	Fogyó elektródás védőgáz (MIG/MAG) ivhegesztés	Hegesztési feladatok	20/80										217	43,4
	Voltfrámeltródás semleges védőgáz ivhegesztés (TIG)	Hegesztési feladatok	20/80										217	43,4
	Egyéb hegesztési eljárások	Hegesztési feladatok	E				15	1	0,5				15	15
	A hegesztett kötések minőségi követelményei	Hegesztési feladatok	20/80				16	1	0,5				16	3,2
	Összes közi ismeret + szakma		-	1260	35	1	1080	35	7,12	991	35	5	3331	2186
	Összetűző szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

ÉPÜLET- ÉS SZERKEZETLAKATOS

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Gépészet

A szakma megnevezése: Épület- és szerkezetlakatos

A szakma azonosító száma: 4 0732 10 03

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Műszaki ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra,

Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/465> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_gepeszet_epulet-es_szerkezetlakatos_2020pdf-1597240528460.pdf (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
				Tanítási hetek száma:										
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175
	Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1		31	1		175	175
	Természeti ismeret		E	108	3								108	108
	Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31
	Bibliaismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Szabaddon tervezhető órakeret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170
	Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
	ÉPÜLET- ÉS SZERKEZETLAKATOS KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0	732	25	4,67	697	25	3	2005	785,4
	Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5					62	2		62	62
	Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E										288	144
	Villamos alapismeretek	Műszaki alapismeretek	50/50	288	8								270	135
	Gépészeti alapismeretek		50/50	270	7,5								108	108
	Műszaki dokumentáció		E				108	3					72	36
	Gépészeti alapismeretek	Szakmai alapismeretek	50/50				72	2					72	36
	Anyagismeret, anyagvizsgálat		50/50				72	3	1				72	36
	Hegesztés		20/80				264	8	0,67	108	4	1	372	74,4
	Forrasztás		GY				18	1	0,5				18	18
	Ragasztás		GY				18	1	0,5				18	18
	Szegecseles	Gépészeti kötés feladatok	20/80				36	1,5	0,5				36	7,2
	Csavarozás		20/80				36	1,5	0,5				36	7,2
	Felületvédelem		20/80				36	1		31	2	1	67	13,4
	Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	Biztonságtan	E				18	1	0,5				18	18
	Magasban végzett szerelések		50/50				54	2	0,5				54	27
	Épületlakatos szerkezetek		20/80							62	2		62	12,4
	Épületlakatos szerkezetek gyártása, beépítése, szerelése, karbantartása, javítása	Épületlakatos feladatok	20/80							186	7	1	186	37,2
	Szerkezetlakatos munkák	Szerkezetlakatos feladatok	20/80							248	8		248	49,6
	Összes közismereti+ szakma		-	1260	35	1	1092	35	6,67	1007	35	5	3359	2139,4
	Össze függő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

HŰTŐ- ÉS SZELLŐZÉSRENDSZER-SZERELŐ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Épületgépészet ágazat

A szakma megnevezése: Hűtő- és szellőzésrendszer- szerelő

A szakma azonosító száma: 4 0732 07 02

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Épületgépészet ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra; Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/485> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/626> (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
		Tanítási hetek száma:		36		36		31						
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175
	Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1		31	1		175	175
	Természeti ismeret		E	108	3								108	108
	Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31
	Bibliaismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170
	Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
	HŰTŐ- ÉS SZELLŐZÉSRENDSZER-SZERELŐ KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0,23	802	25	2,73	700	25	2,43	456	1622
	Munkavállalói ismeretek		E	18	0,5								18	18
	Munkavállalói idegen nyelv		E							62	2		62	62
	Elektronikai alapozás		20/80	72	2								72	14,4
	Épületgépészeti alapozás I.		20/80	116	3								116	23,2
	Műszaki rajzismeret		70/30	72	2								72	50,4
	Épületgépészeti mérés I.		GY	82	2,5	0,23							82	82
	Épületgépészeti csővezetékek		GY	216	6								216	216
	Hűtés technikai rendszerek I.		20/80				324	10	1				324	64,8
	Hűtés technikai rendszerek II.		20/80							124	4		124	24,8
	Elektromos szerelés		20/80							144	6	1,36	144	28,8
	Szellőztéstechnika I.		20/80				334	10	0,73				334	66,8
	Szellőztéstechnika II.		20/80							124	4		124	24,8
	Épületgépészeti alapozás II.		20/80				144	5	1				144	28,8
	Épületgépészeti mérés II.		20/80							122	4	0,07	122	24,4
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás		20/80							124	5	1	124	24,8
	Összes közismereti+ szakma		-	1260	35	1,23	1162	35	4,73	1010	35	4,43	1810	1622
	Össze függő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

KÖZPONTIFŰTÉS- ÉS GÁZHÁLÓZATRENDSZER SZERELŐ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Épületgépészet ágazat

A szakma megnevezése: Központifűtés-és gázhálózatrendszer-szerelő

A szakma azonosító száma:4 0732 07 03

A szakma szakmairányai:-

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Épületgépészet ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részszakmák megnevezése: Égéstermék elvezető szerelő

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra; Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/486> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/629> (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám		
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)	
				Tanítási hetek száma:											
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206	
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139	
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175	
	Történelem és társadalomismeret		E	108	3		36	1	1	31	1	1	175	175	
	Természeti ismeret		E	108	3								108	108	
	Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103	
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211	
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103	
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		0	0		31	31	
	Bibliai ismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103	
	Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170	
	Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354	0
	KÖZPONTIFÜTÉS- ÉS GÁZHÁLÓZATRENDSZER-SZERELŐ KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0,23	828	25	2	709	25	2,07	2113	434,2	1678,8
	Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18	
	Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62	
	Elektronikai alapismeret		20/80	72	2								72	14,4	57,6
	Épületgépészeti alapismeret I.		20/80	116	3								116	23,2	92,8
	Műszaki rajzismeret		70/30	72	2								72	50,4	21,6
	Épületgépészeti mérések I.	Épületgépészeti alapismeret	GY	82	2,5	0,23							82		82
	Épületgépészeti csövezetékek		GY	216	6								216		216
	Fűtési rendszerek I.		20/80				324	9					324		259,2
	Fűtési rendszerek II.	Fűtés technika	20/80							165	6	0,68	165	33	132
	Hegesztési alapismeretek		GY				144	5	1				144		144
	Épületgépészeti alapismeret II.		20/80				72	3	1				72	14,4	57,6
	Épületgépészeti mérések II.	Épületgépészeti munkák	20/80										122	24,4	97,6
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás		20/80										124	24,8	99,2
	Gázhálózatok I.		20/80				288	8					288	57,6	230,4
	Gázhálózatok II.	Gázellátás	20/80							124	5	1	124	24,8	99,2
	Égéstermek elvezetése		20/80							112	4	0,39	112	22,4	89,6
	Összes közismereti+ szakma		-	1260	35	1,23	1188	35	4	1019	35	4,07	3467	1788,2	1678,8
	Össze függő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

VÍZ- ÉS CSATORNARENDSZER-SZERELŐ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Épületgépészet ágazat

A szakma megnevezése: Víz- és csatornarendszer-szerelő

A szakma azonosító száma: 4 0732 07 04

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Épületgépészet ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: Csőhálózat-szerelő

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra; Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/487> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/627> (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Tantárgy neve	Évfolyam	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
Tanítási hetek száma: 36														
Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom			E	72	2		72	2		62	2		206	
Idegen nyelv			E	72	2		36	1		31	1		139	
Matematika			E	72	2		72	2		31	1		175	
Történelem és társadalom ismeret			E	108	3		36	1	1	31	1		175	
Természetismeret			E	108	3								108	
Digitális kultúra			E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	
Testnevelés			E	144	4		36	1		31	1		211	
Osztrák lykösség-építő Program			E	36	1		36	1		31	1		103	
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek			E	0	0		0	0		0	0		31	
Bibliai ismeret			E	36	1		36	1		31	1		103	
Szabados tervezhető órakeret (közismeret)			E	36	1		72	2		62	2		170	
Összes közismereti óraszám			-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	0
VÍZ- ÉS CSATORNARENDSZER-SZERELŐ KÉPZÉS			E % / GY %	576	16	0,23	810	25	2,5	704	25	2,31	2090	1424,8
Munkavállalói ismeretek		Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18
Munkavállalói idegen nyelv		Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62
Elektronikai alapozás			20/80	72	2								72	14,4
Épületgépészeti alapozás I.			20/80	116	3								116	23,2
A műszaki rajzi ismerete		Épületgépészeti alapozás	70/30	72	2								72	50,4
Épületgépészeti mérések I.			GY	82	2,5	0,23							82	82
Épületgépészeti csővezetékek			GY	216	6								216	216
Hegesztési alapismeretek			GY				108	3					108	108
Épületgépészeti alapozás II.			20/80	72	3	1							72	14,4
Épületgépészeti mérések II.		Épületgépészeti munkák	20/80							122	4	0,07	122	24,4
Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás			20/80							124	4		124	24,8
Vizellátás I.			20/80				324	10	1				324	64,8
Vizellátás II.			20/80							122	5	1,07	122	24,4
Csatornázás I.		Vizellátás, csa tornázás	70/30				306	9	0,5				306	214,2
Csatornázás II.			70/30							186	7	1	186	130,2
Úszoda technikai ismeretek			GY							88	3	0,17	88	88
Összes közismeret+ szakma			-	1260	35	1,23	1170	35	4,5	1014	35	4,31	3444	2019,2
Össze függő szakmai gyakorlat			-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

PÉK-CUKRÁSZ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Élelmiszeripar

A szakma megnevezése: Pék-cukrász

A szakma azonosító száma: 4 0721 05 12

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: élelmiszeripari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Süteménykészítő

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/432> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/642> (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
				Tanítási hetek száma:										
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	
	Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1		31	1		175	
	Természeti ismeret		E	108	3								108	
	Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	
	Bibliai ismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	
	Szabadon tervezhető óra keret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	
	Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	0
	PÉK-CUKRÁSZ KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0	828	25	2	708	25	2,34	917,1	1194,9
	Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	
	Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	
	Élelmiszerismeret		E	72	2								72	
	Műszaki alapismeretek		E	36	1								36	
	Élelmiszervizsgálat	Élelmiszervi ismeretek	GY	72	2								72	72
	Alapozó gyakorlatok	Alapozó gyakorlatok	GY	144	4								144	144
	Munkavédelem és higiénia		50/50	36	1								36	18
	Alágazati specializáció		GY	198	5,5								198	198
	Sütőipari ismeretek		90/10				54	3	1,5	62	2		116	104,4
	Szakmai gépek		90/10				72	2		67	2,5	0,34	139	125,1
	Sütőipari termékek készítése	Sütő- és cukrászati ismeretek	GY				252	7		186	7	1	438	438
	Minőségellenőrzés és minőségbiztosítás		80/20				72	2					72	57,6
	Cukrászati ismeretek		50/50				72	2		62	2		134	67
	Cukrászati termékek készítése		50/50				252	7		184	7	1	436	218
	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	E				18	1	0,5	49	1,5		67	
	Portfóliókészítés	Portfóliókészítés	E				36	1		36	1		72	72
	Összes közismeret+ szakma		-	1260	35	1	1188	35	4	1018	35	4,34	3466	1194,9
	Összefüggő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

ASZTALOS

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Fa-és bútoringar

A szakma megnevezése: Asztalos

A szakma azonosító száma: 4 0722 08 01

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Fa-és bútoringari alapoktatás

Kapcsolódó részszakmák megnevezése: Asztalosipari szerelő, Famegmunkáló

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 140 óra

Érettségire épülő oktatásban: 140 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/372> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/621> (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
				Tanítási hetek száma:										
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	
	Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1		31	1		175	
	Természeti ismeret		E	108	3								108	
	Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	
	Bibliai ismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	
	Szabaddon tervezhető órakeret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	
	Összes közismereti óraszám		-	720	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	0
	ASZTALOS KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0	720	25	5	710	25	3	2006	1254,6
	Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18
	Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62
	Ábrázolási alapsmeretek		70/30	126	3,5								126	88,2
	Mérési alapsmeretek		80/20	36	1								36	28,8
	Fa- és bútortipari alapsmeret	Fa- és bútortipari alapsmeret	20/80	288	8								288	57,6
	Anyagsmeret		60/40	54	1,5								54	32,4
	Digitális alapsmeretek		GY	54	1,5								54	54
	Bútortipari termékek gyártása	Asztalosipari termékek gyártása	30/70				288	10	2	216	8	1	504	151,2
	Épületasztalosipari termékek gyártása	Épületasztalosipari termékek gyártása	30/70				252	8	1	216	8	1	468	140,4
	Asztalos gépismeret	Asztalos gépismeret	30/70				72	3	1	72	2		144	43,2
	Asztalosipari CAD- és CNC-technológia	Asztalosipari CAD- és CNC-technológia	40/60				36	2	1	72	3	1	108	43,2
	Anyagsmeret	Gyártás-előkészítési feladatok	40/60				36	1		36	1		72	28,8
	Integratív ismeretek		80/20				36	1		36	1		72	57,6
	Összes közismeret+ szakma		-	1296	35	1	1080	35	7	1020	35	5	3360	2105,4
	Össze függő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

KERESKEDELMI ÉRTÉKESÍTŐ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Kereskedelem

A szakma megnevezése: Kereskedelmi értékesítő

A szakma azonosító száma: 4 0416 13 02

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Kereskedelem ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Bolti előkészítő, Pénztáros

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 140 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/460> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_kereskedelem_kereskedelmi_ertekesito_2020pdf-1592384791562.pdf (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
				Tanítási hetek száma: 36										
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175
	Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1	1	31	1	1	175	175
	Természeti ismeret		E	108	3								108	108
	Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31
	Bibliai ismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Szabadon tervezhető óra keret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170
	Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
	KERESKEDELMI ÉRTÉKESÍTŐ KÉPZÉS		E % / GY %	576	16	0	810	25	2,5	698	25	2,5	2084	1382,9
	Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18
	Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62
	Gazdasági ismeretek	Gazdálkodási tevékenység ellátása	E	216	6								216	216
	Vállalkozások működtetése		E	72	2								72	72
	Kommunikáció	Üzleti kultúra és információkezelés	E	108	3								108	108
	Digitális alkalmazások		E	162	4,5								162	162
	Kereskedelmi ismeretek						252	8	1	279	9		531	318,6
	Üzlet működtetése		60/40											212,4
	Pénzürgépkézelés	Kereskedelmi egység működtetése	50/50				180	6	1	31	1		211	105,5
	Termékismeret és -forgalmazás		10/90							78	4	1,5	78	7,8
	Üzleti kommunikáció		50/50				198	6	0,5	155	6	1	353	176,5
			50/50				180	5		93	3		273	136,5
	Összes közismeret+ szakma		-	1260	35	1	1170	35	4,5	1008	35	4,5	3438	2736,9
	Összefüggő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

DIVATSZABÓ

A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Kreatív
- 1.2 A szakma megnevezése: Divatszabó
- 1.3 A szakma azonosító száma: 4 0723 16 03
- 1.4 A szakma szakmairányai: Női szabó, Férfiszabó
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Kreatív ipari ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: Lakástextil-készítő, Textiltermék-összeállító
- 1.9 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/508> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_kreativ_divatszabo_2020pdf-1597240734062.pdf

(Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
			Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
Tanítási hetek száma:													
Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206
Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139
Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175
Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1	1	31	1	1	175	175
Természeti ismeret		E	108	3								108	108
Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211
Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31
Biblia ismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103
Szabaddon tervezhető órák keret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170
Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
DIVATSZABÓ KÉPZÉS / FÉRFISZABÓ SZAKMAIRÁNY		E % / GY %	576	16	0	702	25	5	590	25	6	1868	913,6
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62
Ábrázolási gyakorlat		E	108	3								108	32,4
Kreatív műhely	Kreatív ipari ágazati alapkutatás	E	324	9								324	97,2
Művészettörténeti a lapismeretek		E	72	2								72	72
Munkahelyi egészség és biztonság		E	18	0,5								18	18
Digitális szakmai ismeretek		E	36	1								36	36
Textiltermékek szabásminta-készítése		E				72	3	1				72	72
Textiltermékek gyártástechnológiája	Textiltermékek összeállítás	E				36	1					36	36
Textiltermékek készítése gyakorlat		GY				108	3					108	108
Lakástextíliák gyártástechnológiája	Lakástextíliák készítése	E				36	1					36	36
Lakástextíliák készítése		GY				108	3					108	108
Anyagismeret	Anyag- és áruismeret	E	54	2	0,5							54	54
Áruismeret		GY							31	2	1	31	31
Férfi ruhák gyártástechnológiája		E	54	2	0,5				47	2	0,5	101	101
Férfi ruhák készítése és gyakorlat		GY				126	5	1	279	12	3	405	405
Férfi ruhák értékesítése		E										31	31
Férfi ruhák szerkesztése, modellezése	Férfi ruhák készítése	E	90	3	0,5				78	3	0,5	168	168
Férfi ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat		E	18	2	1,5				62	2		80	80
Modellrajz és stílus tan		E	18	2	1,5				31	2	1	49	49
Összes közismeret+ szakma		-	1260	35	1	1062	35	7	900	35	8	3222	2267,6
Összeftigő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-
													954,4

Évfolyam	Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám	
				Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
Tanítási hetek száma:				36			31							
	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206
	Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139
	Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175
	Történelem és társadalom ismeret		E	108	3		36	1	1	31	1		175	175
	Természeti ismeret		E	108	3								108	108
	Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
	Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211
	Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31
	Bibliai ismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103
	Szabadon tervezhető órakeret (közi ismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170
	Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
	DIVATSZABÓ KÉPZÉS /NŐISZABÓ SZAKMAIRÁNY		E % / GY %	576	16	0	702	25	5	590	25	6	1868	913,6
	Munkavállalói ismeretek		E	18	0,5								18	18
	Munkavállalói idegen nyelv		E							62	2		62	62
	Ábrázolási gyakorlat		30/70	108	3								108	32,4
	Kreatív műhely		30/70	324	9								324	97,2
	Művészettörténeti alapismeretek		E	72	2								72	72
	Munkahealy egészség és biztonság		E	18	0,5								18	18
	Digitális szakmai ismeretek		E	36	1								36	36
	Textil termékek szabásminta-készítése		E				72	3	1				72	72
	Textil termékek gyártástechnológiája		E				36	1					36	36
	Textil termékek készítése gyakorlat		GY				108	3					108	108
	Lakástextilák gyártástechnológiája		E				36	1					36	36
	Lakástextilák készítése		GY				108	3					108	108
	Anyagismeret		E				54	2	0,5				54	54
	Áruismeret		GY							31	2	1	31	31
	Női ruhák gyártástechnológiája		E				54	2	0,5	47	2	0,5	101	101
	Női ruhák készítése gyakorlat		GY				126	5	1	279	12	3	405	405
	Női ruhák értékesítése		E							31	2	1	31	31
	Női ruhák szerkesztése, modelllezése		E				90	3	0,5	78	3	0,5	168	168
	Női ruhák szerkesztése, modelllezése gyakorlat		E				18	2	1,5	62	2		80	80
	Modellt rajz és stílus tan		E				18	2	1,5	31	2	1	49	49
	Összes közismereti+ szakma		-	1260	35	1	1062	35	7	900	35	8	3222	2267,6
	Összefüggő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

KERTÉSZ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet

A szakma megnevezése: Kertész

A szakma azonosító száma: 4 0812 17 05

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Kerti munkás, Növényházi munkás

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 70 óra, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: -

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/532> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_mezogazdasag_es_erdesztet_kerteszes_2020pdf-1592386416337.pdf (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam		9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám		
Tantárgy neve	Tanulási terület	E% / GY %	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Gyakorlat (minimum)
Tanítási hetek száma: 36													
Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206
Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139
Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175
Történelem és társadalmi ismeret		E	108	3		36	1	1	31	1	1	175	175
Természeti ismeret		E	108	3								108	108
Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103
Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211
Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31
Bibliaismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		E	36	1		72	2		62	2		170	170
Összes közismereti óraszám		-	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354
KERTÉSZ KÉPZÉS		E% / GY %	576	16	0	720	25	5	724	25	1,7	824	1196
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62
Általános alapozás	Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapkutatás	E	144	4								144	144
Szakmai alapozás		50/50	414	11,5								414	207
Növényismeret		GY				72	3	1				72	72
Termesztés technológiai	Kertészeti növények	30/70				486	15	1,5	414	14	0,7	900	630
Termesztés berendezések		30/70				36	2	1	31	2	1	67	46,9
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	30/70				126	5	1,5	124	4		250	175
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	30/70							93	3		93	65,1
Összes közismeret+ szakma		-	1260	35	1	1080	35	7	1034	35	3,7	3374	2178
Összefüggő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-

SZOCIÁLIS ÁPOLÓ ÉS GONDOZÓ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Szociális ágazat

A szakma megnevezése: Szociális ápoló és gondozó

A szakma azonosító száma: 4 0923 22 03

A szakma szakmairányai:

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: Segédgondozó

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra,

Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 320 óra

A szakma képzési és kimeneti követelményei az alábbi linken érhetők el:

<https://api.ikk.hu/v1/media/346> (Letöltve: 2022.05.26.)

A szakma programtanterve az alábbi linken érhető el:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_szocialis_szocialis_apolo_es_gondozo_2020pdf-1597241286896.pdf (Letöltve: 2022.05.26.)

Óratervi tábla:

Évfolyam		9. évf.			10. évf.			11. évf.			Összes óraszám			
Tantárgy neve	Tanulási terület	E % / GY %	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Éves óraszám	Heti óraszám	Ebből szabad sáv	Elmélet + Gyakorlat	Elmélet (minimum)	Gyakorlat (minimum)
Tanítási hetek száma:														
Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom		E	72	2		72	2		62	2		206	206	
Idegen nyelv		E	72	2		36	1		31	1		139	139	
Matematika		E	72	2		72	2		31	1		175	175	
Történelem és társadalmi ismeret		E	108	3		36	1	1	31	1		175	175	
Természeti ismeret		E	108	3								108	108	
Digitális kultúra		E	36	1	1	36	1	1	31	1	1	103	103	
Testnevelés		E	144	4		36	1		31	1		211	211	
Osztályközösség-építő Program		E	36	1		36	1		31	1		103	103	
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek		E	0	0		0	0		31	1		31	31	
Bibliaismeret		E	36	1		36	1		31	1		103	103	
Órarend		E	36	1		72	2		62	2		170	170	
Órarend		E	684	19	1	360	10	2	310	10	2	1354	1354	0
ÖSSZES KÖZISMERETI ÓRASZÁM		E % / GY %	576	16	0	720	25	5	710	25	4,5	2006	909,8	1096,2
SZOCIÁLIS ÁPOLÓ ÉS GONDOZÓ KÉPZÉS														
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	E	18	0,5								18	18	
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	E							62	2		62	62	
Szakmai személyiségfejlesztés		10/90	144	4								144	14,4	129,6
Pszichológia	Szociális	50/50	72	2								72	3,6	3,6
Egészségügyi ismeretek	Ágazati	50/50	72	2								72	3,6	3,6
Elősegélynyújtás alapismeretei	Alapképzés	10/90	54	1,5								54	5,4	48,6
Társadalmi ismeret		80/20	72	2								72	57,6	14,4
Szociális ismeretek		50/50	144	4								144	7,2	7,2
Mentálhigiéné	Leli	70/30	54	2		54	2	0,5	52	2	0,5	108	37,8	16,2
Szakmai kommunikáció, és készségfejlesztés	egészségvédelem	30/70	56	2		56	2	0,5	52	2	0,5	108	32,4	75,6
Esetmegbeszélés és szupervízió		GY							36	1		36		3,6
Társadalmi ismeret	Szociális	80/20	56	2		56	2	0,5	56	2	0,5	56	44,8	11,2
Szociálpolitikai	munkavégzés	E	36	1		36	1		36	1		72	7,2	7,2
Jogi ismeretek	ismeretei és	75/25	36	1		36	1					36	2,7	9
Szociális munka	eszközök	60/40										70	4,2	28
Gondozási alapismeretek		60/40	48	2		48	2	0,5				48	28,8	19,2
Gondozási szükségletek felmérése		50/50	36	1		36	1					36	1,8	1,8
Gondozás az alapelletben	Gondozás	20/80	36	2		36	2	1	36	2	1	72	14,4	57,6
Gondozás a szakosított ellátásban		20/80	36	2		36	2	1	36	2	1	72	14,4	57,6
Szociális gondozás adminisztráció		50/50							54	2	0,5	54	2,7	2,7
Akadályozottság és a segédesszék		60/40							54	2	0,5	54	3,2,4	21,6
Szocioterápia-, és foglalkoztatás terápia	Fejlesztő	20/80	36	1		36	1		72	2		108	21,6	86,4
Ápolási alapismeretek	foglalkozások	30/70	70	3		70	3	1				70	21	49
Betegmegfigyelés	Ápolás tan	20/80	40	1		40	1					40	8	32
Szakápolási ismeretek		40/60							62	2		62	24,8	37,2
Ápolási adminisztráció		20/80							36	1		36	7,2	28,8
Beteggyógyászati ismeretek		50/50	72	2		72	2		36	2	1	108	5,4	5,4
Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések	Klinikumi	50/50	36	1		36	1		36	1		72	3,6	3,6
Kis-klinikumi ismeretek	ismeretek	50/50							32	1		32	1,6	1,6
Gerontológia, geriátria		40/60	72	2		72	2					72	28,8	43,2
ÖSSZES KÖZISMERET+ szakma			1260	35	1	1080	35	7	1020	35	6,5	3360	2263,8	1096,2
Összefüggő szakmai gyakorlat						140								

3.2 A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 9. és 16.2. fejezeteiben.

4. Egészségfejlesztési program

4.1. A program célcsoportja

A program elsődlegesen az intézményünkbe járó diákokat célozza meg, így a program tervezésekor figyelembe kell venni tanulóink korcsoporti jellemzőit, egészségügyi-, társadalmi- és szociokulturális háttérét is. Az iskola profiljából adódóan diákjaink jellemzően 14-19 éves korcsoportból kerülnek ki.

Magas számban vannak, ezért kiemelt figyelemmel kell kezelni a nehéz anyagi helyzetben, rendezetlen családi viszonyok között élő diákjainkat és külön figyelmet kell szentelni az esetleges SNI-s és BTMN-es diákoknak is. Egészségfejlesztési szempontból célcsoportnak kell tekinteni az intézmény minden dolgozóját, illetve programunkkal el kell érniük a szülőket is.

4.2. Célmeghatározás

A gyerekek számára az iskola nem csak a tudás megszerzésének helyszíne, hanem személyiségfejlődésük, szociális fejlődésük helyszíne is egyben. Az itt kialakuló személyes kapcsolatok gazdagsága teszi az iskolát valódi élettel szintérré. Ezért is fontos az egészséges iskola megteremtése, mely nem csak külső körülményeiben, hanem szocializációs szerepében is olyan hely, ahol a diák otthon és biztonságban érezheti magát, ahol gondjait, örömeit megoszthatja, problémái megoldásához tanácsot és segítséget kérhet. Mivel a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában, ebben időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat.

Célunk tehát, hogy az intézmény

- teljeskörű egészségnevelést biztosítson,
- egészséges környezetet teremtve elősegítse a tanulók, a tantestület és az itt dolgozók egészségének védelmét,
- megfelelő egészségügyi és prevenciószolgáltatásokat nyújtson,
- támogassa a pedagógusok, az egészségügyi szakemberek, a szülők és a diákok egészségneveléssel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos együttműködését.

4.3. Az egészségnevelés iskolai területei

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy alapeladat köré szerveződik, ezeken belül pedig több területen kell egészségnevelési tevékenységet folytatni.

Egészséges táplálkozás megvalósítása:

- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a táplálkozás és egyes betegségek kapcsolata
- diéták, táplálékérzékenységek, táplálékallergiák
- lelki eredetű táplálkozási zavarok megelőzése, felismerése
- fogyasztóvédelem, a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása
- divatok, reklámok, média hatása táplálkozásunkra

Mindennapi testnevelés megvalósítása:

- a mozgás fontosságának tudatosítása
- egészséges testtáras fontossága
- egészséges testkép kialakítása
- sport egészségügyi kockázatok, függőségek ismerete
- a testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- a szervezet fejlődése és működése testmozgással és annak hiányában
- gerincvédelem, gerinckímélet

A gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése

- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, SzTB prevenció
- a lelki egyensúly megteremtése
- személyes krízishelyzetek felismerése és stratégiák ismerete
- függőségek elkerülése
- személyes biztonság (közlekedés, önvédelmi technikák)
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége, a környezeti ártalmak elkerülése
- az aktív szabadidő eltöltésének módjai

- a harmonikus párkapcsolat ideáljának kialakítása
- a családi életre való nevelés

Egészség-ismeretek hatékony, azaz készséggé válást eredményező oktatása:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás
- elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat
- a testi higiénia
- a szenvedélybetegségek elkerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használatának megelőzése)
- nem szerhez köthető függőségek elkerülése
- a családtervezési módszerek ismertetése
- az egészséges és biztonságos környezet kialakításának igénye

4.4. Az egészségnevelés iskolai színterei

Az iskolai élet minden pontján meg kell jelennie az egészségnevelési elveknek, de kiemelten fontosak a következő színterek:

- osztályfőnöki órák
- szaktantárgyi órák
- testnevelés órák
- szabadidős sporttevékenységek, sportkörök
- osztálykirándulások
- iskolai sportrendezvények
- iskolai egyéb rendezvények – DÖK-napi programok, vetélkedők, versenyek, játékos programok

4.5. Módszerek

Egészségnevelő felvilágosítás

A hagyományos egészségnevelő felvilágosítást fontosnak tartjuk és elsősorban az osztályfőnöki és biológia órák keretében valósítjuk meg, de teret kap alkalmoszerű rendezvényeink során is. A hagyományos egészségnevelő felvilágosítást azért alkalmazzuk, mert több és helyes tudás helyes döntésekhez és az életvezetés helyes alakításához vezet. A

hagyományos felvilágosítás azonban nem elegendő a tanulók viselkedésének a befolyásolására. Más, iskolán kívüli motivációk lényegesen erőteljesebbek és elemibbek lehetnek annál, semhogy pusztán az ismeretek átadása, kiigazítása révén érdemi eredményeket tudjunk elérni. A hagyományos egészségnevelés jellemző vonása, hogy általában egyoldalú közlési forma: a diákság aktív és személyes bevonása nélkül történik, a hatékonyság növelése érdekében az információ átadás során törekszünk az interaktivitásra és kerüljük kimutathatóan alacsony hatékonyságú elrettentő képek, információk bemutatását.

Rizikócsoportok felismerése

Az iskolaorvosi vizsgálatok során sor kerül a tanulók életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatára, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küszködő diákok számára speciális kezelést, pl. gyógytornát biztosítunk. A testnevelők szintén végeznek felméréseket, fittségi vizsgálatokat. A korai felismerés a pszichológiai problémákkal küzdő diákok, csoportok esetén is rendkívül fontos, ebben nagy szerepük van a tanároknak, osztályfőnököknek, akik tovább irányíthatják az érintetteket az iskolapszichológus, vagy a szakintézmények felé.

Serdülőkori készségfejlesztő vagy önismereti foglalkozások

Megfelelő felkészültség mellett a módszer jól alkalmazható osztályfőnöki órák keretein belül, de az önismereti fejlesztés jó színtere pl. a színjátszó kör, és az egészségnap ilyen irányú foglalkozásai.

Kortárssegítés és bevonódás

A kortársatás hatékonysága a prevenciós tevékenységek és az érzékenyítés kapcsán kiemelkedő fontosságú, ehhez nyújt segítséget, ha az ilyen irányú foglalkozásoknak, képzéseknek teret engedünk az egészségnevelés kapcsán is. A saját tapasztalatok szerzését és megosztást segíti az Iskolai Közösségi Szolgálat is.

4.6. Kiemelt egészségnevelési területek

Dohányzás

A bevezetett törvényi szigorítások ellenére diákjain körében továbbra is problémás terület a dohányzás és az ellene folytatott közdelem. Életkori sajátásnak tekinthető, hogy a tizenévesek elsősorban szabadidős tevékenységeik keretén belül fogyasztanak dohányipari termékeket. A rendszeres, napi fogyasztók száma a felsőbb évfolyamokon emelkedik.

Egészségnevelési célunk ennek az aránynak, illetve a rászokás kockázatának csökkentése. A hagyományos egészségnevelési módszerek mellett kiemelt fontossága van a pozitív kortársatás

erősítésének. Az ismeretátadás során az elrettentés helyett a pozitív elkerülő attitűd megerősítésre kell a hangsúlyt helyezni. A dohányzás témakörét elsősorban az osztályfőnöki órák, keretében járjuk körbe.

Alkoholfogyasztás

Tanulóink körében széleskörű egészségnevelési intézkedéseket teszünk annak érdekében, hogy az alkoholfogyasztás és az abból származó egészségügyi következmények, ártalmak mértéke csökkenjen. Célunk, hogy diákjaink sokrétű információhoz jussanak ahhoz, hogy elsajátíthassák a kulturált és mértékletes alkoholfogyasztás szabályait, felismerjék magukon és embertársukon az esetleges alkoholmérgezés tüneteit, tudják, hogyan juthatnak, illetve segíthetnek másoknak megfelelő segítséghez jutni akut, vagy idült alkoholprobléma esetén.

Legális és illegális kábító- és tudatmódosító szerek - Drogstratégia

Iskolánk munkája során szem előtt tartja a Nemzeti Drogellenes Stratégiában megfogalmazott - az iskolai egészségnevelés keretein belül feladatot adó – prioritásokat, melyek a kábítószer - megelőzéssel kapcsolatban a következők:

- szermentes életformát népszerűsítő programok számának növelése;
- a teljes körű iskolai egészségfejlesztési programok 2020-ra érijék el a tanulók 50%-át;
- a kábítószereket kipróbáló és alkalmoszerűen használó serdülők aránya az adott korosztályon belül csökkenjen 10%-kal;
- csak szakmai ajánlással rendelkező és minőségbiztosítási rendszert tartalmazó egészségfejlesztési programok valósulhassanak meg Magyarországon, beleértve ebbe a köznevelési intézmények tevékenységét is;
- a lelki egészség fejlesztését, az alkoholprobléma és más viselkedési függőségek kezelését célzó stratégiákat és programokat hangolják össze a drogellenes stratégiával.

Ennek megfelelően az iskola tanórai és tanórán kívüli foglalkozásainak és rendezvényinek keretén belül – amellet, hogy szermentes, biztonságos környezetet biztosítunk – törekszünk jó és a diákok számára is vonzó alternatívákat nyújtani. Iskolánk pedagógiai programja gazdag olyan programokban (kirándulások, sport-, szakmai- és diákrendezvények stb.), melyek szerhasználat nélkül is egészséges izgalmakhoz, élményekhez juttatják a tanulókat.

Szemléletes és testközeli élményekkel (előadások, beszélgetések, filmek, színházi előadások, személyes példamutatás stb.) szeretnénk elérni, hogy a szer kipróbálók száma csökkenjen, illetve, hogy az első kipróbálás időpontja be se következzen. Szemléletformáló módszerekkel szeretnénk elérni, hogy a szerhasználat a már fogyasztók körében ritkuljon. A drogokkal kapcsolatos

egészségnevelési tevékenységek az egyes korosztályoknak megfelelő módon, más területekkel összehangoltan és az iskola összes diákjának elérésével zajlanak.

A prevenciós tevékenység mellett feladat még a korai felismerés, kezeléshez segítség, kárenyhítés és a nyomon követés is. Az osztályfőnökökön túl jelentős szerep hárul a szaktanárookra, a védőnőre, iskolaorvosra, pszichológusra is. Ahhoz, hogy a rendszer további tagjaihoz eljussanak az érintettek, fontos a diákokkal olyan bizalmi viszonyt kiépíteni, ahol a problémák hamar felszínre kerülhetnek, ez csak nyílt és elfogadó légkörben valósulhat meg, ahol a drog nem tabu téma.

A hatékonyság fokozásának érdekében tájékoztatás és ismeretterjesztés útján elő kell segíteni a szülőkkel való szorosabb együttműködést. Ennek elsődleges szinterei a szülői értekezletek fogadóórák és családi rendezvények. A szülői kör bevonása alapozhatja meg, hogy az iskolai keretekben megvalósuló törekvések az iskola falain túl, a tanulókat körülvevő családi körben is érvényesülhessenek.

A tantestület szakirányú továbbképzése és érzékenyítése alapfeltétele a célok megvalósulásának. Ennek érdekében folyamatos a kollégák tájékoztatása a lehetőségekről, szakmai szervezetek tevékenységeiről, felhívásairól. A tájékoztatás mindenki számára hozzáférhető helyen (faliújság, honlap, könyvtár, értekezletek stb.) és formában kell, hogy megvalósuljon.

4.7. Iskolai terv az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításához

Az iskolai balesetek megelőzése, valamint az esetleges sérültek szakszerű ellátása megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul. Az elsősegélynyújtásról szóló ismereteket az osztályfőnöki, biológia, kémia, fizika és testnevelési órákon sajátítják el tanulóink.

5. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 9.5. fejezetében.

A fentiek kiegészülnek az alábbiakkal: a tanuló nem léphet magasabb évfolyamba

- ha elégtelen ágazati alapvizsgát tett,
- ha a tanuló a szorgalmi időszakon kívül egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a foglalkozások 20%-át,
- ha a tanuló a szorgalmi időszakon kívül egybefüggő gyakorlatról való igazolatlan mulasztása meghaladja a foglalkozások 5%-át.

6. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy tekintetében a fogyatékossg típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 13.3. fejezetében.

7. Sajátos pedagógiai módszerek, a projektoktatás

Lásd: Pedagógiai program helyi tantervének 17. fejezetében.

A pedagógiai program érvényes újabb módosításig, mely a törvényi előírás alapján történik.

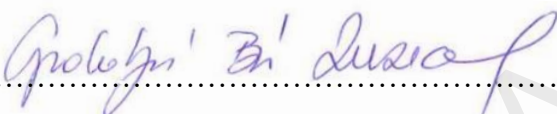
Legitimációs záradékok

Nyilatkozat

(Szakmai munkaközösségek)

A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium szakmai munkaközössége képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a munkaközösség a Pedagógiai Program – adott szakterületet érintő kérdéseiben – véleményezési jogát gyakorolta.

Nyíradony, 2023 augusztus 31.

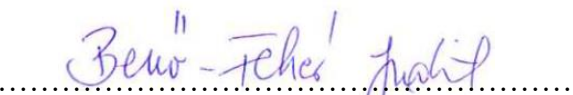
társadalomtudományi munkaközösség-vezető

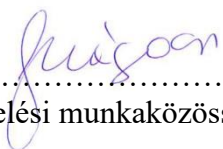
természettudományi munkaközösség-vezető

alsó tagozat munkaközösség-vezető

felső tagozat munkaközösség-vezető

nevelési munkaközösség-vezető

Nyilatkozat (Nevelőtestület)

A Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Nevelőtestülete képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta. A nevelőtestület 2023. augusztus 31-én megtartott értekezletén a szakmai munkaközösségek, -szakterületüket érintő – véleményének kikérése után a Pedagógiai Programot megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett, azt elfogadta.

Nyíradony, 2023 augusztus 31.

Rása - Fónizs Renata

Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium
4254 Nyíradony, Jókai u. 2.
Tel/Fax. 52/203-099, 52/203-024
Email: kolcsey.nyiradony@baptistaoktatas.hu

Nyilatkozat

Alulírott Berekszászi Natália, a Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója az intézmény Pedagógiai Programját jóváhagyom.

Dátum: 2023. augusztus 31.

Berekszászi Natália

igazgató

BAPTISTA OKTATÁS

Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium
4254 Nyíradony, Jókai u. 2.
Tel/Fax. 52/203-099, 52/203-024
Email: kolcsey.nyiradony@baptistaoktatas.hu

Nyilatkozat

A fenntartó képviseletében a Kölcsey Ferenc Baptista Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Pedagógiai Programját az Nkt. 32. § (1) bek. i) pontja alapján jóváhagyom, s az jóváhagyással válik érvényessé.

Dátum: 2023. 08. 31.

.....
fenntartó